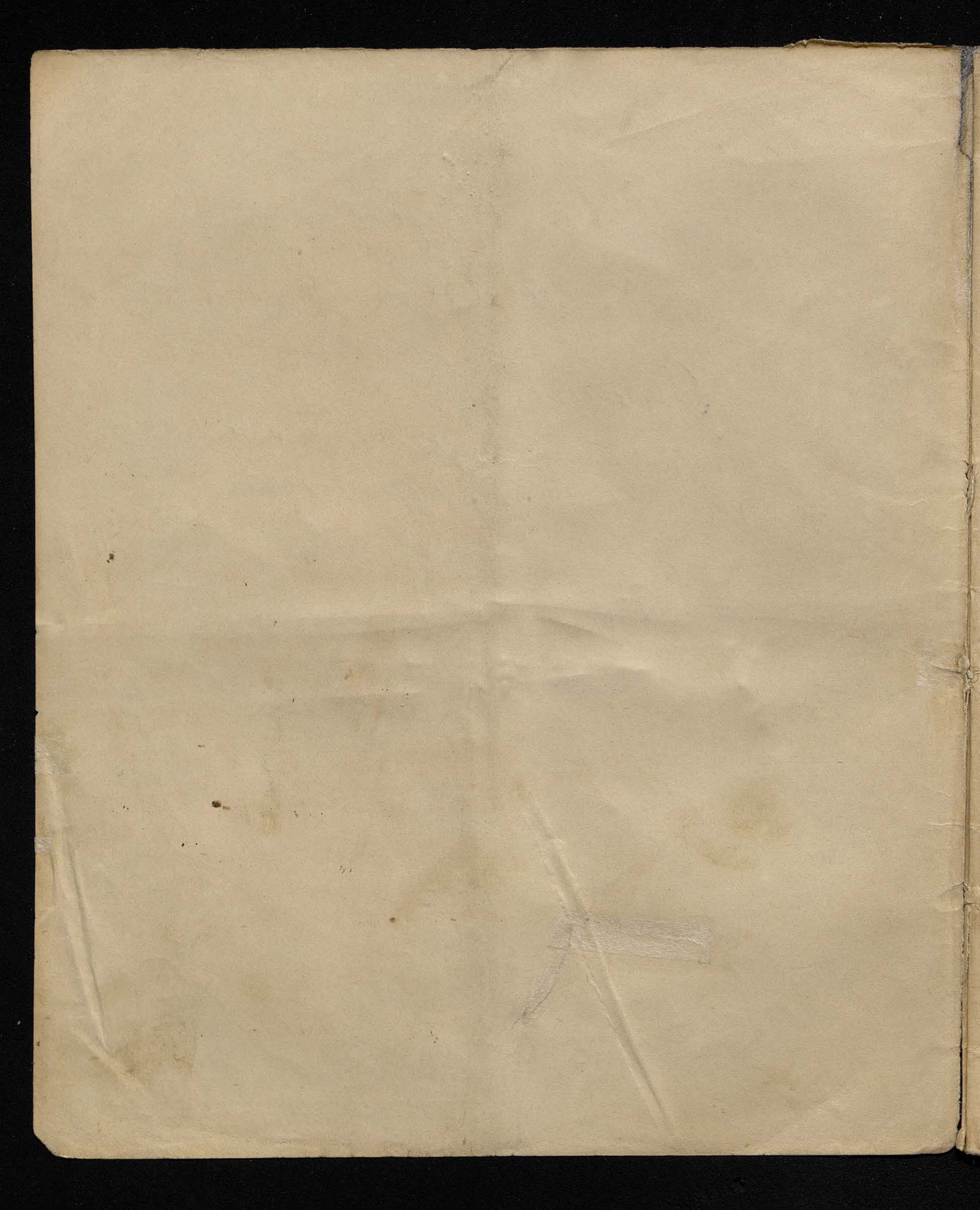

Historya sztuki Greckiej

Geograficzne oznaczenie ziemi Greckiej
charakter ogólny sztuki greckiej
i jej epoki

Ta atoli z jednej strony wyspiarska a z drugiej strony peninsularna natura Grecyi dopiero nabiera uwypuklenia swojego w trzeciej jej dzielnicy, bo we formie w stałych jej lądów. [illegible] te stałe lądy same są półwyspami w porównaniu do całego Helleńskiego (Bałkańskiego) półwyspu, z którego wyrastają niby konary z pnia swojego.

Od Północy roztoczyła się Tesalia, ~~odgrani~~ ~~lub~~ jakoby ~~tka~~ pogranicze szerokie, ~~odróżn~~ obronne ~~odgraniczające~~ odgradzająca Grecyą od ludów mniej zacnych a tkwiących w Helleńskiéj kulturze. Jakoż

jakby w siodle między morzami
zachodu a wschodu, który z
północy na południe rozwarte, dzikie
skaliste a zaborami pasyste
pasmo Pindusu. Od niego ramion
rozrzuca na wschód ku morzu dwa
prawie równoległe do siebie
rzędy gór, z których jeden staje się jakby
wałem północnym a drugi połu-
dniowym wałem granicznym
Tessalii - ów północny wał Kambuni-
ski wał kończy się na wschodzie
z hardym Olimpem co krzyżuje w obłoczny chmurach swoje szczyty
co kryje w obłoczny chmurach
się srebrem
sciach adzit
wiecznych śniegów
przyczoła
jego przyczoła
i ładów - na bogowie siedziby na
Trazja waza w losy bohaterów
i ludów Ziemi. Południowy zaś
ostrys zwany
gorski wał Tessalii
czy łagodny po obu kierunkach
bułmy i rozczwaty.

Stanowiąc zachodni stok Tessalskiej krainy

Za tem pasmem rozległa się Macedonia, ów kraj który przez długie czasy nieznany [illegible] od Greków stał się w koncu ich pogromcą i panem.

wstrętnem atoli Tagadny zieleni się bo w bujne pastwiska a zewnętrzne gospodarstwa górskie i ze strony Lecz wzwartej ziemia Tesalska opatrzona w ścianą górską — Bo na wschodzie broni się z Północy i Południowej górskie pasmo, dźwigające na sobie stojące szczyty Ossy i Peliony — W tem paśmie wydarto tylko miejscu pękły węgły węgły bo osadniczej owej szczeliną doliny Tempe, a i stare jak czasy i nowoczesnych wędrowców natchnęła podziwiających w piękny majestatu natury, Tempe zarazem stała się bramą, którą zastawiali Grecy często swojem bronią przystępu od najeźdźców kierując północnych. Tak Tessalia zamknięta, a niby kotlina a bogata w łonie wielki a ...

Którego uradzajne drzewa skryty są cieniem kasztanów

wązy uradzajnych pacorów.

i w

ubranych w zbożne łany, winnice
i gaje oliwne – a na równiny dawniej
nie przebiegały stada koni – bo też
tesalska jazda słynna w
bojach przez całe starożytne dzieje, a walki
z bykami wracające do Tesalii widowiska dalekich dały zapewne imię centaurów.
A lub Tesalia często nie liczy się
do Grecji właściwej przecież była
ojczyzną bohaterów młodocianej
jej historyi. (Tu urodził się Jazon,
wódz Argonautów, Admet przyjaciel
Herkulesa, mistrzowski Filoktet – i
bohater Homerowy Achilles). —
Obfitości ziół leczniczych, zrodziła
podania o czarach, a czarno=
księżnica aż [illegible] – Turyta a czarowała Medea
a czarownice tesalskie znane były w Gre-
cyi jako zaklinaniem ściągały księżyc
na ziemię – wszak
jeszcze w pierwszych
latach chrześcijaństwa Tesalia była
gniazdem guseł, zabobonów, magicznych [illegible] uczniów.

Δ tych świadków posuwisie wraz za kraj wrogi (Oeta) górski wysokości ~~[illegible]~~ kędy zdrajca Efialtes przeprowadził perskich wrogów do wnętrza Hellady

na południe
~~Prawie równolegle do~~ pasmo Othrys ~~się~~ prawie równolegle do niego ~~cią~~ biegnie łańcuch (Oeta?) górski który kończyną swoją dochodzi do morza tworząc owe ~~Thermopylski cieśnin Ther~~ ~~[illegible]~~ mopyle. – a w pobliżu Δ ~~[illegible]~~

[Na zachód zaś ~~pasma~~ Pindusu i samej Tessalii ~~rozciąga~~ rozłożył się na pół grecki Epirus. ~~Daw~~ dawna siedziba Pelasgów. Przesiedlenia wielkie, gwałty wypraw wojowników wielkich zostawiły po sobie nadzwyczajnych tak dziką gromą poszarpaną ze Grecy ~~wspominając o tych dzikich~~ ~~świata~~ ~~[illegible]~~ w Epirze siedzibie wstęp do Tartaru i Orkusu ~~[illegible]~~ do świata umarłych, że widzieli we swoich tamtejszych rzekach czarnych zbadanych wody Acheronu i Kocytu. – A jakby komentarzem tej natury dzikiej natury do dziś dnia na wędrowca resztki murów cyklopejskich mocarnych po starych Pelasgach

W pobliżu dzisiejszej Janiny
wznosiła się w śniegach
wyrocznica Jowiszowa
świątynia Dodony. Tu sybille wró-
żyły ze szeptów liści gajów lub z dźwię-
ków naczyń spiżowych poru-
szanych wiatrem powiewem.
Ale jak to śród przyrody niezwy-
kłej strasznej spotykasz się często
doliny bogate i bujne tak podo-
bnie i dzieje smętne krwawe
Epiru splotły się z ustępami szczę-
śliwszych czasów i bohaterskich czynów
(król Pyrrus - Aemilius Paulus - Skan-
derberg, - w najświeższych
czasach basza Janiny, Sulioty) -
Wędrowiec zaś odetchnął
między wolniej piersią gdy
przekroczy południowe granice Tessalii lub
Epiru, a stanął w granicach właściwej
Hellady. -
W Helladzie jest już

42

najdobitniej charakterystyczne greckie — Bo jakoż w Helladzie widzimy ową rozmaitość wiążącą się atoli w jedność. Taborem ziemska rzeźba Hellady podzieliła jej obszar na osobne krainy, które jednak nie są odgradzane od siebie, ale łączą się z oba w jedną większą całość — To nie spotykamy się z pasmami niezmiernych gór ale z pasmami o szczytach niewielkich a niezmierzonych, kontrastami tak uroczych stronnych rozmaitości przemawiają do fantazji odosobnione na szczyt góry skałce osadzone na urwistych zadwaliniach a niedostępnych otaczające przy niedzielnym oballi, takie ciury najczęściej ustroiłem podaniem o Bogu pieśnie, o murach drewnianych.

Na południe Epiru a nad samem morzem Jońskiem legła Akarnania; jej na jej wzniesieniach gędźmi brzęczą gęste bory, a jedno z jej mniejszych pobrzeży ścierany po nad kipiące fale jak śnieg biała ściana skalna zwana Leukas,

Owa to zwała się w starych czasach ostatecznym ukojem miłości bez nadziei; tego utulenia pragnęła Sappho rzuciła się z urwiskowej przepaści –

Na wschód Akarnanii srożyła się natura surowszy pełna Etolii, kraina swobodna pełna jaskiń i niedźwiedzi co na psoty świata [illegible] na psoty sobie [illegible] [illegible] postrachem sąsiadów –

Do wschodniej strony Etolii przyciśniona kraina Dorisona choć nieznana a niezwykle przecież ciany greckich dziejów, szczególne albowiem z niej gdyż była pierwotną ojczyzną onego twardego szczepu Dorów który pod wodzą Heraklidów, z [illegible] Dorydy na podbicie Peloponezu –

Również bez wieści co dziejach przebyła dalsza trojaka ludzkie Lokrów. Jeden tylko z nich tem stawny że to jego kraina [illegible] umieści co sobie owe [illegible] Thermopylów. – Jakoż

Oznaczenie granicy

pasła Olfrys, a z zachodu ne
w zachód bieżył parna zawitki [illegible]

W sąsiedztwie atoli Ukrainę Tolles
ciągnął się ku guiardowi Parnas
Gdy najwyższe ostrza jego płoną
w słońca blaskiem śniegów i lodów
poniższe jego pieśliwa odziane w
gaje zielone wonnie kwitną
a brzmiącą pieśnią
słowiczych [illegible] – Na Parnas wolgen
wot Apollo – lecturista
wzornie natodzi bóg
otoczony [illegible] wszystkim uwr. Tędy wolet
ze ścian skalnych krynica kasztal-
ska, z której pocałował pijen
natchnienie wiesz cze. U stóp
Parnasu stanęły święte Delfy, owa
wspaniała a przybytek który sam
Apollo wzniósł sobie na dawate
Miejsce podania, jako
niegdyś przed wieloma czasów tu
w pobliżu potwora uwożerna smoczyca
Pytho, bóg wypuścił strzałę a zatem
drżał potwór – a wybawił ludkości

z pod ciemnej nocnej ~~przewagi~~ przemocy [illegible]

a rozświecił serca śmiertelnych jasno-

ścią duchową. – wybrał też Delfy

na ukochaną stolicę swoją, przez wszystkie wieki

~~czas~~ od tego czasu Grecya ~~też~~ co cztery lata obchodzi uroczyście

święto nazwane odprawując igry

Delfickie na hołdy Pythijskiego

Apollina zbawcy, a boga poezyi a

~~dawcy~~ [illegible] muzyki. Na tych igrach

nie tylko popisują ~~[illegible]~~ się młodzież

siłą cielesną i zwinnością w zapasach, biegach

i wyścigach wozowych, ale także ~~[illegible]~~ dziełami ducha

~~sprawy~~ ~~oddawały~~ oddając cześć ~~bogom~~ bogowi i muzom opiekuńczym.;

~~poeci wnosząc hymny święte~~, historycy

roztaczają przed oczyma młodych pokoleń

obrazy wielkich ~~[illegible]~~ przodków

czynów. – poeci wnoszą hymny

święte a towarzyszą ich pieśni dźwięki

cudownej [illegible] Apollina i

fletu, który wymyśliła jego siostra Artemizyi

(Dyany).

Wszelkiż wschodniej granicy
Fokidy wśród dwóch mórz
leżąca szczęsna i błoga Beocya, owa
kraina mlekiem i miodem pły-
nąca. Łany i obfite rzeki zalewające
przyległe niwy czynią je zawa-
drożności do ciężkiej ziemi po-
dobną. — Ale częste gęste mgły unos-
zące się ponad wodami i rze-
kami stały się powodem że ludzi
Ateńczycy [illegible]
świnkami przezywali dowo-
dnym Beotom, twierdząc że to
ciężkie powietrze ich ziemi przys-
pieszało (?) Beotów umysł i odznaczało
ich bezmyślnym ciężkim otępieniem.
Nie ma zapewne w tych
[illegible] dowcipko-
wości i z wtych [illegible] Atlantyc-
kich mieszkańców
żyjących na chudszej ziemi
nie grała zapewne zdrowa [illegible]
ich rówie pewna iż te zarzuty nie
były bez słuszności — Jakoż

często bywa w historyi że rodzinny

grunt zbyt szczęsny, zbyt urodzajny

~~nie~~ przyjść tuż nawet [i oddaje gnuśności] bo go nie wyzywa

do trudów i zabiegów ćwiczących siły

umysłowe a hartujących ciało i duszę

Mimo to atoli Beocya ~~wydała~~ ~~była~~

wydała synów co jej stali chwałą całej

Grecyi – na jej ziemi ~~zrodził~~ zrodzony jest Hezyod

Pindar, Epaminondas, Pelopidas

Plutarch – oraz też była ~~kraj~~ ojczyzna

wybrane muzyki – ~~nawet~~ nawet samo pra-

wa publiczne nakazywały zarazem

naukę grania na flecie, uważając

potem muzykę za środek dzikie ~~[illegible]~~ Nie daremnie też

surowe [illegible] – ~~wszakże~~ ~~nawet~~

na ziemi Beockiej wznosił się ~~[illegible]~~ w

czyste błękity nieba ~~szczyt Helikonu~~ Helikon

Na szczyt jego
~~Tutaj~~ często z Parnasu przenosił

się Apollo z dworem swym – a Helikon

zielenił się w gęstwinie wonnych gajów

a złota woń i [illegible] ~~[illegible]~~ leczące a nawet

Że nawet wężom odbierały jad. Tu
wśród kwiatów płynął, święte zdroje
muz Aganippe i Hippokrene z których, czerpali wieszcze
by się unieść nad niziny ziemskiego
mieszkania a ponad biedy żywota
na wszystkich to
wzgórzach tu wśród pieczar
tej góry szczęsnej świątyni wesoło radosne
świątynie muzom i gracjom
poświęcone, lub kryły się groty
zapomniane mieszkania nimf [illegible]
A na samym najwyższym
Helikonu szczycie stał przy-
bytek Apollina pełny wspa-
niałości – w Beocji płynęło
jeszcze inne a głębokie [illegible]
wody, jedna z nich Lethe
poiła strudzonych
zapomnieniem trosk a biedy
ziemskich dociekliwych a druga zaś
źródło Mnemosyne było to woda,

nigdy nie gasnącej pamięci rzeczy przeszłych.

Beocja tak bogatej natury stała się też macierzą licznych a znamienitych miast – jednak nad wszystkie grody ją celowały siedmio bramne Teby. [illegible] wydorowni[illegible] tragicznych ideałów dziejowych z życia [illegible] niesmiertelnością w [illegible] w poezji i rzeźby [illegible] naszem drogiem dziedzictwem po tysiącach lat [illegible] stron powstał o–o niewolił skalne opoki, zwierzęta puszczy drzewa, skalne opoki do zbudowania murów i bram stolicy.

Tu Niobe matronka jego skamieniała w [illegible] boleści – Tu Edyp król odpokutował bezwiedne zbrodnie – tu stworzyła się nienawiść braci Tebańskich, tu Antigona siostra [illegible] przeczystych naddziemnych [illegible] –

Tu Antiope i Dirke odbyły losy, która dziś [illegible] ujęta marmurem dawnych mistrza wbija w serce ludzkie – tu Amphion syn Antiopy o–O dźwiękiem strun niewolił

umierała płacąc za miłość swoją do brata. (+) —

A owe Teby lekce ważone jako oddane zmysłowym skłonnościom, zapłonęły chwałą obywatelską i bohaterską, wówczas gdy inne greckie krainy już miały się do upadku — A imiona Epaminondasa i Pelopidasa na wszystkie wieki zostaną we czci u ludzi — Ten upadek ogarnął niezadługo całą Grecyą —

dawniej Helleńskiej [illegible],

(+) Myt o Dirce i Antiopie opowiada Lew w Podróży do Włoch T. IV str. 232 i nast. wzmiankując [?] w Neapolu grupę „byka [?] Farnezyjskiego" ob. drzeworyt fig 77, myt Nioby opisany tamże T. III str. 288 i nast. wraz z grupą Niobidów we Florencyi ob. drzeworyt fig 52 i 53 — O Antygonie i poświęconej jej tragedyi Sofoklesa wspominałem [illegible] z Kr. T. III str. 143. — Całą tę tragedyą z niemieckiego [?] przełożył Kazimierz Kaszewski (ob. Bibl. Warszawska zeszyt Marcowy 1853 — jest także i osobno drukowana —

~~Macedonia sta~~ gdy Macedonia
złotem i żelazem dobijała się prze-
wagi nad ~~grod~~ ludem Hellenskim.
~~Teby~~ ~~[illegible]~~ Teby ~~dobyli broni~~ pokonany oręż - ~~Zale~~
Alexander zburzył gród stary obywateli
~~zatem~~ jego wyrzucał lub sprzedał w niewolę obywatel
miasto z ziemią zrównał oszczędzając
jedynie domek w którym mieszkał niegdyś
Pindar - A lubo we dwadzieścia
lat później Kassander wódz Alexan-
dra odbudował ~~[illegible]~~ to nieszczęsne
miasto, wszak to tylko jeszcze upiorem
siebie samego, i zwolna zniknęło z dziejów
ludzkich -

Gdy wędrowiec z Beocyi ruszy ku
południowi drogą wiodącą przez
[swojskie] jałowe lubo nie zbyt wyso-
kie ~~wat~~ ~~wat~~ górskie ~~wat~~ pasmo którego
część zachodnią zowią się Kitheron
a wschodnią Parnes - To pasmo
stanowi granicę północną Attyki -

Ta ~~drobna~~ attycka kraina, lubo
(41 mil kwadr.)
maluczka a od natury dość skromnie
obdarzona, stała się ~~ojczyzną~~ [ziemią]

zadzinną wszystkich najwyższych spraw duchowych, tu zrodziły się sztuki i umiejętności które ~~[illegible]~~ się stworzyły ~~po~~ bogactwo ~~duchowe~~ umysłowe obcego nam świata; tu ~~[illegible]~~ przeszły cnoty ~~obywatelskie~~ obywatelskie ~~by~~ co się stały wzorem dla wszystkich ludów i wieków —

Attyka wysuje się na wodach niby półwysep trójkątny ~~trójka~~ z wierzchołkiem na południe zwróconym; a prawie z trzech stron morzem oblanym, a tak przybiera naturę ~~prawie~~ niemal wyspy morskiej krainy. Jak ~~He~~ cała Hellada jest półwyspem ~~[illegible]~~ całło [illegible] się [illegible] greckiego półwyspu, tak, sama Attyka jest [illegible] Hellady półwyspem — a tak staje się ostatecznym a najwyżej spotęgowanym wyrazem ~~Hellen~~ helleńskiej natury. —

~~Ale gdy morze wo~~

~~Al~~ Attyka atoli jest krajem

nie zbyt ~~żyznem~~ wpadającym, brak jej wód
chociaż mniejszych (jak Kephissos i Ilissos)
* wynikających, rzeki największe albo
wysychają w lecie całkiem skwarem
albo nie dosięgają morza.
a grunta wapienne, kamieniste
wymagają ~~twardej~~ po rolniku
twardszej pracy. — A plastyka
powierzchni ziemskiej dość zdumiewająco
nie wyrobiona, ~~pasma~~ ~~góry~~ ~~pasmo~~ wzgórz rozbiegające się
~~...~~, wzgórz ~~biegnące~~ od
północy ku południowi i wschodo-
wi rozdzielają pojedyncze okolice
na właściwe nie duże ~~...~~
~~które~~ * osady we kolonie pracy, i przez
ki — każdej z tych miejscowości,
wznosiła się do 150 stóp słynna skała ow a
Akropolis, a u podnóża jej rozległy
się ~~miasto~~, ~~...~~ Ateny, owe miasto
nad wszystkie miasta, ~~słynne~~
~~we~~ ~~wspomnienia~~ Bo nie ma jest
na kuli ziemskiej ~~miasta~~, drugiego grodu z
którym by wiązało się tyle sławnych a wiel-
kich imion, ~~wiązało~~ ~~...~~ nieumierających nigdy

Wspominamy jedynie o dwóch
znaczniejszych pasmach gór-
skich. ~~Jedno~~ ~~...~~ łączą się
z ~~Parnesem~~ i ~~Kitheronem~~. Jedno
z nich ow Pentelikon słynny
białym marmurem styka się
z Parnesem i ~~biegnie~~ rusza ku połu-
dniowi. Drugie na południowym
wschodzie Aten kroczy na ~~...~~
Hymettos peten pełnych konturem ~~Hymettos~~,
a na samem południu całego półwyspu
i we wierzchołku jego krańca
sterczy przylądek Sunion (dziś
Capo Colonna od kolumn z zwalonej
świątyni). ~~...~~ Grzbiety ich
wznoszą się ...

Składała się z 78640 osób. Za czasów 30 tyranów wedle Platona było wolnych obywateli najwyżej tylko 20,000.

(+) Cała krajina Attyki dochodziła 41 mil kwadratowych a obejmowała 135000 wolnych ludzi – (Rzecz pospolita ~~była~~ Krakowska należąca do najdrobniejszych państewek nowoczesnej Europy zajmowała przestrzeń 20½ mili kwadr.) – Stolica Ateny była znaczna w porównaniu do maluchnego obszaru, ale była niewielkiem umiarkowanem miastem w porównaniu ~~do miast~~ nawet do miast ~~drugiego rzędu~~ wielkich obecnej Europy. E. A przecież te Ateny ~~pozostały~~ [illegible] poszczycić się nie mogą [illegible] z pamięci imion tak wielkich twórców, jak ~~przeszła~~ żadna może najogromniejsza stolica nowoczesnego świata, a nawet jak żaden z ~~tych~~ najpotężniejszych ~~wielkich~~ narodów i państw które stanęły ~~w~~ w dziejach europejskich na czele cywilizacji i przewagi politycznej.

Zechciejmy sobie przywołać na myśl te ~~[illegible]~~ wielkich swobodnie i bezwzględnie ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ wielkich chwały ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ sławnych mężów którzy albo urodzili się w Atenach ~~albo w tym~~ albo ~~którzy~~ dla których Ateny stały się widownią ich życia i ~~[illegible]~~ chwały – Solon Pizistrat, Miltiades, Arystydes, Temistokles, Cymon, Perykles, Aspazja, Alcybiades, Xenophon, Demosthenes, Phocion, Eschylos, Sophokles, Euripides, Aristophanes, Anaxagoras, Sokrates, Plato, Aristoteles, Zeno, Epikur, ~~Eschylos, Sophokles, Euripides, Aristophanes~~ Phidias, Myron, Skopas Praxiteles i t. d.

E. Jakoż np. w r. 444 za czasów Peryklesa liczba obywateli używających zupełnych praw ~~obywatelskich~~ politycznych wynosiła ~~14,200~~ było 14,200, obywateli wolnych 4760 razem 19,000, [illegible] do liczby

liczba niewolnych niewiast, dzieci, [illegible] wszystkich [illegible]

w dziejach ludzkich (+)

Teraz dalszy ciąg na osobnych arkuszach kolejno
A do D – następnie E, po[tem] już bruljonem –

Cała Attyka y kraj dochodził 41 mil
□, a połowiona mieszkańców, w
których było 135,000 wolnych
...i, ludzi – Stolica Ateny znaczna w
... obszarze ale drobna w porównaniu
... obecnej Europy
... niemore z obecnych narodów a pań-
... w Rzeczy naodzy tu wielkiej ... – Dość przypomnie-
...elkich ludzi które urodziła
...nie ... nami naszej – Solon, Pizystrat,
...s, Temistokles, Cymon, Perikles
..., Xenophon, ...ines, Demosthenes, Phocion,
Euripides, Aristophanes, Anaxa-

12

[illegible]

mądrzejszych rzeczy w sercu [illegible] ludzi które ani mo woli
[illegible] choć czyś tych wielkich ludzi które ani mo woli
dziwny [illegible] – Solon, Perikles,
same nastręczają się swobodnie uwagami naszej – Solon, Perikles
Milfiades, Perikles Arystides, Temistokles, Cymon, Perikles
Alcibiades, Aeschines, Xenophon, Demosthenes, Phocion,
Eeschylos, Sophokles, Euripides, Aristophanes, Anaxa-
goras,

Pierwotne Szczepy ludu Greckiego   rkl. 70)

Cielesność Greków

Język i obyczaj Greków.

§3. Bogi i mythy Greków

p. h.

Ogólna charakterystyka

greckiego artyzmu 98

Gdy bogi nayty duchem poetow-
ać przez z bogów takie przyszło

do art. greckiego —

Sztuka [petrym] wyrazem ducha greckiego

epoki hist. polit. i epoki sztuki

odpowiednie sobie —

to Grecy pierwszy raz uczując
[illegible] [illegible] prawdziwa [illegible]

i sztuka prawdziwa — Bo na w [illegible]

ducha [illegible] [illegible] [illegible]

moce [illegible] — Na W. [dzie] dach

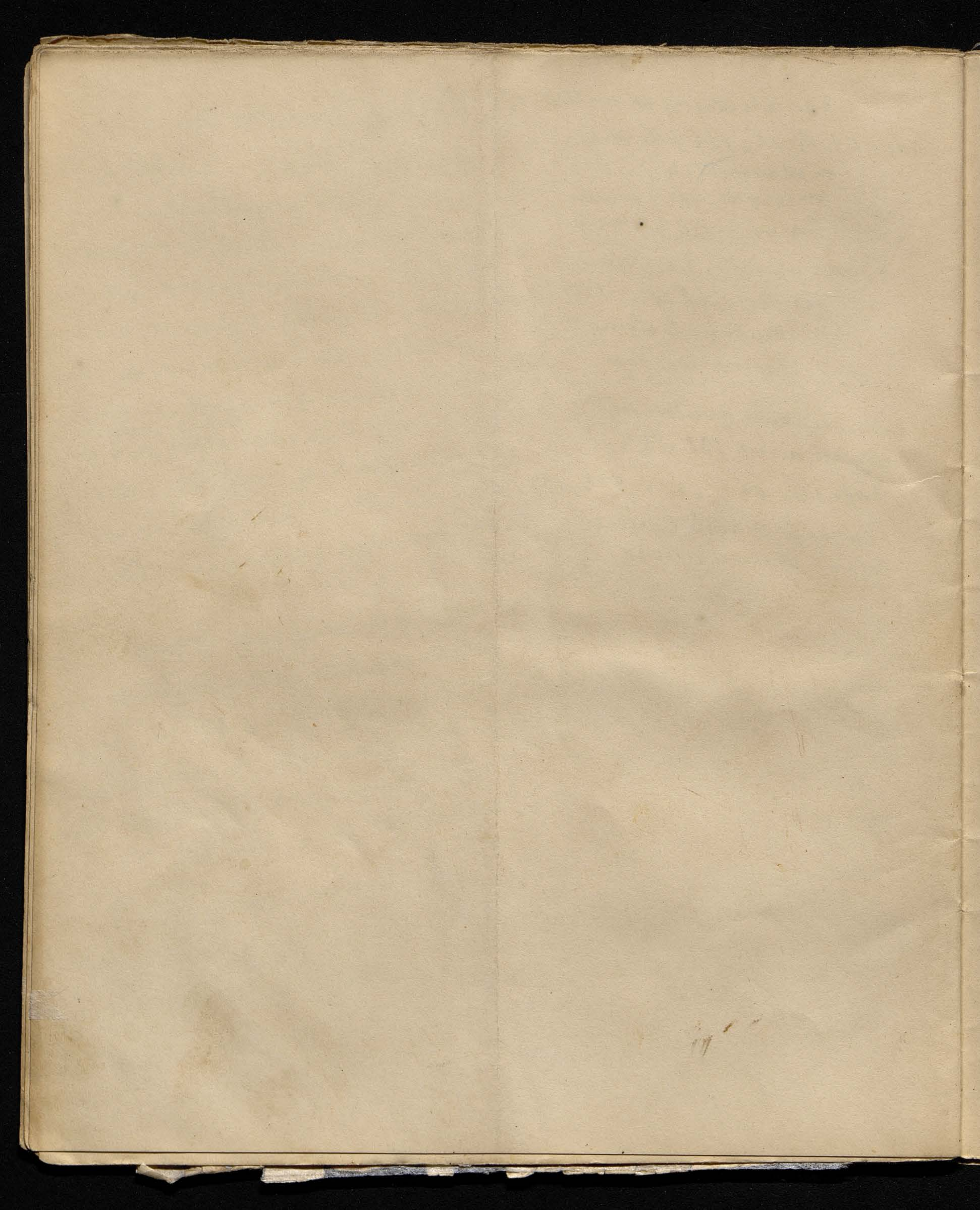
nie wziął jeszcze pod panowanie
swojej natury, duch nie targa się
z materyą, nie ~~po~~ przemilka jej
ale jest w rozdwojeniu, w rozdwo-
jeniu więc rozsądek od fantazyi
twórczej [illegible] — Fantazya
więc buja bez końca — To rozdwojenie
jest powodem że sztuka na Wsch.
jest tylko symboliką —
Prawdziwa sztuka jest idea
wcielona — ale do tego potrzeba
wiedzy, poznania tej idei, i pano-
wania nad naturą której nie
[illegible] wcielenie tej idei — Wsch. nie
rozumiał tych idei, nie pano-
wał nad naturą — to dopiero
widzimy w Grecyi —
W. nie pojmował osobowo-
ści — nie też na W., nie [illegible]
[illegible] ale [illegible]
[illegible] w sztuce, [illegible]
ze [illegible] [illegible] czysto sym-
bolicznie

Bliższa charakt. art Gr. 117

Grecya stanęła w środku między W.
i ludami chrześciańskiemi
Gr. wyższa od W., bo ona zna równość
między duchem a naturą dla tego
ona ma sztukę, co więcej Gr. uzna wyż-
szość ducha nad naturą – stąd ma
sztukę – ale Gr. nie doszła do tego
na którym stanęły
~~Ale~~ i ludy chrześciańskie które widzą
że istota duchowa jest nieskończ.
niezmierzona nad naturą – a duch,
a natura są dwiema sprzecznościa-
mi.
w Grecyi obie te czynniki duch i natura
są wyrównowane – są w harmonii
stopień, na którym stanąć mieli
duch też zupełnie wyrażać się w for-
mie cielesnej – bez reszty –
i na tem stanęła cała klassyczność

Stąd zgadnąć można że
rzeźba jest ~~tym~~ rodzajem sztuki
który najwięcej odpowiadał duchowi
Greckiemu i w którym oni najwięcej
celowali –

wyjątek tego str. 104 i nast.

Rzezba Grecka

148.
134.
B

R. najśw. odp. usp. Greków, ...
Gr. wznosi celuje nad wszystkiemi inne
rodzaje 2. nad wszystkie sztuki i rzeźby
stare - R. Gr. jest wzorem wieczną
i prawidłem absol. -

Prawidła

1. Posąg w przestrzeni samoistna
całości - otaczanie - całość świat
2. Stąd rzeźbę nie powinno się
otaczać dodatkami -
3. Posąg otoczony więc wśród
świątyń - tak na miejscu który
jego otoczeniem
4 Oko oraz też rzeźba nie jest w
ch. w stworzy pięknie
5. Jeszcze tego inne przyczyny, posąg
wśród w siebie otacza natury - mus
być uznany,

Grecy też unikają stroj - tylko
gładki i skrócenia - jednem słowem
ruch prawdziwa świątynia jako
świat. - świątynia dla posągu
do rzeźby się one stosowa
pinne - Fidias. Mat

M. A. we Florencyi w Kaplicy
Medyceuszów

6 przestrzeń pełna ruchu ten
dla rzeźby – przestrzeń około abstrak-
cyjne, więc rzeźba abstrak-
cyjna nie indywidualna.

7 Gdy rzeźbę otoczą obejście wszystkie
więc nie płaska rzeźba jak pełna
rzeźba – więc grupa – najwięcej
z trzech figur stworzona.

8. Gdy rzeźba stoi pełna prze-
strzeni, więc samej formy prze-
kroczyć jej granicę – nie można
– w modelowaniu być nie powinna

162 9 formy przekroczyć jak prawda
skąd rzeźba nie powinna być
rzeźbą – rzeźbą i malarz
w malarstwie w wielkiej rzeźbie a rzeźba
nie uchodzi nawet w grupie
bo przestrzeń rzeczywista rozbita
w figury – nie nie ma w obra-
zie – rzeczy w naturze
drzewa – Przestrzeń nawet

Ƶ Spowrecania się indiwidualiz- mowi portreta profil grecki Dwar jego ... ... całe ... kąt ... Hegel – harmonia –

Δ prawda że te gwałtowne ruchy ... w Laokonie – ale 1. to ... 2. ... ... linia ... wszystkie ... ... liniach –

10 Posąg ... – przykłado ... – przy całości ... ... – ... ... – ...

11. ... ogólny (ob. 6.) nie portrety – Grecy dostarczali ... – oczy posągów Ƶ

12. nie ... – ... ruchy gwałtowne ... krawędzie wrota nie mają miejsca w rzeźbie – ... rozbija Δ

13 szaty greckie – a nowożytne – ... ... Chiton, Himation obecnych ...

Prawidła płaskorzeźby

14 Pł. nie ma być samoistną – przywiązana do powierzchni – ... ... basrelief haut-relief – ona ... ... zależy ... – od niego zależy

Jako ołowiany, fryz, metopy
więc — średniowieczna ~~do~~ konfuzyę
15. Ptw. jest rzeźba więc są miary
rzeczywiste — skrócenia, odległości
udane niedochodzą — Dla czego?
Grecy też ich nie używali —
16. Przedmioty niemogące grać w
dobitnym, jak drzewa obłoki
dokładnie ani, i to nie są rzeczy
płaskorzeźby one nie są —
17 Płaskorzeźba cienie cięcia —
rzucić do ściany, więc
nie en face twarz ale i profile
w profilu twarz mniej wybijająca
— wybijający nos lub stopę
nogę — lub rękę — obrzeżenie —
stąd w figurach wszędzie przesadne
18. Symetrya — kompozycja — ścisła
figury — symetrya odpowiada
architekturze — więc symetryczne
te w Ptw. w przeznaczeniu
rzeźby —

18

W rzeźbie
zrazu glina, drzewo, iuksu[?] [illegible]
1. Marmur biały – w szkole
attycka – bogi – Paros kolorow[?]
2. Spiż – Koryncki – miedź
nobilis aerugo – bukiki
skarcy[?] włosa[?] – atlety – ✝
3. Słoniowa kość drzewo
elefantyna – Fidias
Polykleitos a Zeus – Połączi[?]
Kolosalne – Rzeźbi odmiennie
– sztuka wyrażania stosunków
– Monstrualności – człowie-
kości – monstrualność możno
bo albo mitu albo mocno
Jowisz w olimpii w wielkości
niemal oltarz niezmiernie
w olimpi[?] – Pallas w mitem
między barwą od dzikiej
– Eskulap. w Epidauros
złot nad kryształem od dzikiego
– Minerwa w Pellene lub
obok wiernej – Sprawa
sławy –
Kamee – sztuka poruszająca
kilka warstw – ✝

Herkules farnezy
Glykon – kolosal-
ność – kolos
Rodyjski

✝ monety w grecji oddane
duchem pięknością, ...
w Sycylii i w W Grecji, pełnej życia
szlachetność, romantyczność – na monetach
bogi opiekuńcze miejscowi, po Alex., królo-
wie – Rzeźba kamienna – roboty
w pomniejszych rzeczach roboty misterne
w rzeźbie Pyrgoteles alex. jemu tylko
pozwalał wyrzynać swój wizerunek
za następców Alexandra nie przestawano
na gemmach to jest na zagłębionych
rzeźbach (jak nasze pieczątki) ale wyrzynano
Camea – Cameo jest kamień ma kontury
stworzony z różnokolorowych warstw – obraz
wypukły jasnej barwy odbijający na tle
coraz ciemniejszym (sep onyx – Cameo największy
w Petersburgu zwany Gonzaga głowy Ptole-
meusza I i żony Eurydice – Ptolomeusz II w Wiedniu
wiązanie... [illegible]

Szaty – naturalne koszule
bez rękawów [chiton] zawiązany, [illegible]
[illegible] – [illegible]
– ostna artystyczności – nie po-
trzeba krawca –

Polychromia w architekturze
i rzeźbie – to nie jest naukowo
[illegible] – bo naukowi[?]
tylko Grecy – a po co by było to
ostatnim obrobieniem marmuru
to epidermis!? – wszelkie
celu więc? odpowiedni
części archi. i rzeźby – [illegible]
[illegible] i wagi –

Posadzki wraz z [illegible] –
[illegible] barwne kamienie – wokół
i [illegible] obrębienia – w architekturze
np – porfirów. – w architekturze
kolumny architrawu barwy ro-
dzima – kapitele i wszelkie
[illegible] koronki złocone

w stosunku metody objekta
– budynku w barwie przedstaw
– otoczony sztuki biblijne – dziś
restauracji –

Epoki sztuki greckiej

Epoka I

Brakuje nam wiadomości –
mury cyklopowej sztuki – surowe z wielkich
– pomimo że one jeszcze bez ścisłe
– ale ~~obkute~~ wykute na sposób węgły i wyda-
lenia które naprzemian się nadają – Drzwi albo
dach wielkie kamienne do siebie nachylone
i stykające się od góry – albo prosto jedna
we a od góry zwisała – Podobnie nad wielki

Część dawnych królewskich grobów
~~zo~~ ostro-
łupał skarbcu się zachowały – Thesaurus
Kręgi – niby ślimacznie – i średnica
Atreusza wewnętrzna wynosi 50 stóp. i średnica
~~od~~ 50. ze szczytu – na potrzeby komnata
kwadratowa w skale wykuta, że
komnata zapewne komora grobowa
samo zaś główne pomieszczenie skar-
bcem – zdaje się że wyższa część okryta
niegdyś płytami śpiżowemi – Zresztą
ściana ze wspaniałych ścian, mogą
drzwi powleczone były blachami –
To przypomina wschód – jak i orna-
menta na wstępie – To wszystko
należy do czasów ~~półtora~~ przed rokiem
1200 przed Jchr.

kowadeł w tej epoce widzimy olbrzy-
mie mury w murach – jak to widzieć
w Argos, a ato modniki, galerie
otwierające się na zewnątrz – Rzeźby przy-
kładem jest owa stara brama w Mycenach
Tu w silnej wypukłorzeźbie dwa lwy
– mdły [illegible] – ale potężny – atoli brakuje
Z tej epoce hermy prosto kamie-
nie powyżej głowa, poniżej [illegible]
figura [illegible] – Malarstwo
powlekanie farbami rzeźbę

Epoka II od Solona do Peryklesa

od 580 do 460 przed Chryst.
Szkoła jest nie stara [illegible] kultury
[illegible] Solona przez [illegible] – [illegible]
przestaje być niewolniczo pracującym
wolne szablonu – Toż samo w polityce
rady królewskie i przewodnictwo [illegible]
ustępuje – republiki wszędzie –
Handel bogaci – gimnastyka mocy
plastyki – szkoła [illegible] wszystko
potem wznosi się do [illegible] – wzrastało w
30 latach wojny z Persami (r. 493) –
wojny te [illegible] – cała Azja [illegible] greckich
[illegible] spólności przez całą Grecyę – zewnętrz
[illegible] się [illegible] –
Architektura Porządki [illegible] dorycki –
Porządek Joński – na wschodzie – szczególnie
w Azyi mniejszej – Diana w Efezie – Doryckie
na zachodzie szczególnie w osadach wielkiej

(Dział Metopy w Selinuncie dziś w Palermo – Herkules i Kerkopy – Perseusz i Meduza
wielkiej Grecji i w Sycylii – [illegible]
Rzeźba porucza przystęp [illegible]
Argos, Ateny Egina Eginetes V 676, 77.
Lutzkathea 698 fig 146., Diana pompejań-
ska T. IV str. 148 fig 74, Pallas Herkulanejska
T. IV str. 151 – Charakter rzeźby tak zwanej
starogreckiej wyrazistość, groza, ścisłość
natura z całą prawdą anatomii ale twarze
maskowate bez duszy, bez indywidualności
Grupy zewnętrznie łączą się ze sobą, kompo-
zycya mocą symetryi twardej stoją się jednostajnie
– misterne fałdy, hafty w tonie włosów
ten styl zowią archaistycznym (starożytni-
kim) hieratycznym religijnym także
i później bywa używany gdy sztuka
w pełnym rozkwicie.

Epoka III

Od Peryklesa do Alex. W.

od 460 do 336 – Najwyższy rozkwit
Wojny Perskie – tak świetnie przebyte
– Tłumy szlachetne wielkich ludzi jak ich
nie zaznało żadne z wielkich państw
dzisiejszej Europy – Idea grecka się teraz
rozwija – duch i ciało w jedności
W architekturze idea ta [illegible] czynniki
duchowe estetyczne a materialne czynniki
konstrukcyjne, techniczne – czynniki
piękności są zarazem warunkiem potrzeby
– W rzeźbie ta jedność jeszcze ściślejsza
[illegible] ducha [illegible] cała w formie [illegible]
wyjęta cała forma uduchowiona
Tę epokę przerwała nieszczęsna
wojna Peloponeska – ale i dawniej wielkie
tejczyki rozdzielają się na dwa obozy

sztuka w każdym z tych dwóch okresów
piękności, ale piękności innego
rodzaju – w pierwszym okresie piękność
wzniosła uroczysta, wyższa olimpijska – wdzięk
luba, urocza wdzięczna niektórym więcej miła.

Okres I

Architektura. Twarda poważna dorycka, męska
i męska, mieszkańców lub schodzenie się z
zachodu i wschodu naraz pojęć, które jako
na siebie, naraz oddziaływają – i doryc-
kie w Atenach wpół ozdobione
Powszechnych rzeźbiarzach pozwalając się
świątynie jakoż na dziękczynienie za dane
bogom za zwycięstwo nad Persy. –

W Atenach Theseusza wystawili The-
sejon – gdy dawniej na Aeginie – w całości
piaskowcem i jedynie dach i skulptury
z marmuru – to teraz już formy szla-
chetniejsze rozwinięte – a wszystko z
marmuru – Zabytek z Thesejon. Thesejon
skromnych wymiarów 45 stóp szer. około
104 stóp długości – Peripteros 6 kolumn
i 13 kolumn – dorycki ale także
wdzięczniejsze kolumny smuklejsze
ale dotychczas tworzone nie w szczegółach
szczytkach – kapitele i wszystkie ozdoby
wnętrza rzeźbieniem ozdobione –
Thesejon doskonale się zachował bo
z pentelickiego marmuru – i plastyka
dekoracji o której mówić będziemy
później w rzeźbie –

oprócz Thesejonu który stanął przed
Peryklesem bo za Cymona – wspomnimy
o równoczesnych budynkach w stylu
jońskim – dziś jest świątynia nad Ilissus
~~napor~~ dziś już zniszczony, świątynia
świątynka Nike apteros (Bogini
na wejściu do akropolis ~~zwycięstwa bez skrzydeł~~) – oba te
budynki małych wymiarów (Lübke 98

Za Peryklesa odbudowano spaloną
przez Persów świątynię Pallady na
akropolis – był to Parthenon –
budowano lat 16 – mistrzowie Iktinos
i Kallikrates pod przewodnictwem
Fidiasza – Phidias też zdobił par-
tenon bogato wysokiej wartości
ornamentyką, plastyczną –
(Lübke K. I. 98.) – Dla samej zaś
celli stworzył kolosalną Pallady chryselefan-
tynę (ze złota i słoniowej kości – Par-
tenon był hypethros Peripteros
101 stóp szer. 227 st. długi, 8 i 17
kolumn, kolumny wys. 34 st. a u dołu
średnicy 6 stóp – dorycki styl jeszcze
wdzięczniejszy i lżejszy, a zarazem
potężny i wyniosłości – cella
sama 63 st. szerok, 98 długości –
w niej dwa rzędy kolumn dzieliły
na trzy nawy – nad niemi podobnie
jak w Paestum galerya i wyższa kon-
dygnacya kolumn – Do celli dotyka
z tylnej strony osobny Opisthodomos
w którym skarbiec państwa – walki
gigantów i podobne mityczne
sceny zapełniały metopy

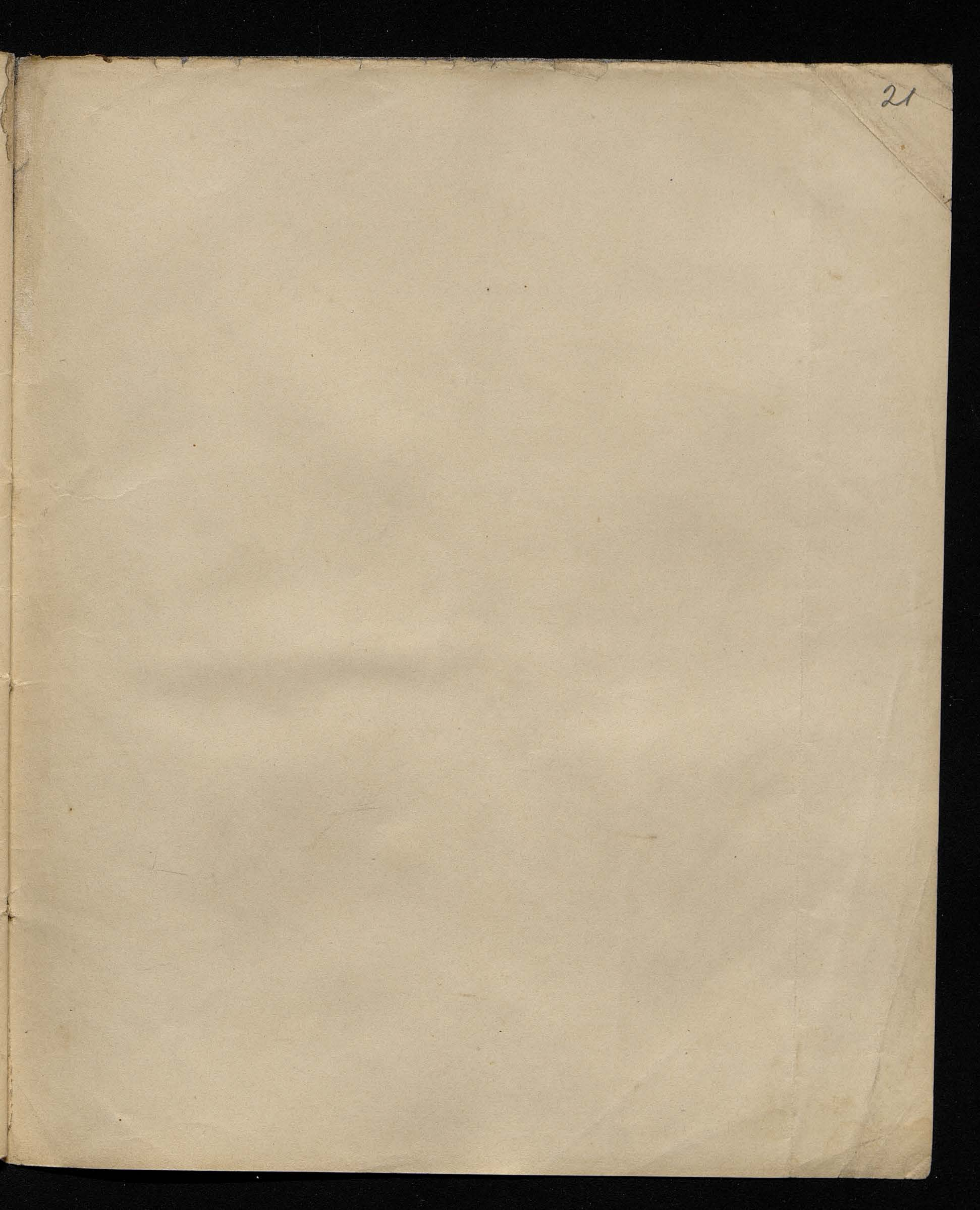
Lübker K. s. 101

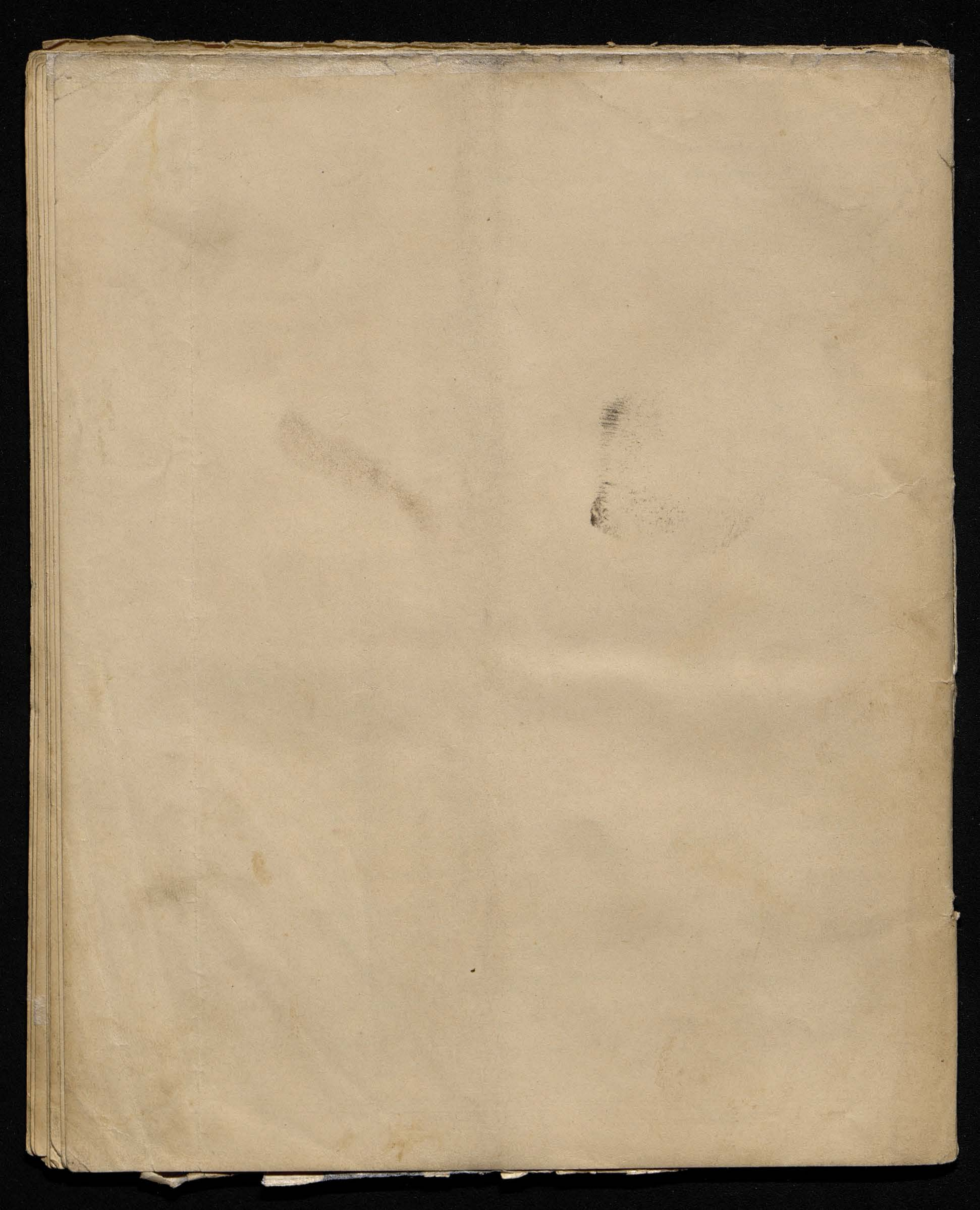
Na szczytach grupy Posągów na jednym ~~[illegible]~~ narodzenie Pallas-Ateny – na drugim, jej walka o spór [illegible] z Posejdonem. Na ścianie wewnętrz. Perystylu ~~[illegible]~~ fryz nieprzerwany pochód w święto Panathenejów. – Zamieniony Partenon na Kościół Mieszczański [?] N S Panny doznał w 17 wieku za czasów Jana III Königsmark zniszczenia [?] [illegible] – bomba – Elgin w końcu wieku 18go (czytaj z Grecyi –) – Propyleje – wzniesione 436 r. do 431. Ze stron dorycki[e]mi z jońskiemi, – Brama Prop. około 58 stóp – ~~6~~ 6 Kolumnami doryckiemi 5 otworów – wprowadzała 6 jońskich Kolumn po 3 z każdej strony zdobiła przysionek na Bramy [?] – na ścianie wewnętrznej około 6 Kolumn doryckich – Erechthejon, zbiorowa świątynia – święty wizerunek Pallady, a obok dawnych bohaterów, świątynia nimfy Pandrosos – w miejscu zniszczonem przez Persów, odbudowane po śmierci Peryklesa – grunt nierówny nie na jednym poziomie – jedna z tych świątyń Kariatydy Kanefory –

L. 102. Z poza Atenami budowle znane – Dla Demeter (Ceres) w Eleusis, w Rhamnus świątynia dla Nemesis Apollina w Bassae w Arkadyi –

L. 121 Rzeźba Fidyasz przyjaciel Peryklesa – był jego [illegible] ~~[illegible]~~ Fidyasz synem Charmidesa rodzi się około 500 r. p. Chr Formacyi [?] z Agemona – ale najwyższy rozkwit za Peryklesa – żyje 68 lat. – nieprzyjaciele Peryklesa oskarżają Fidyasza – skazany na więzienie w którem podobno z trucizny umiera. – Do niektórych prac należy grupa spiżowa z [illegible] wodza Miltiadesa ona stała w Delfach – ~~[illegible]~~ i t. d. [?] rodzaj [?] spiżowy posąg Kolosalny Ateny, postawiony na Akropolis – wysokości około 70 stóp. widziano [?] 1-c ~~od~~ z morza nad Cap.

Kolumna

II

Do Historyi nauki

d. 12 ~~Paźd.~~ Lutego 856.

Słupy to kamienne, to drewniane –
pomalowane kratki – na wrotach – sięgają
do połowy – bardzo wiele jaskrawe –
– po cztery słupy przed 30 [illegible] [illegible] –
nieb. – bałwany kominkowe –
Dama w [illegible] – pałacyki – [illegible]
[illegible] i fornirkowe – [illegible] [illegible]
– Ogrody – chińskie – [illegible] [illegible] –
[illegible] są ogrody – nie [illegible] [illegible]
– dworeczki – Religia [illegible] nie
[illegible] – Chińczyk – [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] – Despotyzm [illegible] – [illegible]
formy. [illegible] [illegible] – [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] –

Architektura i Rzeźba.
Budhaizm, [illegible] 13 [illegible] – ale [illegible]
nie fantastyczny ale prozaiczny – praktyczny
utilitarny –
Tutaj formie [illegible] – ale kopułkowo
[illegible] już nie ma tylko wschodu –
– [illegible] prosto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] i dzwonki – [illegible] [illegible] wernixowane
[illegible] – albo płyty porcelanowe –
[illegible] porcel. w Nankin [illegible] – [illegible]
[illegible] –

świątynie – małe – kolumnady – drewniane
– nie równie się od praw. – kolumny drewniane
konsole (jak pono wszędzie) drewniane dra-
gane – czerwono lakierowane, na górze
krata pozłocana – Dach używają
smołki –
Brązy [illegible] [illegible]
[illegible] –
Rzeźba. z kamienia, porcelany, z metalu,
z słoniowej kości – technika doskonała
ale okropnie [illegible] – [illegible]-
– ale za to [illegible] [illegible] – doskonale –
[illegible] [illegible] – [illegible] – [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] –

Egipt.

Nieśmiertelność – walka i [illegible]
i zagadka –
Kraj – naokoło [illegible] [illegible] [illegible]
Skarby co nie pojęły [illegible] –
i kraj niezmiernie stworzony –
niebo gwiaździste – pustynie – [illegible]
morze stworzenie –
Nil z alpów aby wszystkim – [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible]
ci – Kilka malowa-
nych – Delta – [illegible]
[illegible] [illegible] na [illegible] –
nie [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] – niby [illegible]
Natury – [illegible] [illegible] –
– Tam świata – i tam [illegible]
Nilem. z południa od [illegible]-
biegną z Meroë i Teby 2
Memphis – z Alexandrya –
nad brzegiem Nilu – nad [illegible]
[illegible] – [illegible] – [illegible]
[illegible] jest [illegible] – [illegible]
[illegible] – niby [illegible] robotą [illegible]-
– [illegible] – bo robaczki –
[illegible] – [illegible] – [illegible] –
[illegible] – [illegible] –
[illegible] – [illegible] –
Rozsypała [illegible] – [illegible]
[illegible] – Luxor –
[illegible] –
Malowane medalki, domowe, światło
obelisków – niby cerkwie – Pieśni
ojczysty kraj – niebo światła barwy

greckie budowanie pod niebem Egipskiem

małe, drobne

niektóry ruchomy w Egipcie — przez [illegible]

zapustne — Egipt rozsadny rozgarniony

Rolnikiem więc baczności na wielkie kanały

mierzy pola i czas swój — więc wszystko

rozdziela rozsadnie — więc nie miesza

ducha i materyi — więc walka i [illegible]

natury — to walka olbrzymia — ~~[illegible]~~ i nie

ma wszystkiego zwycięstwa — sam [illegible] —

[illegible] w duch i osoba — z [illegible] od

natury — zatrzymuje się dołu przed pro-

giem prawdy — więc zagadki — bo któż

zgadnie zagadkę? — więc niedanie [illegible] i

to przeczucie jest [illegible] [illegible]

— niema —

Egipt nie zostawił nam pieśni — [illegible]

[illegible] piramidy i [illegible] —

Religia Egipska [illegible] duchem

duchem — czynne potęgi [illegible]

tajemnice [illegible] a [illegible] — [illegible].

[illegible] po niebie — [illegible] ~~[illegible]~~

wypowiedzi —

Z Małżonki bez Boga Dualizujące Ma-
teryę — boginię Neit z macierz i
osnowa —

Drugą parę — Sewech czas, co niemi
granic, rządzi wszystko — a jej małżonka
Pasht przestrzeń niebios — owa
Kuźnia gatunków stworzonych —
Prabogi — z nich przez nie Bogi —
jako Ozyrys, Izys, Horus, Tyfon, Anubis.
Tot i t.p.

Dwie pierwsze pary — każda para stanowi
małżeństwo nie mity powiedzieć —
Knef jest duchem choć bardzo duchem nie
pierwszym materyi — a natomiast
małżonka jego jest Neit materya — nie
mater. a obok siebie równe

Małżeństwa są nie osoby a pojęcia
mocno abstrakcyjne, nie i te połowiczności
— Tak połowiczności i wszystkich, dusza
jest sprawą bóstwa ... samodzielna
tylko ... nie
mity osoby a pojęcia bez samoistności.
Neit — Bóg — czas stworzony ... chaos

Dźwignął się buntem przeciw najwyższemu
Bogowi — a tłumy Bogów poszły za nim
— Duch go powalił — potop — Zjawił
ciała więcej gdy się tło na ziemi rodzi
odpracowań ~~[illegible]~~ pielgrzymkę przez cierpienia przez
~~[illegible]~~ drogę mądrości — chrzest*
Kontemplacji — to wszystko na niebie —
— rzeczy jest pokutą i odkupieniem —
Ziemia tedy już wyrodziła ciało wielkie
— Sprawiedliwości ogień rzeczy — zemsta
potomności — metempsychozą
a nawet rodziny —
Stąd cześć dla ciała zamiast dla duszy
bo zad.
— Stąd nie pole wolności woli i inercja
wszystko konstelacji — symbolowany
Stopnie 1-od szpetnie człowiek natura
niebyła, i Jeleń — smarują kamień, i bije
go — 2-re druga odstawa gdy materia z form
~~[illegible]~~ odwraca się, odosabnia od ducha.
do symbol — 3-ci gdy materia forma
owszem przyjęte duchem jest odbiciem jego
objawieniem — To jest sztuka piękna
Otóż cały Wschód jest symbolem lecz
przecież to najwyżej wzbiła
w Egipcie ××

××

Jak się ma człowiek
do natury — do formy,
w której wchodzi.
Żyje zwierzę Apis, Krokodyl
Ibis — nie przerabia sobie
formy! —

w Eg. 2 rzeczy na ścianie układają –
uszczerbione wszelkość na ½ oddzielone –
Fantazja symb. nie jest twórcza – ale prze-
myślujące – Ustalone wiele form dla wyo-
brażliwości – kształtów ludzkich – ciało
krogulca, krowy, kocie – Sfinx! –
Posągi w Egypt. ludzkie twarze nad
ich bo innaczej atropy, ale nie mają
indywidualności – abstrahujące ich
zarysem – ściany – typ – ozdoba architekt.
nie za dla siebie – sztywne jak
w powiece – Ciało lepiej rozumiane
niż twarz – nieśmiertelnie nie-
ruchome – Czem jest posąg ozdobny
czem płaskorzeźba? tutaj nie rozmięte
indyw. ale abst. – na połę przyrodzone
do ściany – król w bitwach, z przy-
na – także i malarstwo w profilu
– cieniów nie ma jest perspektywy wielkości
da – Egyp. ozdob.
rzeźby jest symbol. – Egyp ozdob.
niewiasty żółtawe – bogi niebieskie
zielone, żółte według tego tu –
– nieprzyjaciel popielate –

Tutaj już wszystkie [rodzaje] sztuki
się rozwinęły — wielka udatność w
sprowadzeniu kamieni z dala od-
ległości — doskonała Rzeźba-
rstwo(?) — doskonała Architektura
z wszystkich sztuk Architektura
bo ona sama symboliczna —
konieczna kamiennego — Przeżycie(?)
o bóstwie osobowym świat [budowanie] jakby
za przyszłości gotuje się — do
nadzwyczajnego gościa — figury
z nadzieją a nie celem —
Te niedokończone patrzą się
za organizmem — bo duch ich się
uchwycił — bo on się nie przyjmował
się nie [illegible] w takiem duchu
wszystko pracuje a pracuje —
Świątynie same oddają
— tak procesje —

Szczegółowe Budowy

Kugler. 41.

osobn. gr. — Pyramidy — 2000 lat po
E. Chr. — Hyksos — burzy pomn. — Wielk.
zachowały się pomn. Grob. ... Memphis
ze przecie Kredo — należy do pradziadów

27

na obszarze 8 mil – pod. pas Libyi – między

mostek – Ghizeh, Saccara, Daschur – it –

około 40. – ? – Ghizeh najw –

powieść o Cheopsie podstawa sześć – 699 do 728 stop

wysok. 482 do 448 stop. – 2 Pyramidy

pod Ghizeh Krola Chefrena 663 stop szerok.

a 437 wysoko…

Pyramidy były niegdyś obłożone – 42

budowano, ? – ?

od góry – Arab. odłupali – ?

vdzeni –

niektóre Pyramidy się rozsypały – ale

nie widzieć to formie pier. ? – ?

Taleo. budow – Pewnie jednak z Pir. ?

jak Pyr. niedokończone – niektóre

?

? – ? rumowisko

Pyr. te nie są puste wyjąwszy

małych ? wewnątrz ? Krola –

– one albo mają ? kamienne – albo

kamienie ? podłoża ? –

? – ? kamie–

? rumowisko.

(Zeising o prop. Pyramid –)

Kr gł. 42

Forma pyramid. jest pierw. ale zapewne (ołna) nie już do wszys epoki należy, bo nowsze to pokazują, też sarki, też one Sfinx olbrzy-cmentarz, Tapami się kończy – nikt warta –

Wszystk miejscach nie ma Pyramid – dalej w tutaj są ale pomniejsze –

~~Grobowce~~ Pomniki Tebańskie

Po wyp. Hyksos (arcowajowie) najw. kwitł – miej dano pomn. nad brzeg. Nilu – a mianowicie w Tebach – stolica potężnych monarchów, a najpot. Ramses II. czyli Sesostris (1500 lat przed Chr.) on założył miej po na kraju w mane, dziela Budowy (owanie) w T. (ebach) od niego albo od najbl. jego poprzedn. lub następców.

Teby stubramne. w greckich nazwane, nad Nilem, kiedy gdzie miejsce się rozlewają środkiem kraju i wydłuż dwie mile. – nawiskie od (nie podoła nadzieję) wsch – Luxor, Karnak, Med-Amet – Le Cell na wschod. brzegu i chanoniq wielkie połowie – Zach. była mniej się rozmaite pałace

=artych
um, ~~[illegible]~~ mei Medinet-Abu, i Karnak -
do nich przypominają [illegible] Lek z [illegible]-
jami —
iśli
Te pomn. mają wszelkie te
same charakter — bo też sama ich
rzeczywistość, jak i umawianem, jak i [illegible]-
pom — styl ten sam —
~~[illegible]~~ warun. tych pomników
i pom. że je możemy przypisać
epoce najw. rozkwitu. — lecz była
znać
epoka wyprzed. ją, jak to że niektóre bud. Teb.
z mat. ex dawnych postawione

Styl Eg. Pomn.
wedł. Pomn. Teb.

=ominą
Tutaj przyp. pyr. — ściany pochyłe, pokryte
pomn. przestr. — na krawędzi wałki
zamykają (wewnątrz [illegible]) u góry [illegible]
kołnierz
gzyms. — ~~[illegible]~~ dźwigający płyta-
Te ściany wszystk. przestr. które ściany pionowe
— Drzwi do [illegible] nad niemi gzyms

Pylony

[illegible] — oraz osob. bud. — Takie jest

cella komora —
2 charakt. — jest to że budowle wewnątrz
nie [illegible] organ. — cella ma boczne komory
które do niej są przystawione — cella

przedsień – a dopiero w jej tylnej stronie

cella – a w tej cella naos to drzwi jakby

w ogólnego –

Najważn. egipska bud. mieszcz. ... na jej końcu – w świątyniach jest właśnie nie tak ów przybyt. najstarszy, w pałac. tam wszystko nie dla., w grob. sarkofag – więc przyjmuje część architekt. w ogóle najwspanialsze – bo to dla widoku przeznaczone – i te przedsionki fronty ... mają najwięcej arch. ozdobnego –

Najważniejszy przymiotnik – ... kolumny ... na kolumn. – ... – kolumny ... kamienne – ... nie nadkładowe szeregi ... nie nawa – ... do mało ... kawałku –

46.

Ta architekt. słupiasta jest pierw. ważnym i zaporą ozdoba dalszy św. rozwój – dopiero kolumna okaz. przeważ. massy i żywot samodz.

Nawet kol. okrągła egipska jak ma w sobie pierw. ... war. kolumny. – nawet ta forma wraca. ... choć jej pocz. ... z ... – nad walcem krągłej (Plinthos) ... walcowy, ... – kapitel ... a dolid. ...

[illegible]

a powyżéj niéco w kielich cofnięty—
Podobny do stulonego w sobie pączka,
lub owocu; ten kap. zwięzły ~~[illegible]~~ niezmiernie
[illegible] wielko ale ta nie wyjątk. — Oprócz
téj f. i inna, w któréj kwiat rozkwitły
i tkwiłko cofnięty.
~~Te 2 formy [illegible] się prost. [illegible]~~
Te drugie formie jest wyjąt. — niezmiern.
w tych rzadk. [illegible] przeciwieństw — te 2
formy mają ~~[illegible]~~ zapewne znacz. symb.

Trzon w t. bardzo prosty — najczęś.
się pnie, ne prawie się przpion. lub pozio-
me — Rzadko na trzonie hieroglif. — słoń-
nek grub. do wys. colk. do wielkich, wielki
rozm. — Kap. nieś. t. w [illegible] trzcine nabrany

Przed prop. zwykle dziedz. — Kolumn
jest podo. mają, kap. z samych kwiatów.
na architr. [illegible] i wielko — Jeśli
zam. Kol. filary to zawsze przed
niemi fig. [illegible] [illegible] które się o
filary opierają—

Wchód do bramy, jak domy
wyż opis., i po obu bokach wznosi
słupy. pyramidalne, i krawędzi
ich mają laski — a wierzch nie
[illegible] —

To jest Pylon — Na obr. i płaskorz. widać pylon. ozd. obr. masztami i sztand. — Przed Pyl. są obeliski — np. Luxor —

Często przed tem dziedz. drugi i kilka i pylonem, a przed tem dziedzin. trzeci — a droga do niej przepyszna — z obu stron, widać szeregi kolosalnych ba[illegible]- nów lub sfinxów — Te aleje były prze- rwane przepysznemi bramami pylonami ~~[illegible]~~ wsamiście są w tych (?) Często też w bud. [illegible] dawne — i w te [illegible] — [illegible] z boków — że wszystk. dzied. nie były w pierw. planie — ale w kolei wieków były zbud. 48.

Co się tyczy ozdob — one wprawd. bardzo mało wypukł. z ściany nie nie przyjś [illegible] archit. — rzeźba [illegible] nawet są wyrobione — ale wada: że całe ściany [illegible] przykryte [illegible] arch. z rzeźbą, ze nie są od siebie organ. podzielone.

Są dwie ruiny, bo pat. Karnak i Luxor połączone aleją sfinxową

na boso stopy długa —

Pod kurnach palac. grobow — ozdobiony

nie ma drzewa ale tak jakby

szczyt belki w niedbałym układzie — wedle

a tem postawienie kolumn —

Pomniejsze Arch. Eg.

53 Pomyślny myśl najwięk. architek. sztuki —

pozn. adm. — Fr

1. Przedn. przyp. czołowy nie z murem zamk.,

które są murów równo między kolumna-

mi

2. Często całe sobie. oddzielne kolumny

Ołą — z czterech stron — [illegible]

do nast. greck. świą — ale egip. pierw

w tem że szerokie filary mają układ

ściany — tak że zdaje się jakoby

kolumn. były ułożone w ścianach

więc brak organ. prawidłowości

z kapitel wspomnieć —!

ów zamk. pasek rzadko się pokazuje.

Tylko kwiat w kielich rozkwitły.

bardzo misterny ozdoby wszyscy

kolorowane, [illegible] w [illegible]

palmy — [illegible] się do zaczynającej

[illegible] [illegible] z człowie[illegible]

co nie co przyp. korynckie kapitele

tylko bywa różne do cienkie do

grubsze, często kół-owate ze

zwieńczeń. — Jeden ponieważ ma

kielichów pelarek grubszy, ozdobny

obrazami malowanemi + tyś i alkow.

Rzeźb. i Malar. Egip.

Posągi, albo wypukłe snob, albo przypier.

do ściany — często tylko cięte nie albo

płaskorzeźby, także płaskie — albo malow.

Posągi wielk. są z kam. często z bard. twar.

i wielce kolos — pomniejsze z metalu,

wspominają się drzew., ale te nie

doszły do nas — tylko małe, małe

i wiele ich z palonej gliny.

Płaskorz. najczęściej — one się dzielą

albo z tła wystającego, albo nie

wydzierają rozdzielacz —

czasem tylko kontury są wyżło-

bione — a tablicy samej płask.

rzeźby u malow. — Farby albo

oblicza się od natury albo

mają symbol. znaczenie.

memnony

Charakt. tej szkoły

1. Kier. [unik] monument. – bo prawie

Kami – Proszyje i td. –

chodzi o wrażenia nawet owych

z pomnika – życia –

ale oni nie mają co przenosić

co skąd, tylko i ich [illegible]

owych mistrzów – starając się

oczy, np. króla ale uwaga

sam nie ma. – symbol. – nie

ma tylko farby ale formy nie

wyce –

Perspektywy nie ma ani

skrócenia – np. twarz w profilu

piersi en face – nogi znowu

z boku – nie ma żadnej form

jednej od drugiej i wszystko

jednakowo traktowane – wszys

np. figury na wielkie –

2 Rzeźba jest architekt., ornamen-

tylko wolny od wielkich wrażeń

ale nie ma życia monotonność

Jakoś nie ma nic [illegible] — Towarz-
[illegible] przy w. posąg. [illegible] do [illegible]
[illegible] — [illegible] — ramiona
przy [illegible] — nogi [illegible] —
Narod. [illegible], [illegible] —

Forma ogól. zachow., szczególy całkiem lekko
wyrażone np. muskuły — słowa [illegible]
Typ. — [illegible]. — tylko [illegible]
Krol — oko i nosa [illegible] —
Draperye albo przylega do ciała, albo
architektonicznie, — Jej działanie
[illegible] [illegible] w jedy [illegible]
ciała — niż [illegible] marmur [illegible] — — [illegible]
[illegible] [illegible] jak Pallas
[illegible] —

Sfinksy. — [illegible] i [illegible] 63 [illegible].
[illegible] — pełnie sfinxa:
[illegible] wyrobione [illegible] tak
[illegible] jak [illegible] — [illegible]
przygotow. do ogromnej architektury.

W Egipcie samo Epoki — [illegible]
za Ramzesa — potem ~~[illegible]~~ magiczne
[illegible] i potem [illegible] greckie
perw. — [illegible] — za Ptolem.

ze Słowianie – naslad. skąd Egipcie:
dążą do innych potrzeb –

Żydzi –

P. III wieków Macierz morze śródziemnego –
(Egejski – ocean Atlantycki).
Egipt. – pracujące się – Kartagina
Kupiecka – walczące się świata
– Hiszpania – Maurowie Alham-
bra – Grenada – arkusze [illegible]
Rzym – Francja polit. praca
morze Śródziemne –
Italia – wiecznie młoda – Leonard
Duch 3ci świata – dwa razy
Rzymie wielkie – Nowożytny Rzym
– Konsul. dyktator – Imp. Pomp.
Cezar – Grzegorz W. Dante Petrarca
Kolumb Leonard – Michał An. – Gali-
leusz [illegible] – Palestrina –
– oddzielna tej Sycylia i Sard
Korsyka – i Elba –

[illegible] we kolorach i [illegible]

Grecji — cnoty [illegible] i

morze [illegible] — miłości

a glory ojca — Leonidas, Arystydes

Pindar Homer Perykles Plat[on]

Sokrates —

Ze potem Maced. Alex. W.

na wschód Konstant — a

ze potem Troja — Homer

Jonia Ephesus — Smirna i

a między Rzym. i Egiptem — Palesty-

na —

Liban — lasy cedrowe — pas nad morzem

pole puste pola [illegible]

Tutaj wiara w jednego Boga pier-

wsza [illegible] — zakon pierwo — przez między

— potem gdy wszystkie gwiazdy pomarły

— gwiazda zbawienia — głos ze

Syonu — Rozpacz świata —

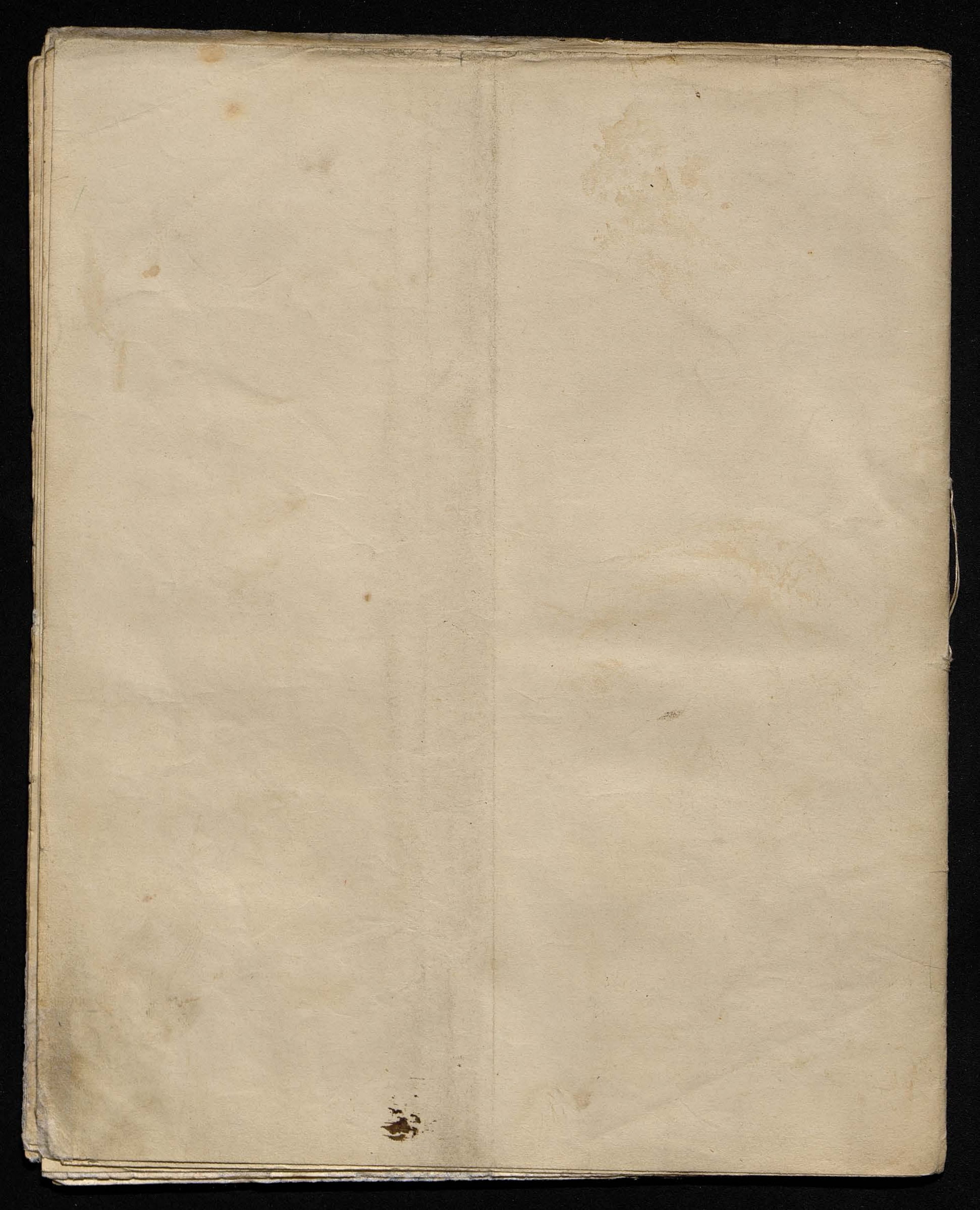
Krzyżowcy — [illegible] — nie

Grobu [illegible] [illegible] i historyi

Ogromna między Wschodem i Za-

chodem między [illegible] i [illegible]

i Niewolnictwem

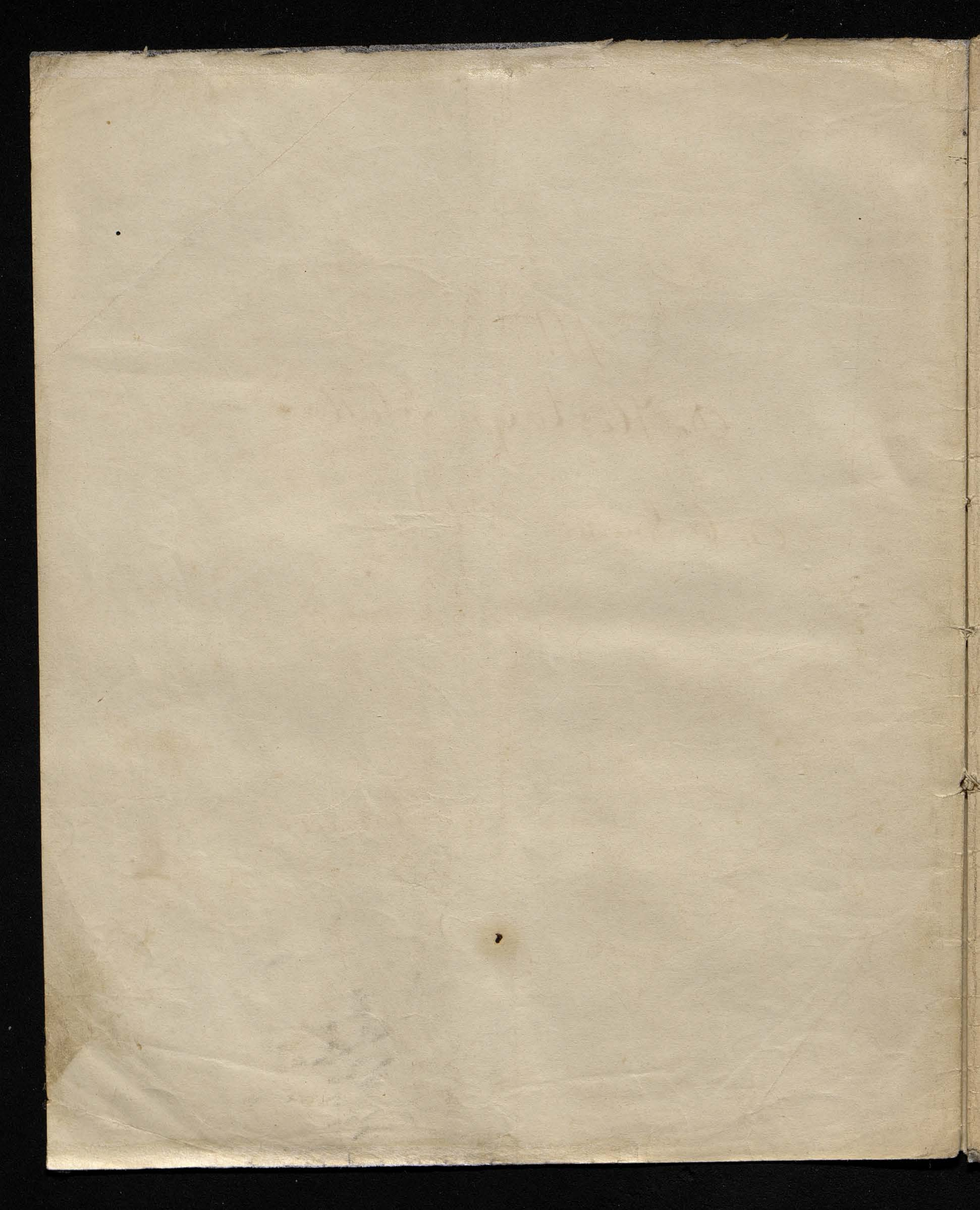
34

III

Do Historyi Sztuki

d. 6 Grudnia 856.

Kremer.

Lud ten nie miał ni obrazów, malo-
wania — rozumienia się w sobie —
nie ten nie miał ani Epopei
ani Lyryki —

Tutaj dawniejsze notatki o Zaratustrze
notatki w 4to lepsze niż te w
folio —

Grecya.

Świat mitologiczny — noc [illegible] [illegible]
widome potworne — natura nie jest więcej
[illegible] słów — Chaos — Uranus — Gea
Okeanos spadły z [illegible] — Tytany — [illegible]
potwory, [illegible] [illegible] —
Kronos dit. (czas) — Jowisz ojca [illegible]
go — Tytany się buntują — Poseidon —
[illegible] [illegible] [illegible] — [illegible]
[illegible] —
[illegible] [illegible] z natury, harmonia
z wewn. świata — W Azyi natura [illegible]
[illegible] [illegible] — jedności natury
i [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] czasy, [illegible] [illegible]
— [illegible] natury w Gr. nie jest pomi-
szaniem —

Stąd pierwszy wyjawia się pojęcie osobowości w prawdzie ograniczone do obywatela – stąd indywidualności nierozwinięte – stąd republika –

[illegible]

Homer stworzył im Bogów

Alboż-to Grecy nie są dziećmi jak [illegible]
innych ale nie umieją jeszcze wyobrażać
[illegible] bez ciała – nie mogą abstrakcyj
prawidła natury ale muszą uosobić
nie mogą natury bez ducha [illegible]
nie mogą formy bez treści, [illegible]
treść bez formy – obrazują
[illegible] – wszystkie [illegible] [illegible] greckie
[illegible] [illegible] i [illegible]
jest [illegible] – zem [illegible] –
Tak jak do natury [illegible]
– [illegible] do [illegible] do całej
[illegible] – [illegible] i [illegible] –
[illegible] – [illegible] – i w filozofii – [illegible]
i to jest [illegible] –
[illegible] te [illegible] [illegible]
a nie walkę – Achilles – i Aleksan-
~~[illegible]~~ – [illegible]
wszystko zidealizowane nawet
[illegible] – bo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] –
[illegible] tego Bogi są [illegible] z ludźmi –
Bogi są ideałami, [illegible] [illegible]
[illegible] – więc [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] –

Bogi rodzą się z [illegible] [illegible] –

[illegible] geografia – ciepło – położenie

Geogr. – zwrot wody i [illegible] –

[illegible] i [illegible], dwie [illegible].

[illegible] i [illegible] – [illegible]

[illegible] – Azya Euro. Grecja – nie [illegible]

[illegible] – ani [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] – natura nie [illegible]

ani [illegible] – [illegible] – [illegible] się [illegible]

Pochodzenie [illegible] Dor. Joń.

[illegible] – [illegible] – [illegible]

[illegible] – E

Dwa style – 3ci
pomiędzy korynckie

Etyka [illegible] [illegible]. – [illegible]

fizyczne i [illegible] – [illegible]

[illegible], – [illegible] i [illegible]

[illegible] [illegible] Xenof. i

Platona – Plato – poeta – E

[illegible] artystyczne [illegible] – [illegible]

[illegible] Sof. i Esch. o [illegible] –

spór o lepsze – [illegible] 16 [illegible]

[illegible] – Sofokles ze Antig. [illegible]

naczelnym – Peryklés

E charakter filozofii
poezyi – Epos. Lyra,
Dramat. – Pogląd na
naturę uosobienie –
obyczaje ludzkie – [illegible]
Teatr Nausika. – Dymell,
Kalypso – Penelope

Bogi są siłami natury, a [illegible]

[illegible] – [illegible] [illegible] uosobiona

cała natura [illegible] – [illegible] [illegible]

[illegible], [illegible] [illegible]

I Bezkłopotne, wieczne młode życie w
Olimpie – czara ambrozyi – puchar – F
– wiecznie czysty –
~~mały kwiatek – [illegible] [illegible] – [illegible].~~
~~nem [illegible] od zgbawienia –~~
~~– kwiatek kamień – [illegible] [illegible]~~
~~– rzeźba a nie kamieniarska robota~~
~~Miłość greczka Aren – Ulises~~
~~[illegible] – dymek [illegible] greczka –~~

~~Recepta [illegible], [illegible] [illegible]~~

Pokrewieństwo i wszystkich bogów – one
duchami – Wulkan Hephaistos – Venus
[illegible] [illegible] i [illegible] – [illegible] ich
wszystkie polne i urodzaju i jest.
i polne [illegible] – Pindar – Sofokles
[illegible] – [illegible] że uroczenie? natura
uduchowiona – uroczenia we wnętrzu i
słonecznej Grecyi – [illegible] [illegible] z
jednego ołówka – częścią wielkiej charakter-
ny – F Życie całe było arcydziełem – blok
marmuru – niebo podobne na ~~[illegible]~~ sam..
– Historya ich także z jednego ołówka –
– i [illegible] ze mistrzami, ani nie ma
[illegible] daremnie – Aspazya –
Sokrates [illegible] cały [illegible] – [illegible] [illegible]

F Zeus pierwszy, – ale – fatum –
ciemne zło – [illegible] Bogów –
[illegible] i [illegible] [illegible] –
Appollo i Dyana – Mars [illegible]
sprzeczności w Bogach
[illegible] [illegible]!

profil grecki
kąt Campera – szatu
uduchowiono – nie
[illegible] [illegible] Eschylus
i Sofokles – Cymon i 12
~~i 16~~ [illegible] –

+ polska tradycyja w Historya —

o tablicy o Platonie —

Mit o Prometeuszu — o Herkulesie

Ukaz; i zerwania drzew + pomniki

Tytan Prometeusz — Kaukaz —

żal przyrodzony — Okeanus

i wody i [illegible] — i [illegible]

[illegible] — [illegible] po [illegible]-

Cicho — Jowisz i Alkmena.

Herkules

Wszystko w nim przewidział.

sępa zabija — a Prometeusz

— wolny koroną oliwną i pierścieniem

żelaznym — Herkules zabija co

u [illegible]

— służby dobrowolne — Dejanira

Nessus — dzieje krwi — góra

Oeta — Hebe [illegible] młodości

bogini — Ale [illegible]

mit

ale ~~[illegible]~~ jest [illegible]

nem — to i one [illegible]

[illegible] — i one [illegible]

[illegible] do Olimpu. [illegible]

młodości [illegible] —

Torso — skąd [illegible]

ukoronowana [illegible] —

Ska[illegible] – ulubiony [illegible] –
ni Architek – Człowiek – osoba – duchem
ale przez się usamowolniony – osoba –
treści natury – [illegible] i natury –
Plastyka – Malarstwo charakteryzuje
do zewnętrznej [illegible] – Plastyka pełna
[illegible] – Plastyka własna wyższa
własna forma – Portal [illegible] jest
ducha przez wypukłości – z pewnością
w [illegible] brzegi – własna część [illegible] fanie
[illegible] – sympatyczna [illegible]
samej pełności – najdalej [illegible]
istniejący plastyka –

[illegible] wszystkiej architektury
Przetworzenie – w sobie zamknięte – chór
dopełnia pełności form – figury –
nie abstrakcyjne – stąd [illegible]
nosi – osobny wzrok – człowieka
tron – gruppa – statua – profil
kompozycja [illegible] – [illegible] –
Płaskorzeźba – tylko obrazek
architektoniczny – ani [illegible]
fryz – w profilu – nie en
face – znaczenie płaskorzeźby –
nawet nie zarysowuje – symetrii
– wdzięczne figury –.
Malarstwo – plastyczność –
– oko – farby nie wystarczą
ni magii [illegible] – [illegible]
[illegible], ale nie
[illegible] pełnia –

IV. Epoka.

od Alex. — do podbicia Grecyi przez Rzym.

§1.

Przyszedł czas [illegible] — Aleksander podbija ~~Grecyę~~ Azyę — Grecki umysłowość — idzie w inne dziedziny — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] —

§2.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Grecyi [illegible] [illegible] i [illegible] — [illegible] [illegible] — w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] tej epoki — [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] charakter —

Ziemi nie mamy więcej o greckich do [illegible] — [illegible] 230 Epikur [illegible].

Pergamon odznaczał się

mnóstwem — nie tylko place publiczne

ale całe miasto stawiano — np.

Alex. w Egipcie — Biblioteka —

Ptolemeum — także Antiochia —

— Alex. jeszcze Hephaestion stos

Rzeźby i posągi = [illegible]

Alexandra — 64 [illegible] —

podobne [illegible] — statki Ptole-

meusza Philopatora — [illegible] II

[illegible] — [illegible] [illegible]

[illegible], [illegible] —

Ptolem. Philop. i [illegible] —

Państwo teraz biedne — [illegible]

[illegible] —

w Atenach Olymp. Jowisz — Antio-

chus Epiphanes — [illegible]

[illegible] — 10 [illegible] Colossus —

20 [illegible] — [illegible] Colossus —

[illegible] —

[illegible] [illegible] — [illegible]

39

do kunsztowności – narowu dziecięcego

nieregularności – więc [illegible]

– ale przyczyny tej kolosalności

Bo jeśli [illegible] w naturze [illegible]

co mamy nie odpowiadało [illegible]

przedmiotem kolumn – [illegible]

te kolumny, [illegible] się co nie

nie odpowiada im naturze –

~~naj[illegible]~~ najpierwej oni kolumn–

w Grecji – jak w Partenonie

wieża wiatrów – [illegible]

a kapitel [illegible] –

Plastyka.

Kolosalności – ów Phoebus

na Rhodus – Chares uczeń

Lysippa – 70 łokci – 12 lat – [illegible]

[illegible] – nie ma [illegible] –

Laokoon a ten czas –

[illegible] [illegible]

Euphranor i Lysippus – [illegible]

[illegible] nie ma reliefu – [illegible]

formy [illegible] –

nie ma konców w sercu – nie ma

pierwiastków żywotnych, nie

uczucia, nie tchnienia – brak

[illegible] z której idą – Der Pathos

wypowiedziany częścią Boga [illegible]

w absolutnej formie – Zobaczcie

[illegible] rzeźbiarzy pełne piersi

ale podają jej owemu pełnie

intelekt –

14

Ale teraz weźmy płaskie rzeźby

owemu dla ucha – Wtedy

nastąpi [illegible] grupy [illegible]

w Akademii – Dawniej w [illegible]

wziąć figur [illegible]

i każdą fig. dla [illegible]

całość – Teraz [illegible]

namiętnie [illegible]

z mowi – fig. [illegible]

z sobą – Po [illegible]

malarstwo – Tak [illegible] upadało

Porównując cenne kunszta

rzeźbiarskie — Laokoon — to

jest podobno najwyższe, iście

cudo świata rzeźbiarskiego

Agesander — więc trojański Ko-

koń drewniany — Laokoon kapłan

Neptuna — przestrzegał — za to z woli

Bogów był karany — dwóch

węży z morza — on ofiarą, oczy

młodszy [illegible] [illegible]

umierający — cudnie wykonane

despotyzm — nie kończy — zatem

wrażenia — bowiem [illegible]

— Tragedia we trzech aktach

wyjęta, ~~[illegible]~~ aktu [illegible]

Dwa akty — niemożebnego [illegible]

niemożliwego spokoju co a

Chrześcijańska [illegible] —

Niobe nie [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] —

[illegible] w tragedii [illegible]

[illegible] nie zadowalają się nie

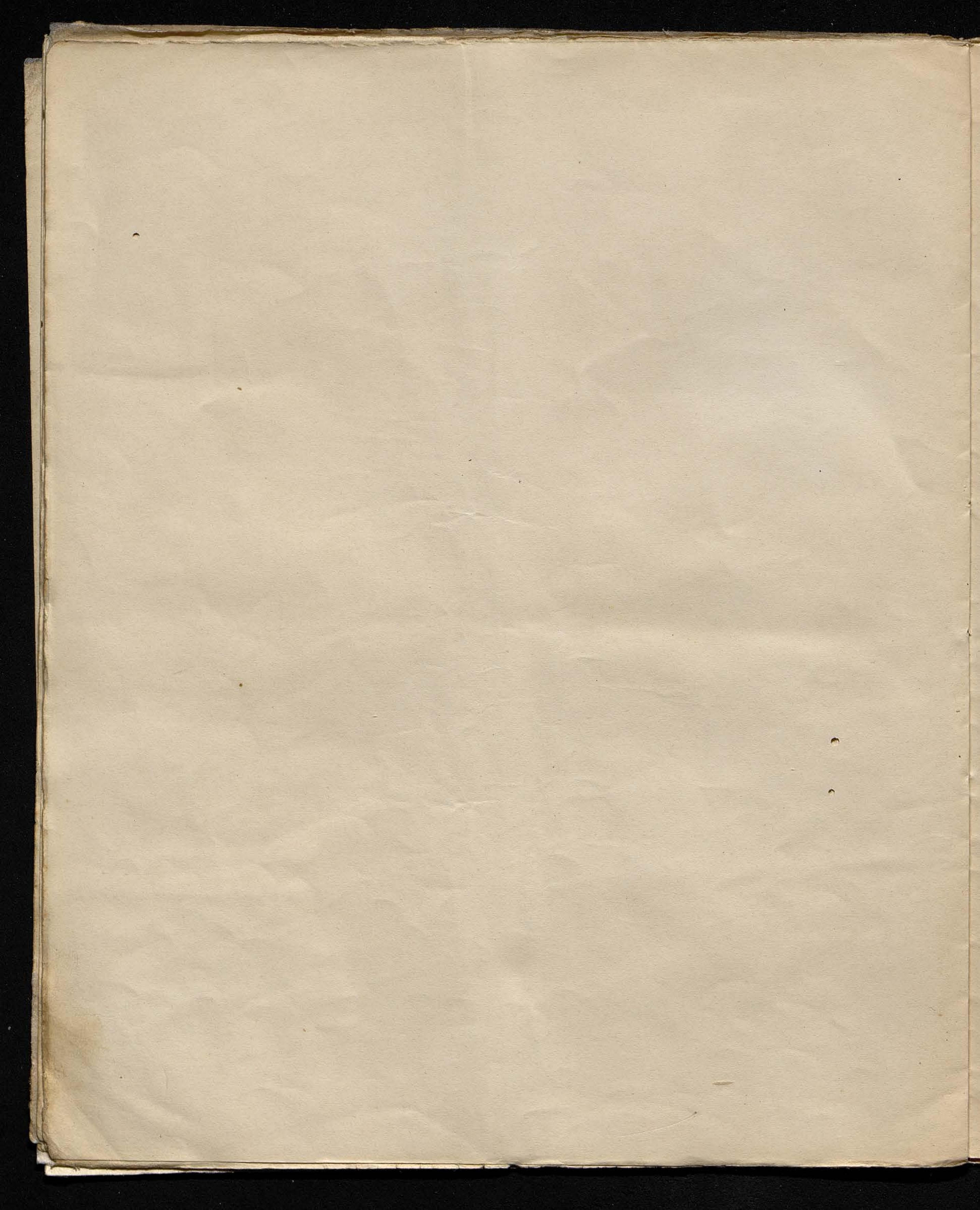
[illegible] — bo duchowo nie

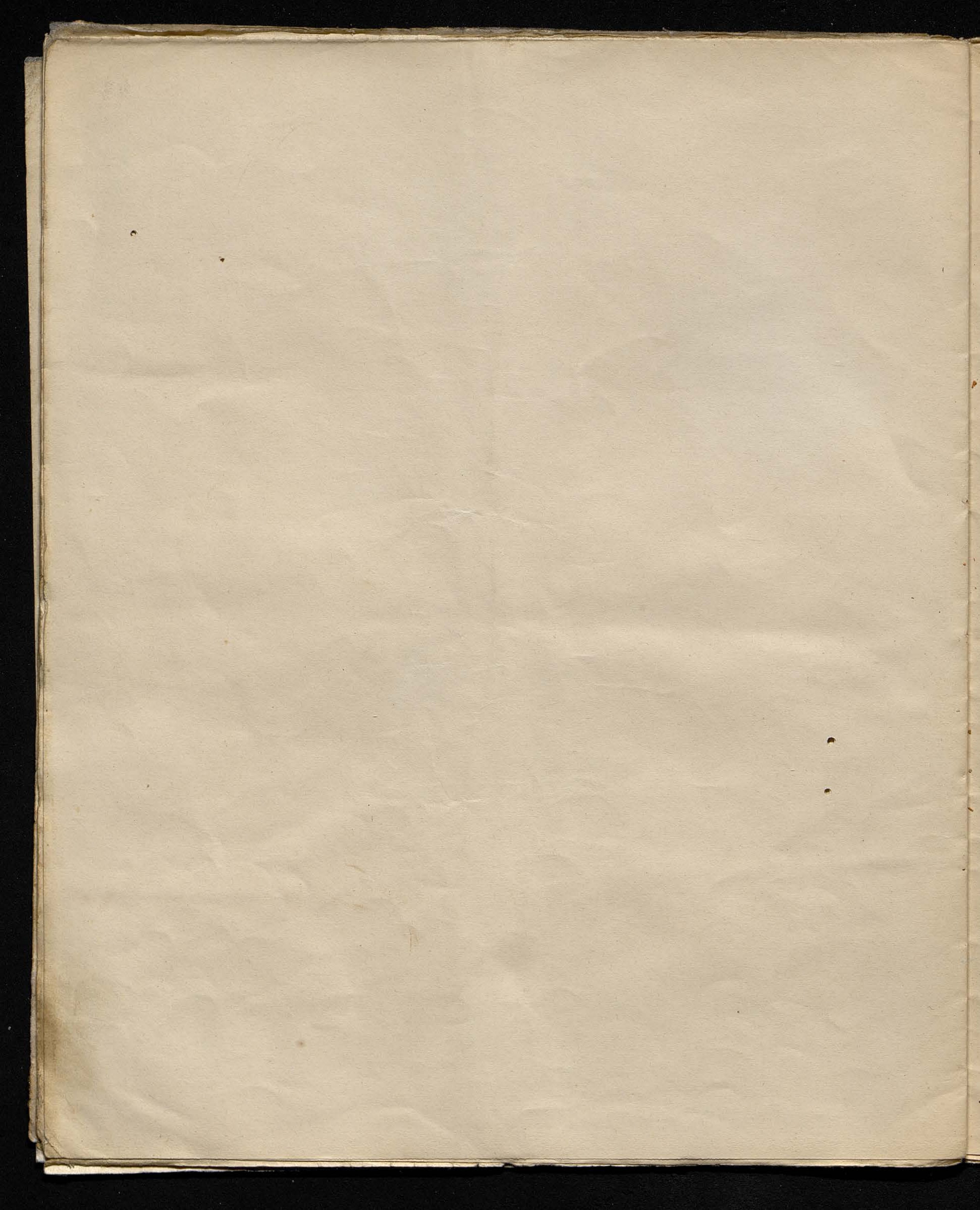
[illegible]

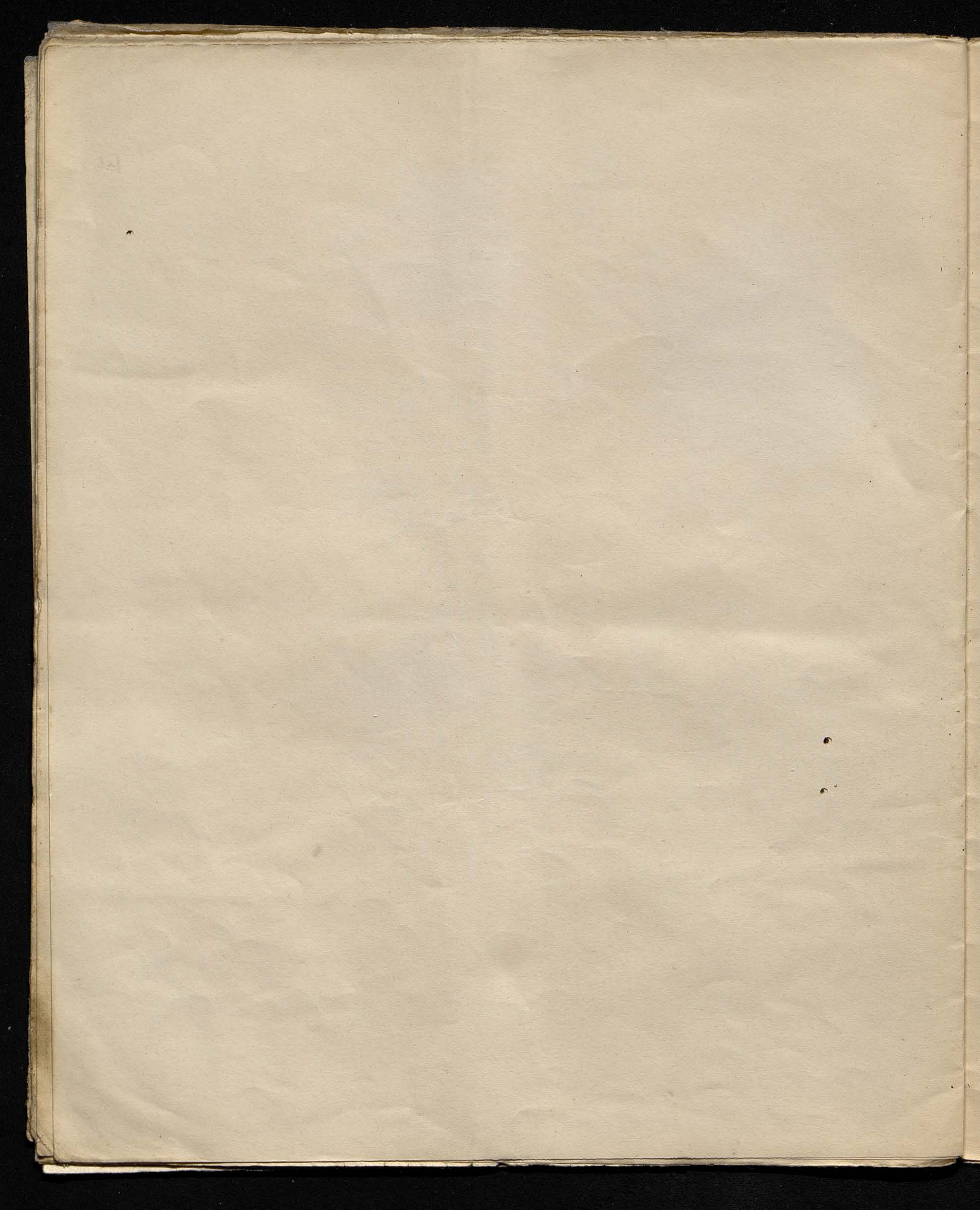
Uwol farnezyjski — dyrkus
odepchnął Antygonę — i z Dircą
wściekłą — synowie z piorunem
wraz Amphion i Zetus —
Apollo Belvederski — kto wie
angielskie — iż oryginał ścięło
jest w swej kopii do oryginału
— smok Python — albo Niobe
mnie zupełnie miejsce formy.
Zupełnie wiarę i Laokoon — Eleganzia —
— Potem Ariadna — Faun Barberiński —
— Torso bez głowy Watykańskie Herkules —
Malarstwo — gorzej bywa ale
umiej mallerunte jak dawniej
— tutaj mistrzowie niewiele przez
wnoszę — Ale Bitwa Alexandra

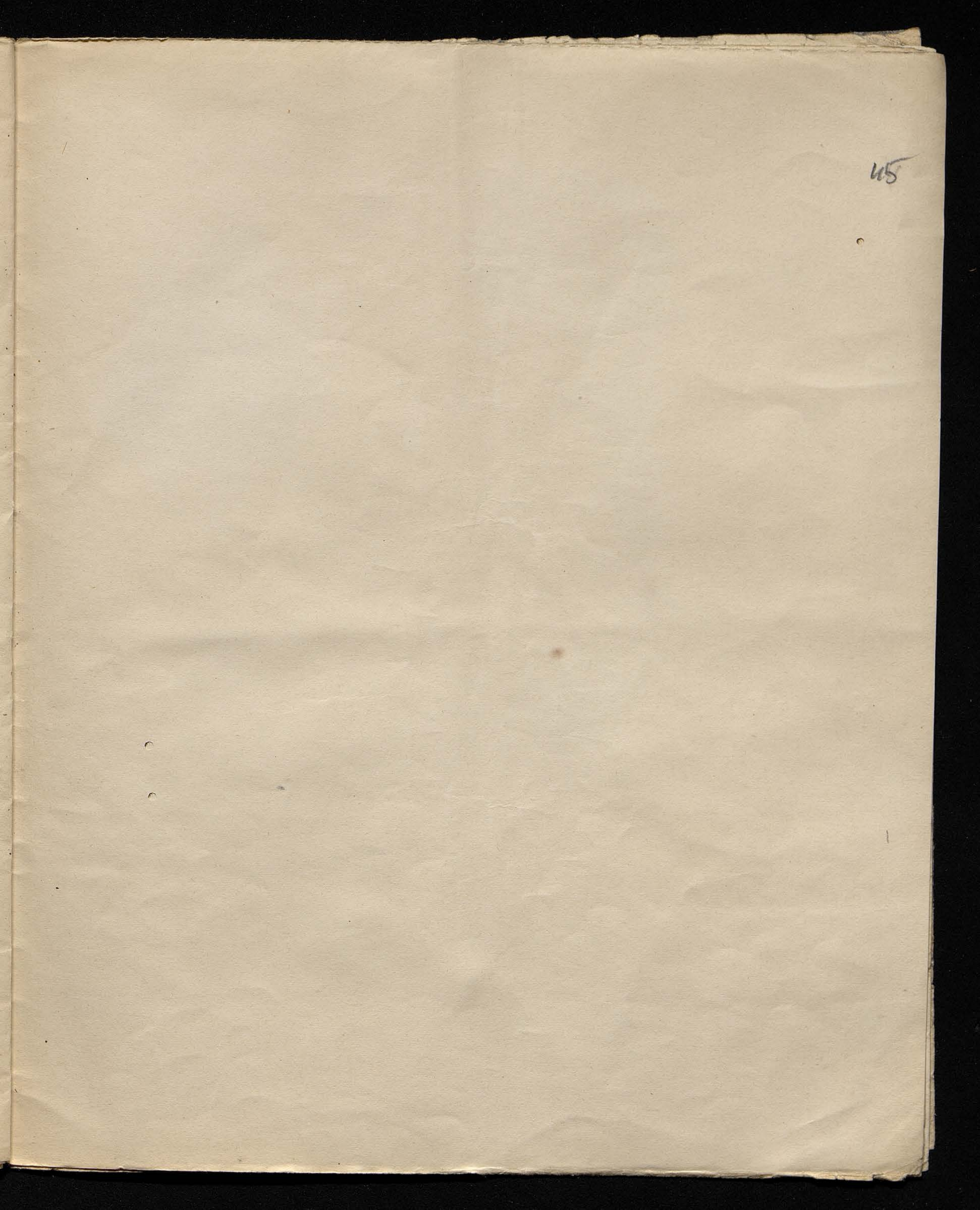
Oellenbach

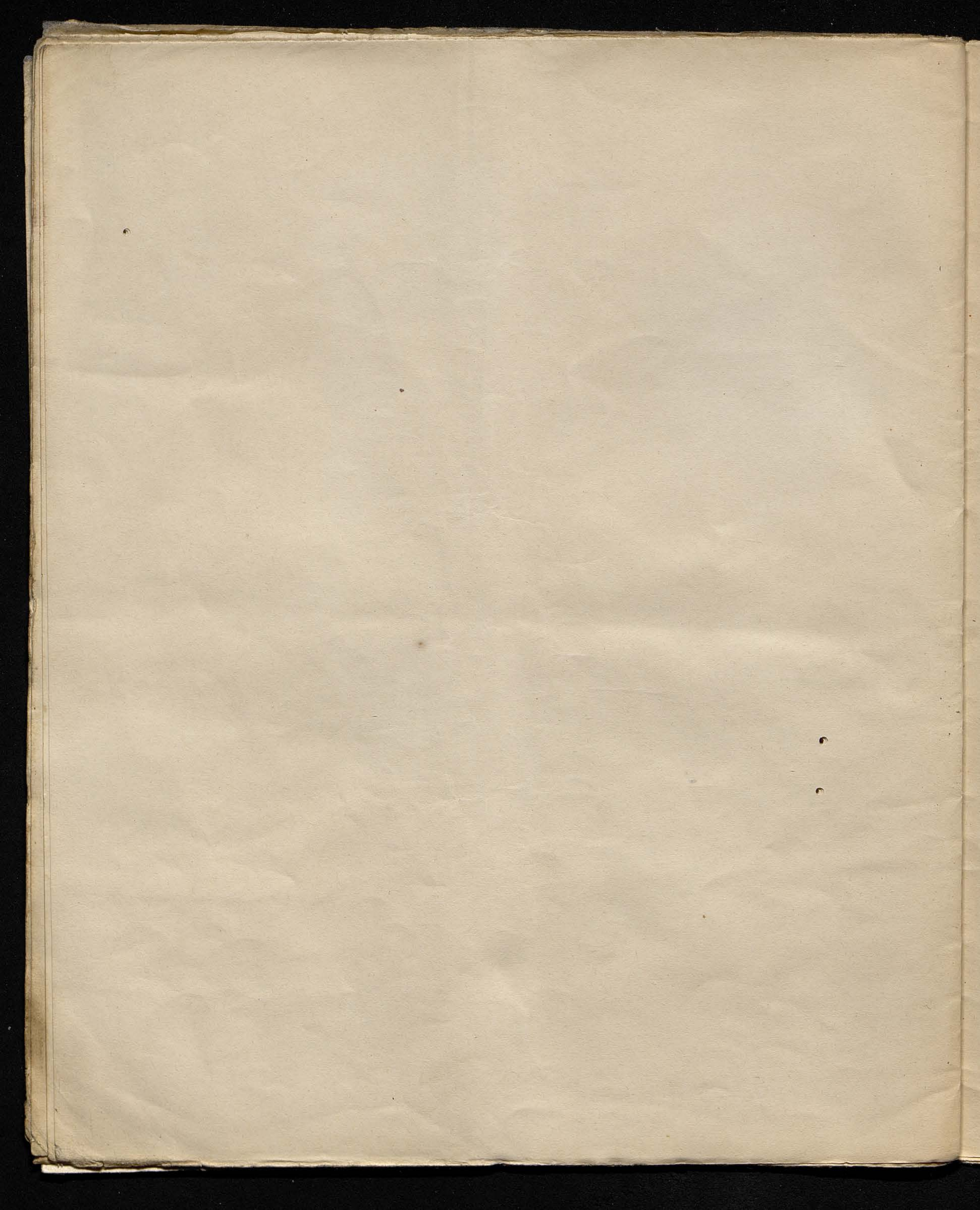
Observ. chez les externes

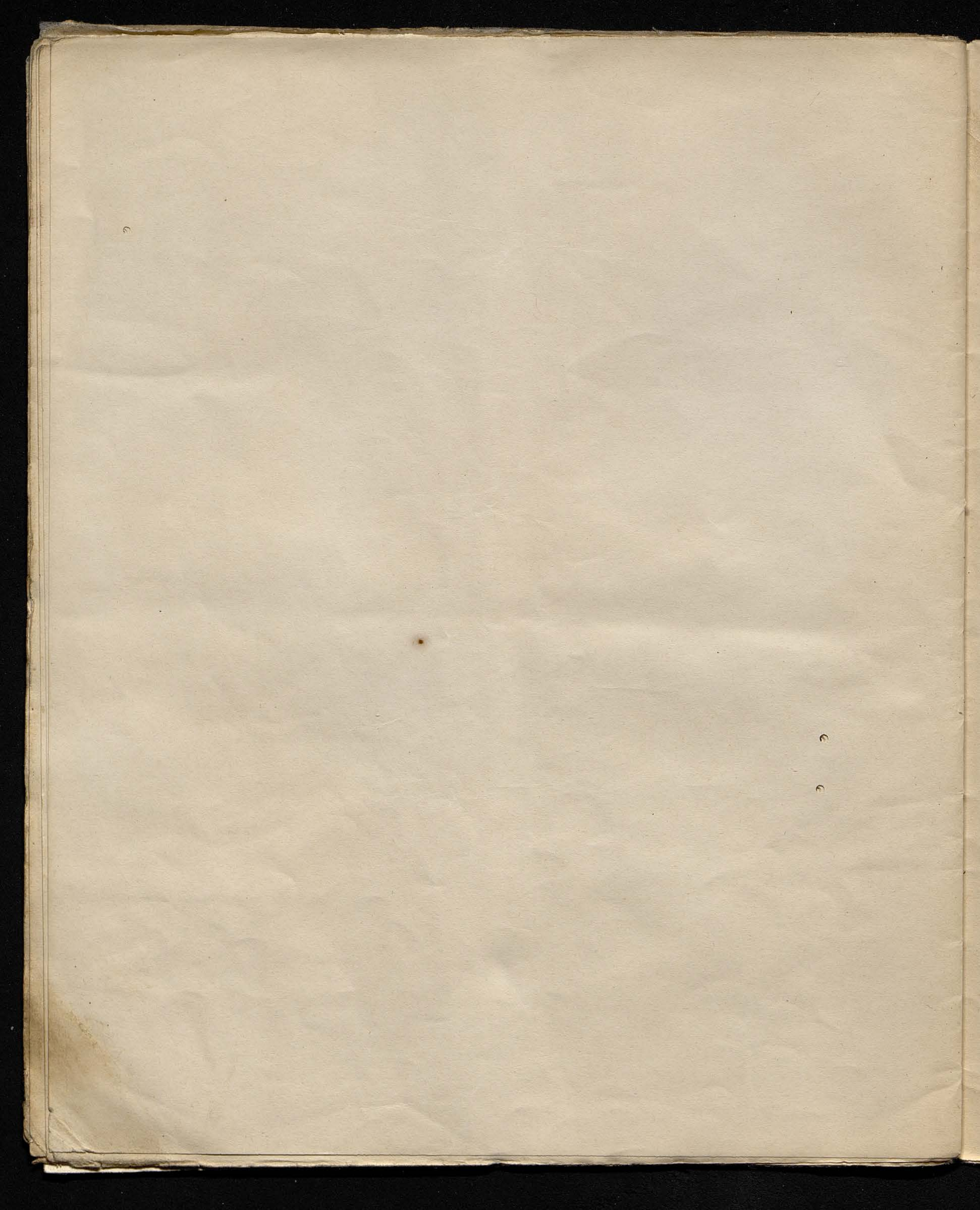

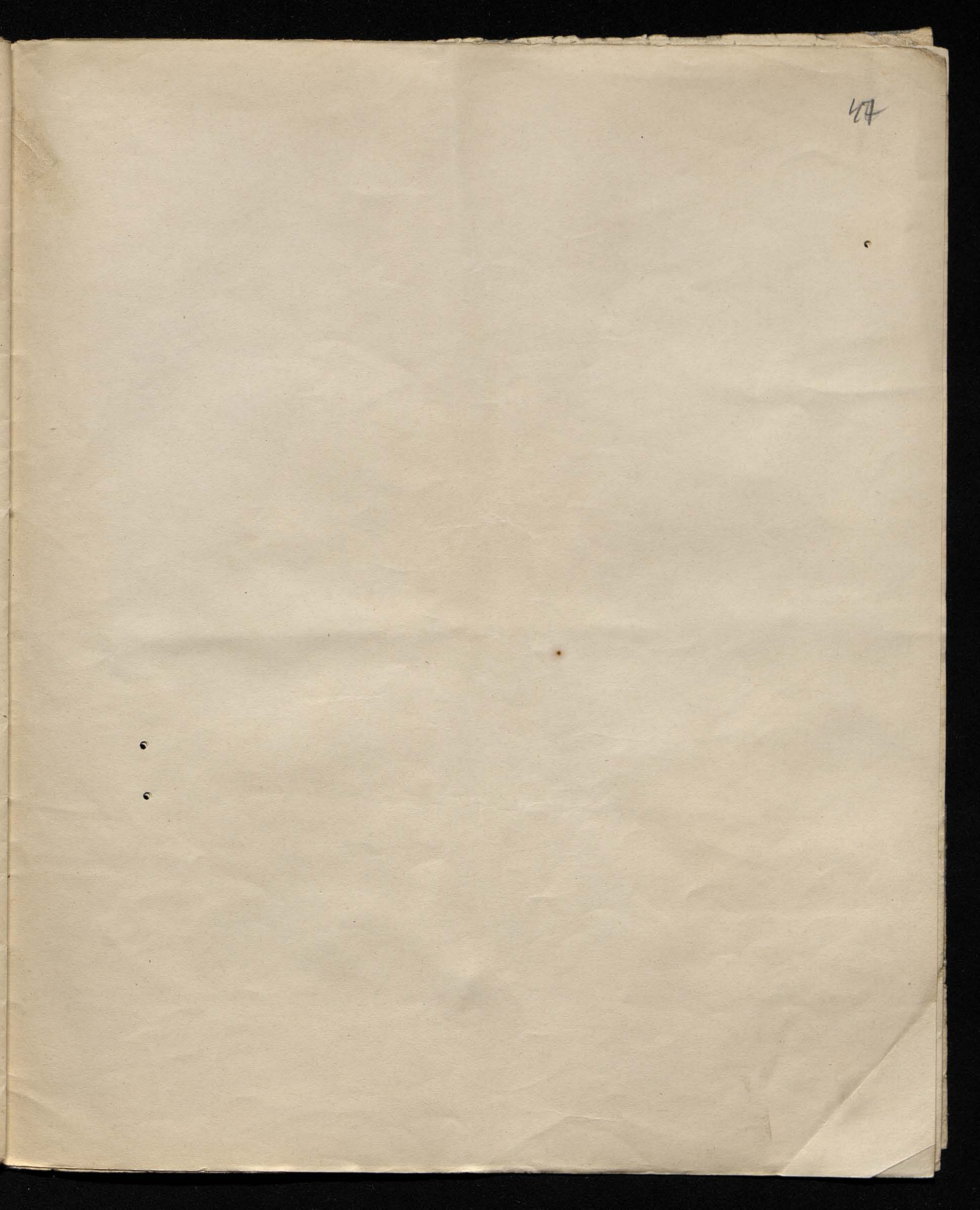

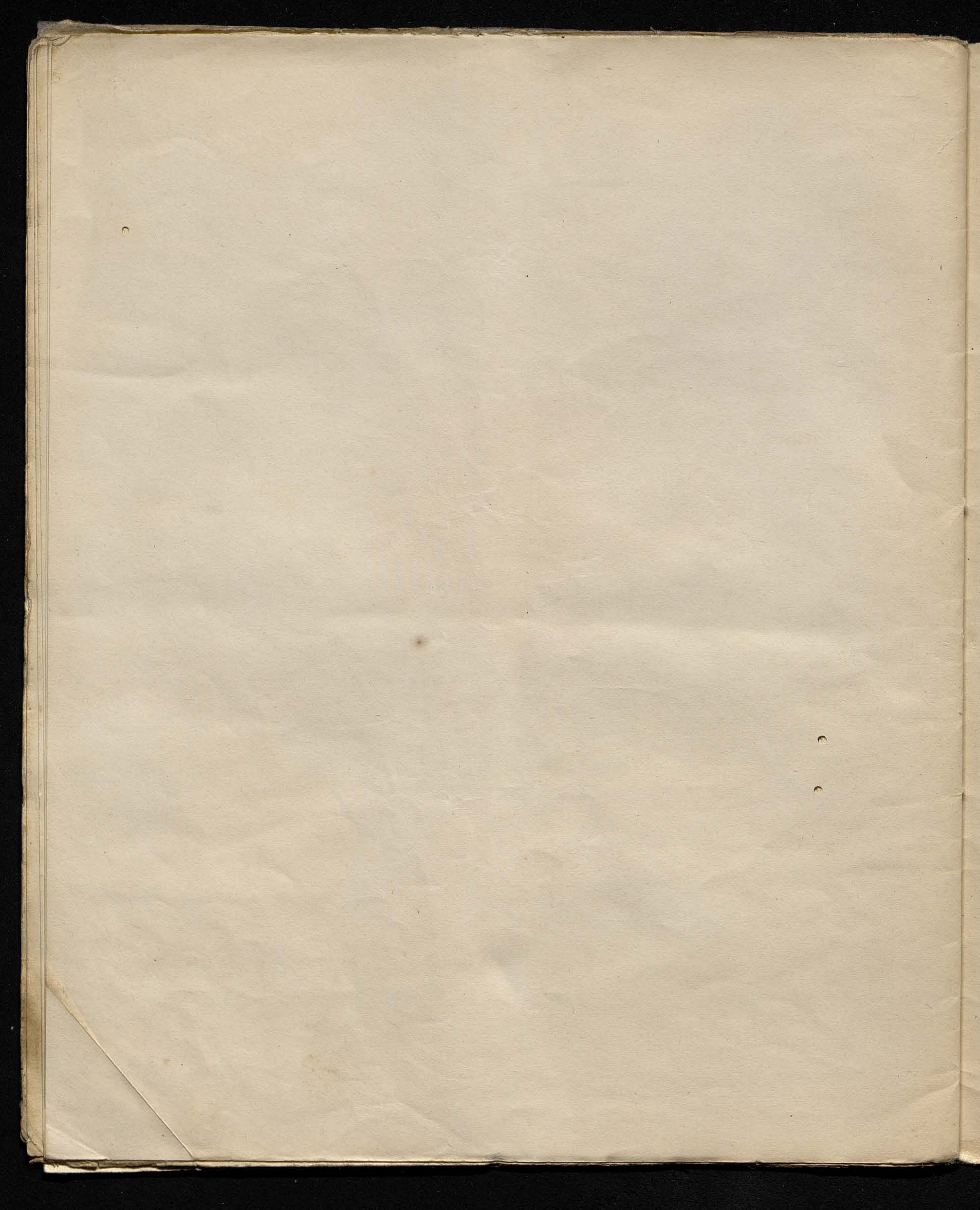

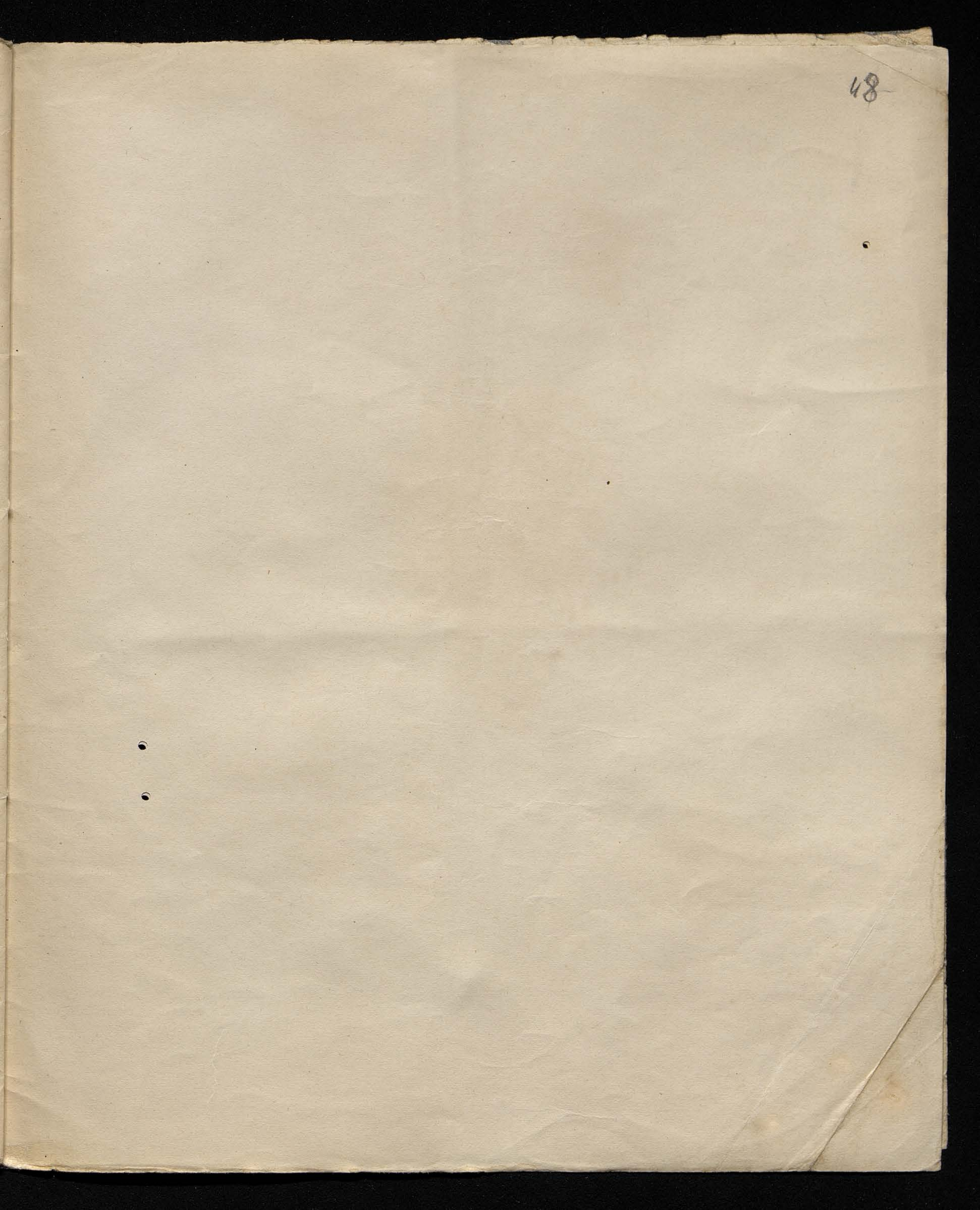

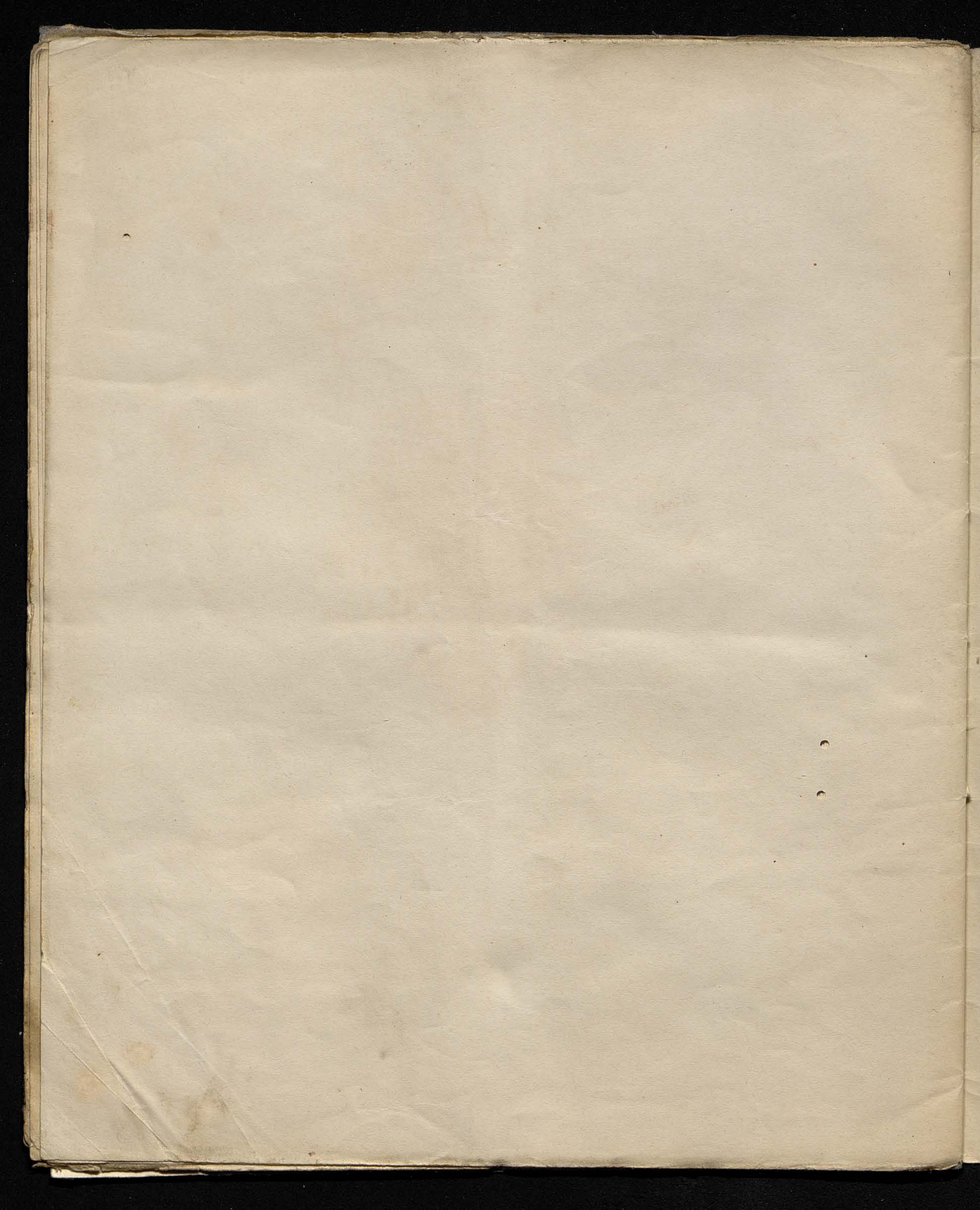

47

Alfred Szczepański | ~~befreit~~ —
Lauscke — Stipend

Befreit — ?

Baluchi M. — Befreit ganz.
Bobrzyński Vinc. — nt befr. Gymn.
Choradzyński A — befr.
Jaworski — M — befr.
Kosja Steph. — befr.
Kowalczyk Johann — befr.
Królczyński Kazimierz — befr.
Lauschke — befreit
Markowicz — nicht befreit — Gym
Żukowski — befreit —
Mrożyński Alex. — befreit
Mozerz Leopold. — nicht befreit Gymn
Tyrolski ~~Michael~~ Vladimir — befreit.
Walczyk befreit —
Wiśniowski Władislas — befreit
Zajączkowski Wladislas — nt befreit abgelehnt

Zgórski Lud. nt Befreit
Znamirowski Ignacy
befreit —

Dalej opis Partenonu, Propyleów i Erechtejonu

Ale najświetniejszy pomnik tej geniusz Fidyasza na Perikleso-
Fidyaszowi powierzony był to nie tylko ozdoby plastyczne Parthe-
nonu ale wykonanie posągu samej niebianki (L. K. 9. 122) —
Był to posąg 40 łokci wysoki ze złota i słon. kości — ona nie
jako przewodniczka walki (nie promachos) ale jako bogini
pokoju i dawczyni wszystkiego — Hełm na głowie
Pancerz złoty zatoczony niedbały pokrywał jej piersi, a
ręka drugą złota otrzymała jej postać — tarcza na [illegible]
spokojnie postawiony na ziemi, dzida oparta — a
posąg Nike 6 łokci wysoki unosił prawa ręka
bogini — [illegible] przez [illegible]
przepychem przystrojono artystycznym, oczy błyszczały
drogim kamieniem, włosy i ornament około ze złota
Sfinx zrobił [illegible], dwa gryfy [illegible]
Tarcza na zewnątrz boje amazonek, wewnątrz wojnę
bogów z gigantami — nawet brzegi sandałów
zdobione walkami centaurów — ale to bogac-
two [illegible] bynajmniej [illegible]
prostoty i spokojnej godności całej postaci

Na Akropolis była jeszcze jedna Pallas
Phidiasza zrobiona przez mieszkańców wyspy
Lemnos w której piękny wyraz dziewiczości bogini
wymowa do [illegible] wysokiej piękności [illegible]
przypominająca z [illegible]
i dawny epigramat nazywa Parisa pasterkiem
wołów że nie udzielił wieńca tej palladzie

Atena Fidyasza była dokonana w r. 437.

Ornamentyka plastyczna Partenonu [illegible]

Ornamentyka [illegible] i ryc. 681

do Wkład V/2 str 680 [illegible]

Przy schyłku życia naszego Fidyasz z którym [illegible]
uczniów swoich, udał się do Elis [illegible] tamecznemu
mieszkańców - tam tworzy w olimpii swego [illegible]
Podr. V str. 623 do 626. z Argos na Peloponezie [illegible] Pelop
Polyklet, nieco młodszy od Fidyasza - jego [illegible]
nek [illegible], on cały [illegible] zalecił się w [illegible]
ludzkiej, postaci ludzkiej w [illegible] radował
[illegible] ze [illegible] - jego kanon dla [illegible]
[illegible] ze był wzorem proporcyi [illegible]
[illegible] stanowi jego Diadumenos 701
fig 147 - apoxyomenos 652 fig 139. [illegible]
Dzieła Polyklet wykonał ze spiżu - [illegible]
[illegible] wielka jednak utworzył postać Hery [illegible]
[illegible] 702 fig 148
[illegible] w Argos [illegible]

Opis [illegible] dzieł architektury greckiej

Parthenon - Perikles i Fidiasz - Persowie spalili
[illegible] w roku 438 - budują Iktinos i Kallikrates
[illegible] w środku posąg Pallady ze złota
Fidiasz [illegible] - Plan Peripteros
i [illegible] ośm dorycki - [illegible] - kolumn 8 i 17
[illegible] - 101 stop [illegible] - 227 stop [illegible] - kolumn
[illegible] 34 stop - [illegible] 6 stóp - [illegible]
[illegible]
Przez Pronaos [illegible] do celli 63 stop. [illegible], 98 st. [illegible]
[illegible] przez dwa rzędy kolumn [illegible]
[illegible] kolumnami [illegible] - [illegible] do celli
nad [illegible] Opistodomos w którym skarb
[illegible] ~~[illegible]~~ Opistodomos [illegible] od Postrum -
[illegible] - do Opistodomos [illegible]
[illegible]

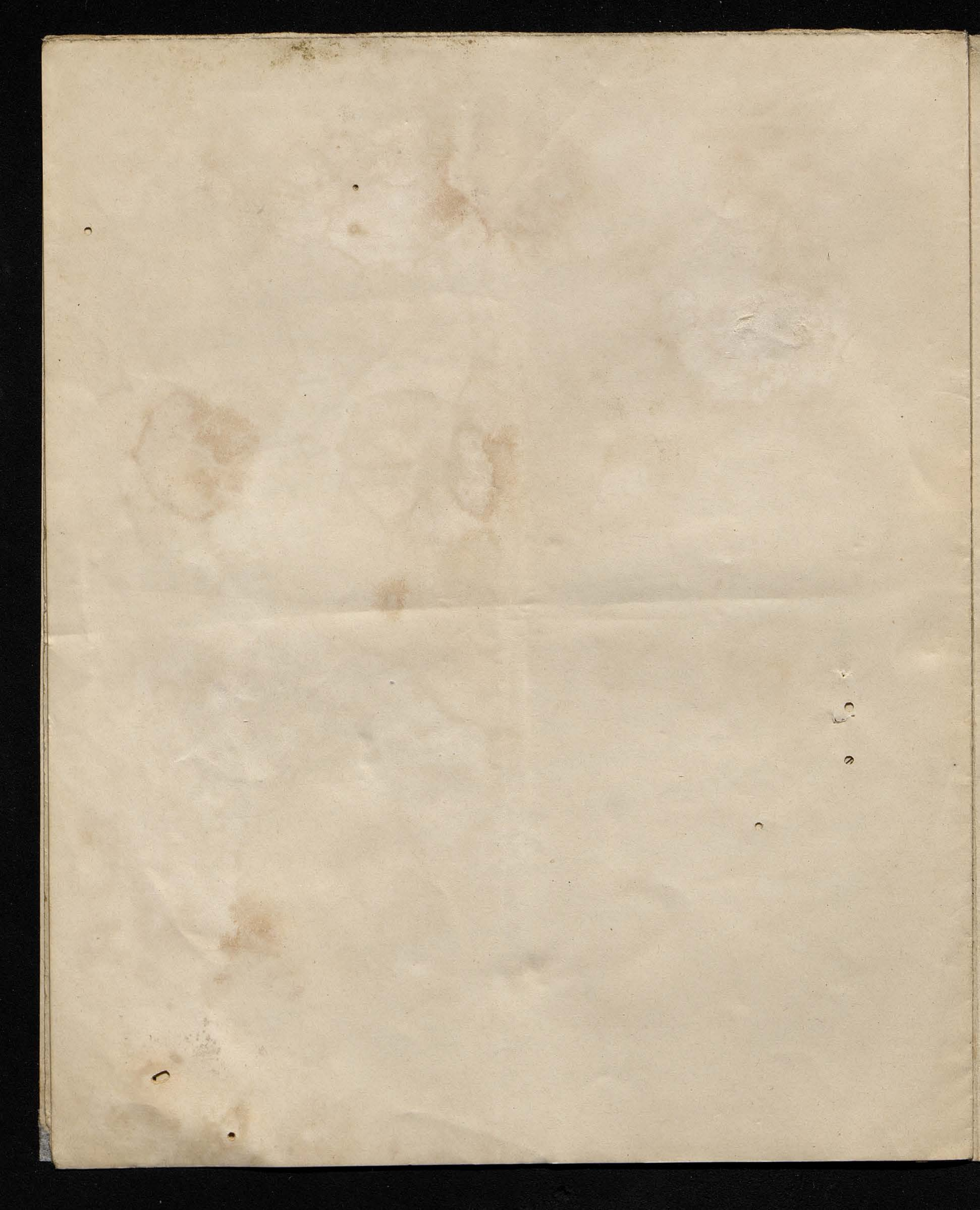
Fryzy partenonu — w metopach walki gigantów i [illegible]
[illegible] sceny — w tle czynach najdawniejszych [illegible]
Pallady Ateny — na drugiej jej ~~zapasy~~ spór z Posejdonem
— nakoniec we ~~[illegible]~~ na wewnątrz przez tylu fryz nie
przerwany przedstawiający pochód uroczysty w świętach
Panatenejach — świetnie te ciała aż do 17 srebr—
wieńcowe i konie z marmuru — Comba

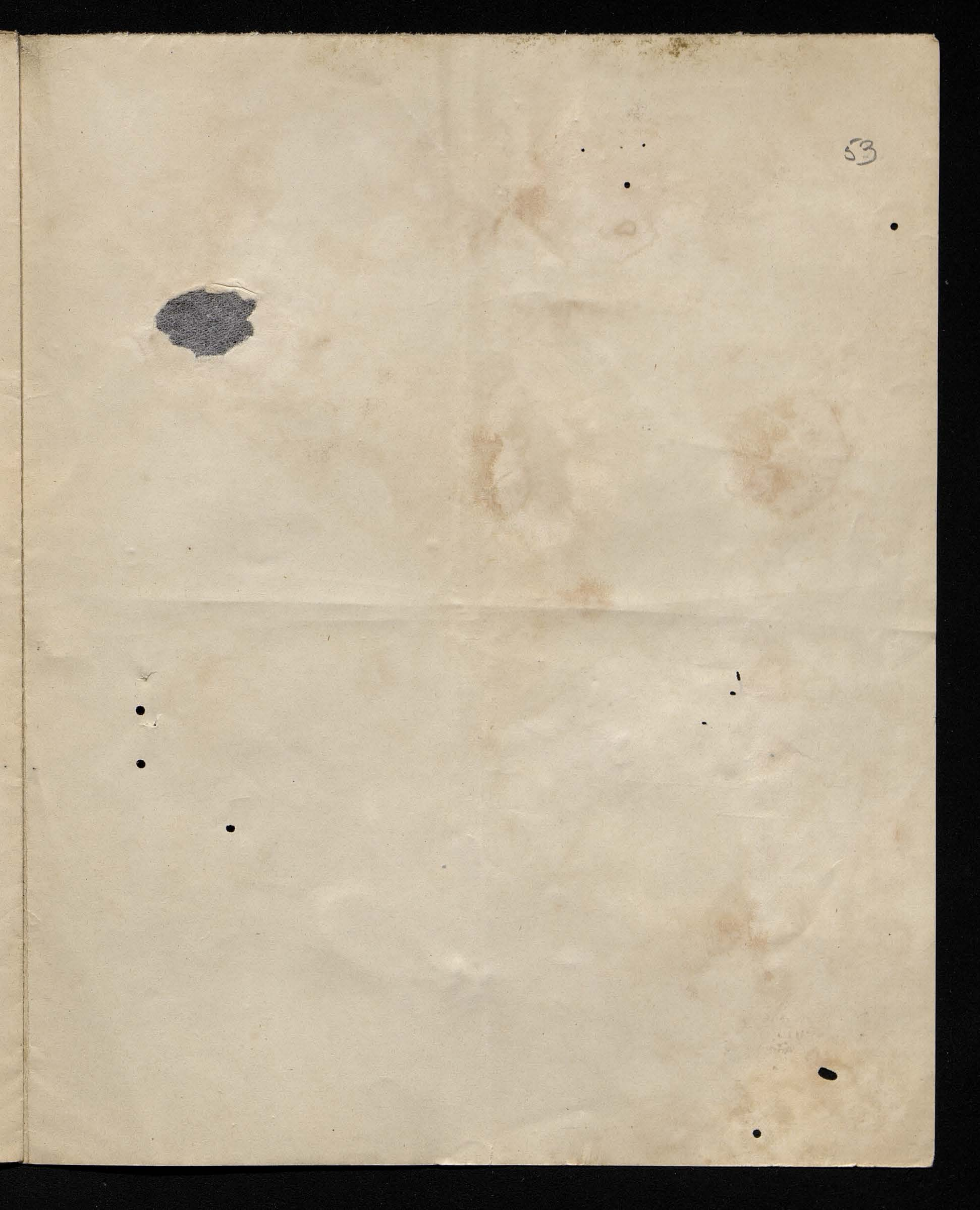
Propylee — brama przedsionek wiodąca [illegible]
niby brama forteczna archit. Mnezyklesa — zbudowane
od roku 436 do 431 — jest zamknięciem potężnym
tylu doryckiego i jońskiego — Schody z dołu — w środku
droga dla ~~wozów~~ wjezdna — potem brama — To propylee
sześć kolumn — z których dwie środkowe dalej odsunięte
~~[illegible]~~ bo na 2 metry — dla wozu — [illegible]
do wnętrza sieni portyku — ta rozdzielona na dwie
części — [illegible] [illegible] dwa rzędy kolumn
[illegible] w każdym rzędzie — więc tych razem w [illegible]
atoli była nierówności [illegible] — więc wypadało wyrównać
dając kolumny smuklejsze [illegible] i [illegible]
sieni wchodziło się drzwiami [illegible] — ta [illegible]
perbyta ze strony samej akropolis — tak [illegible]
zadającym postrzeżeniem — [illegible] dorycki
6 potężnych kolumn doryckich
Pomiędzy [illegible] z [illegible] strony [illegible]
jako [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
pod kątem prostym [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
na [illegible] [illegible] [illegible] malowaniami
Polygnota [illegible] [illegible] zgromadzeniem — Dziś
~~na~~ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

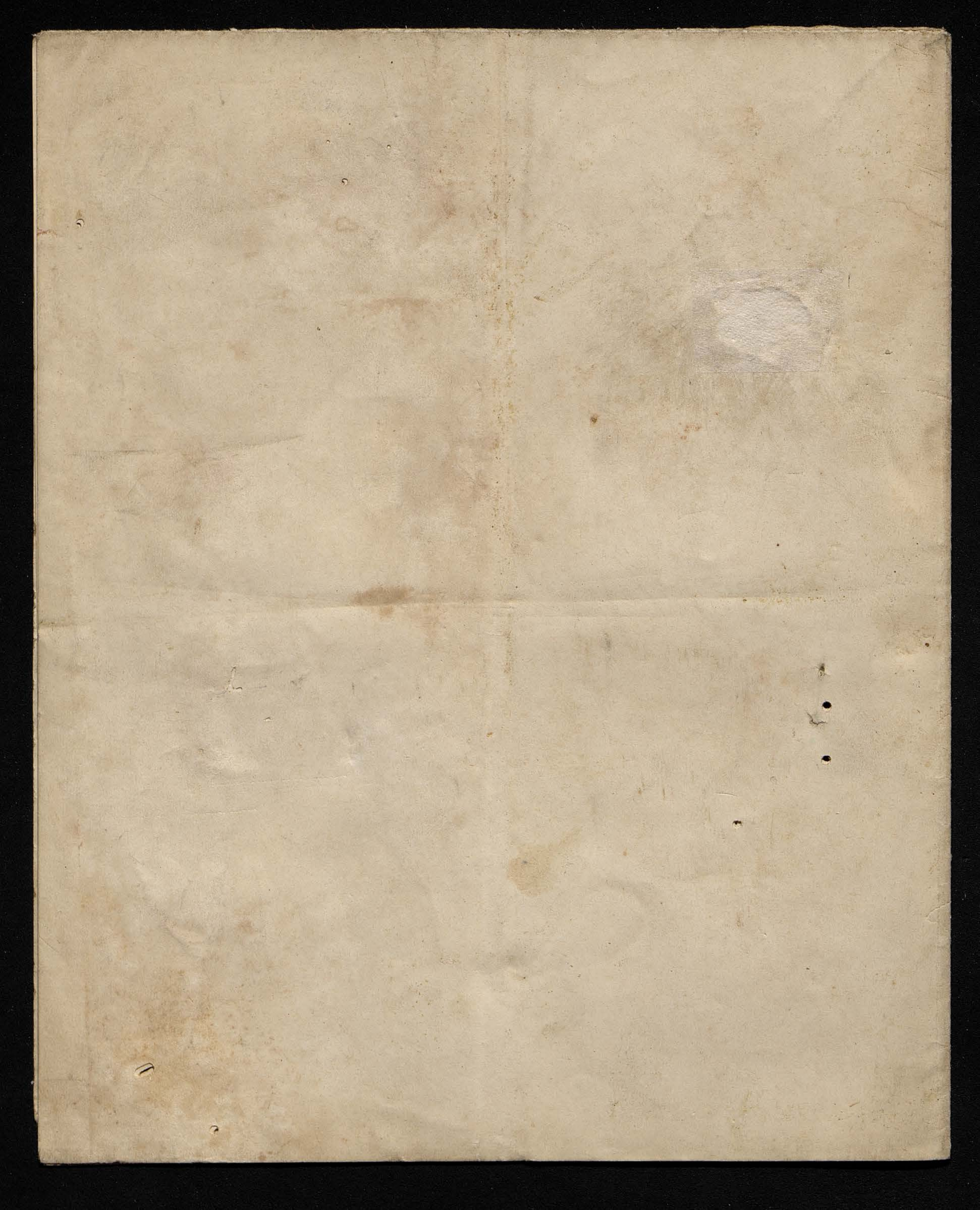
Ta sień niegdyś drogim [illegible] przez [illegible] i [illegible] — [illegible] [illegible] —

na płaszczyźnie wśród tej akropolidy, niedaleko [illegible]
przybytek Artemis — posąg kolosalny Pallady — Dalej
Partenon i Erechteum.

Erechteum — Także przybytek Pallady jako bogini Pallas
był opiekunki miasta — i dawnego bohatera Erechteusza
Przybytek ten ozdobny bo chociaż tylko 73 stopy a szeroki [illegible]
jest pełen bogatych przymiotów, wdzięczny i strojny
nie jako pod tym względem jedyny architektonicznie
Głównym korpusem jest świątynia [illegible] — ale
do portyku [illegible] przytyka osobny budynek poświęcony nimfie
Pandrosos — ozdobiony oknami umieszczonemi wśród
półkolumnami — na wschodniej stronie przysionek
o 6 jońskich kolumnach strony północnej przedsionek
się do wewnętrznej świątyni Erechteusza — na południowej
przedsionek dźwigany przez 6 kariatyd
był przez kanefory. — Ten układ tak skomplikowany
kowany miał przyczynę, to wszakże zachowania pra-
bo był sprowadzony był chcąc zachować [illegible]
starych świątyń — Erechtejon [illegible]
w roku 409 przed Chryst. — czyli w 20 lat po
śmierci Peryklesa — Erechteum czyli Pandro-
seion jest najczystszym wyrazem stylu joń-
skiego —

Pogląd na

sztukę i Archit. starożytne —

§1.

Stanowisko Gr. w dziejach — jej stos.
do star. wschodu — do czasów chrz.
i rom. — Harmonia ducha i
materyi — wewn. i zew. — wyob.
i natury — Objawia się w wierze
osoba —
1. w mythach — tu kończy się symbol.
wschodu 2. w obyczajach i prawie
3. wychowanie potrzeb ciała
narzędzia i nauki — 4 sztuka
ciało i duch 5 ugruntowanie w
piękności — 6. stąd sztuka
klassyczna — nawet historya
klassyczna — bo w niej wyraz
ni duch ucieleśniony —
Myśl dowodzi że ani duch
bez ciała ani ciało bez ducha
takie też ich Bogi — Bogi
uosobieni
z polyteizmem — spr...

Przeznaczenie – one smętne –

Historya Bogów – 1. Uranus

i Gea – 2 Kronos czas – 3 Jowisz –

Proroctwa na poły natura na

poły człowiek – Fauny, Dryady, i to wielkie odwiecz...

ich – obecnie powiedzieć bogów

Także i natura kraju – Rozwo-

ważenie się pierwiastków –

1. Klimatu – 2. gór i rzek –

3. Morze i lądów – Rozwinięcia

od Azyi – więc na poły eman-

cypacya –

Stad i zaś republik bo nie

ma indiwidualnosci silnych

bo osob. [ostoi] nie ... to pol.

nas – Obycz. ważny ale nie

człowiek – więc ogół ważny –

... tak bogate u nas, ...

... – i znaczenie ...

u nas tak wielkie ... w Obyczajach.

czetad – siane

§. 2

Nad Gr. jest przeważnie artystyczna –
a jej sztuka ma charakter harmo-
nie klas. – [illegible] we wszystkich
zadaniach. – Poezja – takaż przeważnie
Epos jest najp. – mniej dramat
– najmniej lyryka – ze wszystkich
amiot.
sztuk najmniej muzyka – Lecz
za to arch. – a więcej jeszcze rzeźba.
Malarstwo – jest widowo. – dwa wymi-
ry wyraz – ukośne oddalenia – [illegible]
cienia – ukośne światła i cieni –
barwy, ode wnętrza – Oczy – widzenie
wygląda – [illegible] jest wiele
gracyi – bez magii nie ma –
a jest landszafty dzieciństwa
dla nich nawet moment do tęsknoty
chwilowy [illegible] – potem on [illegible]
biała wszystko – ta nie gra, las
morze jest boczny – nie, [illegible] kla-
[illegible], [illegible] [illegible] i z lub
w tej naturze – ostry miłości

Rzeźba zaś najwięcej odpowiada
duchowi Greckiemu
Bo tajemnicy – i światła – ciemności
nie ma właśnie ale najczyściej nie
odpowiednie duchowi greckiów w tem
twory natury
2. Posąg odgr. się od przestrzeni – jednak
całości jak grek – Z dla tego właśnie
nie będąc w stosunku do ~~[illegible]~~ ziemi-
nie będąc w stosunku do [illegible] jak
ziemia jest cicha i spokojna jak
grek – Dalej się lepiej uczeł Fidiasz wolność
3 Rzeźba jak bez kolorów jest
umieję indywid. – jest abstrak-
cyjną grek nie ma też uczuć – dla
bez umbrionu twarzy za abstrakcyjną wszelkie portrety.
a całą naturę wrócić się na pojęcie
form ciekawych F
4 w Grecji nie było walki w człowieku
bez harmonii – więc spokój
w wolności i w tworach wielkich
bo tutaj nie było walki
wewnętrznej

Rzeźby tępem jest forma
nie pełności – bo
jedynie punkt w
ale to przestrzeń pełna
cała –

bo harmonia — spokojności —
~~[illegible] obst~~.

U nas widzimy ze malarzy widzimy
stąd persp. i kolory — Obraz w
Panny Maryi — i stało z persp-
ktywy Greków widziano malując —

§ 93.

Harm. ducha i natury objawia się
w wypełnieniu najczyst-
jeszcze — w wypełnieniu najczyst-
narodu Pomp. i Herkulanum —
w świątyni nikt nie objawia się — nikt objawia
ściały to duch — a ciało to natura —
nasze ściałem
w wyrażeniu piękności — oczywiście
Arystoteles sam uważa to za der
Boga — Gymnastyka w tej stronie
u nas nie dbają o to — Ojciec Greka —
u nas! — Teraz nie szkolnie
— Sofokles — Aeschylus —
— Sofokles i Gymn. i 12 [illegible]
ków — nawracając Sofokles wodzem
Perikles — ~~[illegible] jest~~

§ 4.

Harmonia ducha [illegible]
objawia się i w [illegible] —

profil greckie
Camper

Lecz wszakże ona wyklucza
architekturę — Tu daj najprze-
dniejszym wyrazem jest [illegible] — Bo
co najszlachetniejsza wytworzyły, to wyklucza
gdy stają [illegible] do bóstwa
wyższe — Dla nas bo wtedy [illegible]
[illegible] [illegible] że wiara się pra-
[illegible] [illegible] — Archi-
tektura — co [illegible] [illegible]
[illegible] religijna jest [illegible]
od wszystkich celów — cała swoboda
i wolności — Dom, który postaci boga
w sercu nie ma, bogu [illegible] tam tylko ornamentyką i architektoniką
Czyż nie się być osoba — co i [illegible] —
jest to — skąd ta treść wewn-
ętrzna? — [illegible]
tam wyklucza w jego [illegible]
i dla tego nuda? — A
architekt? — I architektura grecka całością i ona
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] — tem się rożni od
[illegible] [illegible] i [illegible] nie
jest całością.

4
3. 6
7 6

Świątynia Grecka jest [illegible] [illegible]
[illegible] mieszkaniem — Drobniej
[illegible] — symetria —
Prostokąt podłużny 1 — ½ [illegible]
więcej [illegible] —
Pomieszczenie — składa się
— [illegible] — cella — ~~[illegible]~~ — Baso
wa na zewnątrz zwrócone —
Rozum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] — [illegible] — kolumn
Antis — prostylos — [illegible]
+ Grube kolumny [illegible] [illegible]
jest [illegible] dla czego? [illegible]
w [illegible] [illegible] nie [illegible] płomieni —
Dach [illegible] — [illegible]

Peripteros wkoło kolumny
Dipteros podwójny wkoło
Pseudoperipteros, płasko
kolumny — — na [illegible]
Pseudo ~~peripteros~~ dipteros — [illegible]
In [illegible] kolumny — Hipai
dros —

[illegible] — Harmonia —
[illegible] — [illegible] — [illegible]
Figury są duchami architektury
Znaczenie porządków — [illegible] —
~~[illegible]~~ — [illegible] —
Muzyka nie jest samodzielną
Malarstwo — [illegible] —

Koniec – Czasy Macedońskiego – styl

Korynecki – przepych – ogrom kosztowność

małżystość – mniej już dbanie o

formę – giną owa harmonia –

Ona na wieki kardynał Rzymianom

co mniej mają ze wszystkich nie istnieć

piękność –

Rzymianie –

ogniwo stanowiące czasu – i 2 części świata

Ich powoli w dziejach – Rzymian

tryumfów – bogi obcych zabitych ludów

w panteonie – Rzym cały do charakt

świata ogarnął – dość mnie lotne

boleści – ludy po dziedzictwo – i nas

nas padło to dziedzictwo –

Berliozowa pieśń – świat – wielki i pomnie

w rząd ogniów boleści i krwawy przepych

przyciskiem ucisku i swawolności – aż

serce wypełnione cierpieniem

wyczerpał się w Rzym świątynią

Się panujący świata pana

Rzym z ołtarzem ofiarnym — w którym
rad każdy złożył kość ofiary swojej razem
przystąpił do ołtarzów wszystkich. Miłość

Uspokojenie ludów — Geografia —
twardy, nie twardo kłoty — jedna idea to
jest wielkość Romy — ona nie rządzi
przemocą, chwałą i męstwem, radością
i miłością — on się tej idee zaprzedał,
[illegible] się Rzym wszystkim
a Rzeczpospolita [illegible] do chwały nie
wiary — Pierwotne pamiątki [illegible]
bez imienia, ojczyzny bez [illegible] — prawdo

Gdy Grecja młodością świata
Rzym powagą wielkiem wiekiem i
przemianą się — o przeciw tworzeniu
wszystko [illegible] —

Zostało akweduktem jako
przewodnikiem jako państwa —
[illegible] rzymu — nie fantaz-
bo on chciał rzeczywistości — a
państwo fantazji nadziemne nie
byłoby się ostało — bo Rzym jest
nieubłaganą logiką — jej [illegible] —
[illegible] za [illegible] naraz [illegible]
[illegible] i [illegible] —

~~Bard~~ Bajron nie miał czasu do
snu fantazyi – oczarz poezyi –
nie nie całkowicie do świata zwrócone
sentissimum, co serca naszym–
kroplą tego serca poruszamy. Ro–
gu – Bajron. nie znając fantazyi
ale tą przewodnikiem dla fantazyi
artystycznej –
~~Bajron~~ Bajron się zjawił takim ludziom
Klassycyzm –
Porówn. Klas. Greków i Klas. rzym–
skich – Co jest Klas–? Grecja umie
Edy Klas. ~~wrócił~~ w niej koła – one
ne pełności świata – ten rozwój
coraz dalej od oddaloności – skończony
Epos w Grecyi naszemu etapu już
okropne rzeczy i to się samobójstwo–
stanem – Bo świat rzeczywisty
był oczy i oczu były w sercu–
Anglia jest klassycyzmem
ale jednostronnym – Grecja wielo
stronną, i ona holla

[illegible] polityczne – ale ta
strona nie pochłonęła całej
jej ochoty – Bez tej części nie
myśl a tak co wcielenie się i
rozwinięcie – Lud chrześcijański
[illegible] nie zrozumiał nie zaradził
[illegible] obecna na ziemi, doczesny
[illegible] –
Wielki błąd Rzymu że [illegible]
[illegible] – Dziś powtarza [illegible]

171. Dowodzi – co przeważnie
katolicy a uschła jak
[illegible] !–

~~Etruskowie~~

~~1000 lat przed Chr. od Tybru do Alp~~
~~– [illegible], [illegible], [illegible] – [illegible]~~
~~[illegible] – [illegible] [illegible] i [illegible]~~
– ~~Do [illegible] republikę [illegible] = [illegible]~~
~~[illegible]~~

Od Grecji Europ. do Włoch, od puszcz
Germ. do granic Etiopii – rozszerzenie
ludu, – [illegible] [illegible], relig., [illegible]
i [illegible]

Choć od Kellun. [illegible] akonat

[illegible] widzimy, go nazywa [illegible] – [illegible]

Stalra – [illegible] Komet i [illegible]

architekt, prawo – wielkie polityki –

nie dość [illegible] trzeba [illegible]

[illegible] nie zdrowy [illegible]

Zolnierz i [illegible] –

Praktyczność [illegible] – [illegible]

[illegible] – co [illegible] –

[illegible] – [illegible]

[illegible] – [illegible] fantazji

[illegible] chętnie [illegible]

od [illegible] – [illegible]

[illegible] – 2[illegible] [illegible]

[illegible] i [illegible] – [illegible]

parada – [illegible] – [illegible] –

Architekt [illegible]

1° [illegible] sobie [illegible] wszystkich [illegible] –

[illegible] – brak [illegible] – [illegible]

2° Kolosalność –

3 [illegible] [illegible] [illegible]

4 Ograniczenie potęgi – Strach

Tabularium, gwar gminu –

5. Czas podbicia Greków – przepych

6 Przerobienie danych form kompozyt

7 rzymianie kolumny dostali przy

pustkowie i [ante] spokoje – zamknięcia

dokonanie

8. Sklepienie od Etrusków

nowy pierwiastek –

Albo kolumna, albo sklep. i arkada

ozdoby – albo potrzeba chęci płaszcz.

albo sklep. – nie albo linii prostej

albo łuku –

Jedni przez łączenie oba systemata

? ? –

Chrześcijaństwo sklepienie doskonali

z rzymianami nie umieją zachować

Rzym kolebkowe i bazyliki

– najwięcej przez krzyżowe wielkie

przęsło – umiarkowanie wielkie [sty]

Błędy zapomnienie ograniczeń

budowli, bo i porządek bez miary

być olbrzymi, a z greckiej kolumny

Z natury krzywizny bo. sklepie-
nie zdolne do pokrywania
ogromnych przestrzeni

Porządek lekkiemu kształtowi od-
powiada lekkości całej architektury
— Porządek dalej jest potem jako
sztuczności przebudo-
wania
~~Kolumna~~ Rozdzielenie malowanej
ściany — płasko stoją pilastry —
do tego muru — a i kolumny nie
bo to już siła czysta dźwiga więc już nie wiedzą,
nie mogą swobody, w grupy —
A płasko stoją pilastry dla swobody
domagają się najpilniejszej
uczucia, murowanego belkowania
— kolumny stoją się ... wspólnie
samotnymi — komparse
belkowanie musiało się także.
ale kolumn i półkolumn —
Attyki ozdabiają wszystkie
nad każdą kolumną — postumenty dla posągów
posągów .....

152.

Hosłowa uwaga – fałszywe użycie
kasetonów – [illegible] –
Przeciw wielkiej wazenie – Prawdziwi
oni sami także zdawali [illegible] – więc
i formom archit. –
pełności malarskiej w architekt
[illegible], i zaletę – [illegible] 16 wieku [illegible]
malarskie – renesans – Szkoła
– Pałace Genueńskie –
wielki [illegible] Palladiusa – a zaleta
ważności archit. rzymskiej w
zalecaniu –

~~157 Forma rzymska~~ –
Obok eliptycz. okrągłość –
Panteon – ściśle geometryczna
Vesta w Rzymie – Sybilla –
niedogodn. formy okrągłej
[illegible] ich, okrągłej [illegible]
– nie można zasłonić [illegible] ani
dosięg. bo powalona, ani [illegible] bo
[illegible] ramy, ale jednak [illegible]
[illegible] na wielko kwadratowe w
[illegible] nie nadaje do formy okrągłej
– okr. najlep. bez kolumn

Schnaase
II 434

Trudność w patrzeniu — potem nie na organizmie — Ale za to ... i ... — Zdaje się że i Rzym nie ... ... form ...

Forum — Powiadam — interesst architekt. — Tramu domy przywatne ... publ. ... — Świątynie ... dom — Archiwa — Stare Forum Caesar — Pole marsowe — Campus Martius — ... 5000 stop w kolo — Cesar, Aug, Domitian, ... ale Trajana ... ... — ... Kolumna ... ...

Basiliki — ... ... — ... — ... ... Pompeji ... — ...

Bramy tryumfalne — ...

... bramy —

... ...

... — ... ...

62

451. gzymse – kolumny – ablutto polnocton – Jutli ½ kolumny deta jaroszejnei trzech całkał i gzymsu jest kolumny, nie ślepnąc też to tarnelacji – septim, sewerus, i Konstantin – Tytus – plask nietę najlepsze zapomnij z korzenny zadrostkie –

w Pola w Tebzyn –

Kolumny zamyślił – błąd wstęga –

około 455. Teatra do dram – u grekow więcej o duchowe – u Rzym ezymnach z ilości – ale trzeb obeszło się bez przepisów – natura pozwalała to w Rzym widok ownieść się do drami Dramat nigdy nie była popularny zawsze glad. pomimo dziełami ważnych Metellus ponosi nad Kart. wprowa dza słonie – potem pokazanie potem sześcio szesnaście na całą corocznie się coś – Pomp. 600 lwów

pod wodą zapuścić
I gdy (Klaudyusz Kesarzowy Hippotamy –
niedźwiedź –
pomnij Naumachie – Cezar – a
Domicyan –
Pomnij też coraz większy przepych
Do Scip. widow stali gracyonie – Potem
senat siedzenia – chor to którego
senatu – Scip. Nasica oponował –
Z przeciw drewn. marmurowanie
ale malow. i purpurowe namioty –
Scaurus 100 lat po onem zaklad
[illegible] teatr drew – płyta marmurowe – szkło złoto –
Kolumny marmurowe – posągi spiżowe
obrazy kobierce – a 80,000 widzów –
Kolumn było 360 w tem teatr – ale przechodni
Tyż lata pomnij Pomp. teatr kamienny
na 40,000 widzów
Forma podobne do greckich – Półkole
amfiteatra czyli racyi siedzisk scena –
dekoracya naturalne – patrz
widze na półkole amfiteatralnie
Miejsce najwyższe niewiasty dolnemi
[illegible] a podbudowaniem sceny zwane
ci orchestra (dziś parter) które miejscem
dla Senatorów – w Grecyi dla Chorów, to

Przekrój i potok skalnego, zwróconego
ku scenie tak wysoko jak podłoże
z ławami –
Schody dzieliły ławy promieniście
na kliny – którymi lud spieszył
miejscami na miejsca –
Ławy spoczywające na potężnych
sklepionych podbudowaniu
– tam korytarze którymi się wycho-
dziło na ławy – Podbudowanie
kryje piętrowe –

Zewnątrz na miejsca kręgi ławy
kryje piętra arkady, między arka-
dami pilastry noszące na sobie
belkowanie – Pilastry dla ozdo-
by tych arkad służą zarówno do
ozdoby – Zasypanie ze ścian
sceny część osobno podobnie

460. Amfiteatr – dla walki – C. Curio
nie bogaty – pogrzeb ojca ozdobny
wodzy Cezara – Nowy Plan – 2
teatra – w każdym przedstawienie
dramata – zwracając obrotowo
się oraz amfiteatr do

walki –   arena

Amf. Elipsa – Jul. Cezar drewna Arena

i klatki – lany w koło – na zewnątrz

na dole [illegible] dookoła 2. piętra

3. korytarze –

Dam darmo – cezar – Pompei

Teatr Marcellusa między murem

Domicj murem – ale nic [illegible]

do [illegible] przez drzwi ulic – 30,000

Siedzące – w nowych miastach

Ampit. wysokie [illegible] Verona, Nîmes

Capua Pola Pompeii – Colosseum 87000 widzów

– bez [illegible] – do 180 stóp wysok. dwa [illegible] Barb. Venetti

[illegible] [illegible] nie [illegible] [illegible]

36 arkad – więc [illegible] tak jak

dom[illegible] – na wielkie stopy

[illegible] [illegible] tych oprawnym

linii – poza [illegible] więc

[illegible] bo olbrzymia [illegible]

brak. bielizny
olejki – Kurz.

Istn. 413, Łaźnie Thermy, – letnie Kąpiele
Kosztowne [illegible] strubą [illegible] Homer – [illegible]
Zielonowo poniej Thermy – bo Gymna
zja – znaczenie ich u Greków – Kolumn
dy – dla ~~[illegible]~~ zapaśników – [illegible]daj
ciekawa metod. i nauczyciel –
w Rzym [illegible] na pole marsowym
– poniej domy ale ich cel Kąpiel
nie Thermy –
1a zn. Marcus Agrippa – z Paul.
pierwsze czasy cesarskie – gymna
zja – miejsce do nauki – Ponie
dodano ogrod[illegible] zbiory – dalej
cały lud się zgromadził – aby w
gospodzie ludzi zmieszczę –
Zadanie dla Archit.!
1. [illegible] dla [illegible] –
2 ~~[illegible]~~ obszar tego miejsca do rozebra
nia się –
3 miejsca do Kąpieli [illegible] ~~[illegible]~~ zimnych
[illegible], ciepłej [illegible] dla
[illegible] [illegible] dla Kobiet

Ręką Ła staw, – oświecone i
słońca oczo – Rzymian kopuła [illegible]
do transpiracji – Łaconicum)
Wracając do wstępu – staw
wrócił, [illegible] Ephebeum główny 46c,
sala – ogrom – sala do pisarz – ogród
– staw otwarty do pływania –
Kolumnady – sale do wprawienia
niewyczerpana – rozmowa – Biblioteka
Greka i łacińska –
obrazy, koszt. marm., obrazy –
posągi, wielkiej wagi – Dioclet. Therm.
własna galer. obrazów, Laokoon w Tytusa
termach – Przesadzają się cesar-
w Diocl. Therm. 3200 osób mogło się
wygodnie razem kąpać. Dziś przez
przerobi. – M. A. Buonarotti. S. M. Angioli
Domy prywatne – [illegible] która
wielki zwykłego – zabawy, dawane
bitwy w Bajach, i Wespoles-

65

Horacius i Mecen — [illegible] [illegible]
nagie dzieci — Sam Cicero który
[illegible] przez zbytkowi — a
który w pracy jest dość ubogi
[illegible] nowych budowach
Cor dopiero Lucullus — dla
Varro [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] — najpiękniejsze [illegible]
ne [illegible] groteska — [illegible]
— [illegible] [illegible] — Eust
francuski ogrodów strzyżenie
drzew — Ustalili [illegible]
Złoty dom Nerona — Hadrian
Tybur [illegible] willi — wspomni
nie [illegible] — Villa [illegible]
[illegible] — Aleski [illegible]
468. dolina Tempe — [illegible]
mente —
[illegible] w Rzymie — Aug. [illegible]
zachar —

Willa Hadriana
Braschi

Domy prywat. mieszkalne – Pomp.

greckie – ale archeol. – nie zwyczajnie [illegible]

do nas – ~~Vestibulum, Atrium~~

mieszkania – [illegible]

~~cavum aedium – cubicula~~ –

– Vestibulum – ostiarius – Atrium

impluvium, (sypialni) cubicula – Tablinum

fauces – Peristylos – ogrody

– mieszkania – Triclinium –

Elegancya – ale na zewnątrz –

zwrócone – bo tylko się przenosić –

– małe znaczenie kobiet – bo –

brak wiary chrześcijańskiej – miłość prawdziwie – (śmierć jaka) idealna – dwa światy – nie i wszystko razem mieści sercem –

nie brak życia familijnego –

nie znajdowali pociechy

w braku życia publicznego – wszystko wewnątrz – brak schron- i wsobny [illegible] kiedy zamknąć, ale się w sobie –

– Cofać się w siebie nie umieli –

i stąd te domy – u nas zwrócone

raczej na zewnątrz

bo ciche życie [illegible] domu

Brak kominów i szyb

Dom gotycki, dom dzisiejszy [illegible] – ginie [illegible] stare dwory, z drzew –

Charakter starożytnej archi-
tektury i nowożytnej –

Także i świątynie –! Temte
bogi zewnętrzne – natury –
Posągi bez wnętrza – obce zewnę-
trznie – abstrakcyjne – bo
wnętrza nie ma – u nas
na zewnątrz gotycki szkielet
wewnątrz – i wewnętrzności – wszystko
zewnątrz wszystko z potrzeby
– sklepienia nie ciężą –
Ciężarem, wiarą – świat
w sklepieniu – okna
ogromne cioły, w słowach
ukryciem wszystko – widzi
dla złotobarwne i okna
Kościół wiadomie obrazki
naszej wiary – a przy tem

Klasztorne –
Ma trzech kamienie ciężki –
– Pomnożone nowych budów=
Kiedy one a przecież potrzeba
uszczęśliwić

formie odpowiedniej wewnątrz

ich przeznaczeniu – Dobra Pomimo

grobowy, kapliczki, odwrotnie galerie

ne obrazy – wielki styl scenicz-

ny, obrazek owej sztuki niemieckie-

– wszystkie z czasów literatury,

klasycznej – tak też i włoskie

i architektura –

Ponieważ wszystko dziś mię

nic i wszystko inne, bo mnie i

będzie tamanie się z sobą –

Literatura Thucydydes, Perikles–

Plato – za czasem i artystami

i [illegible]

Okresy sztuki Rzymskiej
Okres I od czasu zburzenia Ko-
rynta (146 r.) do Flawiuszów do 69 po
chr. —
Do zburzenia Korynta przewaga
sztuki Etrusków od r. 146 greckiej
wpływy choć one w wodzie rzyma-
nizowane ~~ulegał~~ ale pod
Aug. momentalny reakcyi maga-
li odżyć pomysły między drugą
o[illegible] prawdziwą. — Dopiero
za Aug. potem więc [illegible] —

Rzeźba. — nie ma nowych ideałów
ale wedle danych motywów
tworzyli dzieła zadziwiające
[illegible]ności — szkoła nowo atycka
Do niej należy Apolonius syn
Nestora z Aten. między 79 a 63.
Torso — Kleomenes z Aten.
Venus medycejska wedle Praxi-
tela — Stefan jego spółczesny
Herkules farnezyjski wedle
Lyzippa — Diogenes z Aten ka-
ryatydy do Panteonu — Zbiorowe
Apollo Belwederski — Dyoskury
na Kwirynale — może Flora farnezyjska
Oprócz szkoły nowoatyckiej
szkoła azyi mniejszej
szkoła idealnej,
Obok tej szkoły [illegible] rzeźba
greckiej pro[illegible] rzymska

Patrz V str. 780.

już realistyczna – wierności

Agryppina w Neapolu, Balbusi na koniach, Juliusz Cezar, Cicero

Pompejus w pałacu Spada +

w watykańskiej posąg Augusta ‡

– Diadumenos wyrzucona kamee

Paryż posiada kamee Beale wielka,

A wiedeńska Tiberiusza i mnóstwo

figur. – Te ~~kamee~~ kamee

z drogiemi kamieniami z wiel-

kich warsztatów.

Malarstwo ścienne jest pom-

pejańskie i herkulańskie

‡ w Luwrze Germanicus zwany Marcellusem. Kapitolski Borghe-

zyjski gladiator walczący

przez Agasiasa z Efezu – Venus

z Melos przez Aleksandra z Antio-

chii – Diana wersalska z [illegible]

[illegible] Praxitela –

Okres II

od Wespazjana do Septimiusza

od 69 po Chr. do 193,

64 Flawiusze cesarze

Neron spalił Rzym (Domicjan, Wespazjan i Tytus) zaczęli go odbudowywać

odbudowano się też nie według tradycji

greckich ale w stylu swoich

rzymskich – Domicjan odbudował

Forum Romanum – Wespazjan amfiteatr

Colosseum zwane dziś niewłaściwie

a dlatego – Tytus łuk tryumfalny

i termy – Trajan zbudował [illegible]

Trajan forum – Apollodorus bazylika

Ulpia – cesarz zbudował i Apollodorus

za Trajana – ogólnie!

68

O sztuce Greckiej

Rzecz skrócona
z Zarysu „Rozwoju sztuki
„Sztuki Greckiej".

Przebieg sztuki ubiorów i
posąg — bo plastyka, i jej
miejscem do malowania
[illegible] [illegible] [illegible] —
Bo pełności form — nie
bez barw — Barwy są i [illegible]
[illegible] —
abstrakcja barwy [illegible]
i [illegible] —
abstrakcja bo formy — brak
[illegible] — [illegible] [illegible]
brak indywidualności jak w
życiu greckiem —
Typ oblicza ogólne bo
[illegible] nie [illegible] tak [illegible]
ich indywidualność jak
malarstwo

Szpetność nie może być
w rzeźbie – w malarstwie
w muzyce w poezyi nie
ani mniej – ale nie w skulpturze
w której figura wydzielona nam – [nad linią: dziwniej]
niska przestrzenią samodziel-
ne – A brzydota powinna być
mniejsza – bo dziecko schodzi [illegible]
mniej – nie przedstawia
właśnie tego tak – i prawdy –

Eros.
Szaty – zadaniem skulptury
formy kształty stąd ten mówię
ich piękności patrzy 1000 oczu
Szaty nie powinny ukrywać piękności
kształtów – nie powinny wyjść
z kształtami (kopiuje) – albo spadać
obecnie swobodnie bo w tem
formy ciała widać a zarazem
piękność drapery –

nawoiutne ~~szaty~~ sutnie
brwne [illegible] zadanie —
Ubieranie z greckia [nad wierszem: antycznie] ludzi
dzisiejszych jest obok niesło-
sznie — bo sięte, że atmosfera
i symbolem [illegible] i narodu.
Wyniki następujące
Posąg jest całością samodzielną
— odosobnioną od reszty świata
ten cały świat nie działa na
niego na ten posąg — więc posąg
pierwszy (nie grupa) musi
najskromniejszy aby będzie
spokojny w sobie — czysta
zebranie w sobie
Grecy bez [illegible] wielce [illegible]
[illegible] w tworzeniu efektów,
[illegible] [illegible] na [illegible]
— Ariadna [illegible] — Mars
w Villi Ludovisi — Bachantka
ale ten mai u te efekt [illegible]
[illegible] — Pallas Promachos

Rzeźba [illegible] –

Ponieważ rzeźba jest ogólna
więc – posąg powinien wyrażać
naturę ogólną – nie szczegółową
z tą postacią – Apollo belweder.
~~Niobe~~ Niobe jest grupą –
– [illegible] [illegible] prawdy.
że sam profil greckich – [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] się [illegible]
Zatem, gdzie te co w poezji
stają się mytem – nie da się
wyrazić w rzeźbie – wol. Antiopa córka Nikteusa
~~pa~~ [illegible] Amfion i Zetus –
[illegible] brat króla Dirke córę
cytheron. – [illegible] Apollonius
i Tauriskus z Tralles –
An-[illegible] –
Dalej [illegible] posłanie.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] możliwe. – [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] – ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~

Jaworski Karol
z Szkoły w Warszawie

Ruchy potężne i silne
nie pozorne, więcej obrazić
pełności form.

Jeszcze umiejętności – Bo
skulptura sama przez się nie
ograniczona w przestrzeni – nie
ten przedmioty które wznieś
wistości w nieograniczoności
nie może być przeniesiony nieb
np. drzewa – bo w oddali – ani
widoki krajów – przestrzeni
nieskończona.

Widoki krajów! Niebo, [illegible]
jednie [illegible] [illegible] [illegible]
rami – Perspektywa linearna
powietrzna – barwna –

Płaskorzeźba – szczyty przy
do architektury stąd rodzi się
figury symetryczne – [illegible]
mała [illegible] figury, – fryz
[illegible] – profile – en face
[illegible] – [illegible] –
[illegible]

w architekturze harmonia — natury

W wielkiej budowie — materyał

światło — rzeczy — ciężkość —

stosownie [illegible] Apollinowość

cztery [illegible] pierwiastkiem [illegible]

[illegible] —

Świątynia — mała —

Przedtem powiększenie

[illegible] ze wszech stron — ~~[illegible]~~

Kolumny — ze wszech stron — podwójne

w kształcie trójkątów. — w [illegible]

Przez [illegible] belkami, [illegible], dach, kolumny

architrawy — [illegible]

[illegible] — Brak

[illegible] — [illegible]

[illegible] kolumny [illegible]

In antis

Prostylos — kolumny od wschodu

w całej [illegible] —

amphiprostylos robi [illegible]

Cella = Naos

pronaos [illegible] pronaos

[illegible] celli posticum

[illegible] opisthodomos

[illegible] — Organizm

[illegible] —

Peripteros

Dipteros —

Pseudoperipteros

Pseudodipteros

Hypaithros — [illegible]

Obrobienie kolumny –

1. Zwężenie – 2 Entasis –

Belkowanie / Architraw,

2. fryz 3. gzyms –

Egipt

Obszerność średnia – 6000 mil. kwadr.
Leży pomiędzy dwoma – Pasmo arabskie
~~Etiopskie~~ Libijskie pasmo – Za pasmami pustynie
piaszczyste – Nil z Nubii płynie ku półno-
cy – Przez cały ciąg do oba pasma [illegible]
ścisłe – Nad [illegible] – ku północy roz=
[illegible] od Nilu tworzą deltę –
Nawodnienie Nilu – z [illegible] – [illegible]
naród [illegible] urodzajne –
Egypt [illegible] był od ~~północy~~ wschodu [illegible]
od Zach. pasma. od Północy morze –
[illegible] – niebo czyste zawsze –
Regularność wylewów – Pod [illegible]
[illegible] od północy – Theby –
Memfis Alexandrya –
Uspokojenie ducha
[illegible] ducha
Zagadka – [illegible] – Nad [illegible]
ale niezrozumiali – Nad [illegible]
nad [illegible] – ciało ale [illegible]
[illegible] – nie [illegible] – [illegible]
w [illegible] – a [illegible]
– Dane to [illegible]
– [illegible] – [illegible]
a wolności – władzwo [illegible] a [illegible]
[illegible] Sfinx ich obrazem –

Fizjonomia [illegible] wędrówkę
dusz – potępionych

Nad pastwiskami i z natury – ogromny
dział – przerzucenie przyrody polowania
bo tylko materyały ogromne –

~~Nad Tebami~~
Opis Egiptu

Katarakta – Teby – na zachodnim [illegible]
nem pasmem – płaskie jak obwody Asyryjskie
– [illegible] – to wszędzie do podziemnych
pałaców – Kościoły [illegible] arabów – świątynie
[illegible] – [illegible] pod [illegible]
dolinę – przy każdej [illegible] – [illegible]
[illegible] [illegible] – [illegible]
[illegible] ci [illegible] [illegible] [illegible]
figurki –
[illegible] [illegible] ulice [illegible] ~~[illegible]~~
[illegible] [illegible] – [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] – [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] – noga [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] – [illegible] jak [illegible]
[illegible] – [illegible] [illegible] – [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] – [illegible] [illegible]
[illegible] – [illegible] – [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] obrazy – Tebi po obu stronach
[illegible] – [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible]
Drzewica [illegible] [illegible]

wrotki — Leshy i Mackor VI 274

Luxor (obelisk w Paryżu) Karnak
Przedarami egipskiej architektonicznie
do egipskich Thèbes Tanis i greków
podzielono na 12 grup — wystawy
wspomnieć o Karnak — od wschodniej
brzegu Nilu aleja że 600 kolosalnych
sfinksów stawiających ścianę — ta aleja
rozszczepia się na dwie — jedna na lewo
do świątyni najsławniejszej w całej Tebaidzie
kolumny ciężkie, otwarte — [illegible] —
nie z góry — (salle Karnak)
druga aleja na prawo — w słynny
Pylon — przy którym jaśnieje kolo-
lonnada materyałów i dobrania
jego barw — marmury granitu ro-
zowe, pięknie rozmieszczone
przed bramą dwie postacie olbrzy-
mie — dalej pierwszy dziedziniec
pałacu wnijście — tu widok
szczególny więcej się w niebo —
obalone kolumny zgruchotane
kolosy, strzaskane obeliski piętrowe
się szalonym nie tylko — niejedyny
przez środek prowadziły dwa rzędy
kolumn monolitowych w których pary
sztuki a wysokości 12 piętrowej
bo 70 stóp — ale wszystkie [illegible] i zgruchotane leżą na ziemi.

Dziedziniec procesyj opisan-
na ścianie pierwszej nowa brama,
nowy pylon — wiszący przysionek
Ten pylon obalony sprawia chaos fałk
gruz — Tu wstęp do najogromniejszej
na ziemi całym sali — której pomieściłby
się Notre Dame paryska — 4 razy obszerniej
niż nasze katedra — bo 318 stóp
dług. 160 szer. — Kolumny się gotów bez [illegible]
skończenie nawet w największych katedrach
Kościoła 88 stóp — Las kolumn jest
ich 134 — a monolity! na ich kapitelach
pomieści się 100 ludzi — Z tej sali
nowa brama — dalej olbrzymi pylon —
dalej dziedziniec — pośrodku ruin dziedzi-
ńca, a za nim nowy 4ty pylon i brama,
od niej dopiero wstęp do samego gmachu
Tu rzeźby, ozdoby, napisy malowidła —
Procesje, bitwy, ofiary, tańce, tryumfy.
bogi i ludzie — Kolumna chwieje się
Trzęsienie ziemi owe straszliwe
nie zdołało przemóc potęgi owej
sali — Pylon walący się zgruchotał
3 najbliższe Kolumny uderzył o [illegible]
ale jak nie zadrgała i dotąd ich czas
dźwiga całe brzemię

L. z Ki.
II 277.

chaotycznych gruzów — dale chile
tak dziś stoi jak stało przed 3000 lat.
— 20 bram prowadzi do wnętrza
Kunszt — Te wszystkie bramy pilony
sale kiedy lwy dziedzińca na jednej
osi — perspektywa olbrzymia
nie mówimy jeszcze o Luksorze o
pałacu Ozymandiasa
Wiersz tych rzeźb Memnona
siedzą te ziemie na dwie mile
je widać — widziało Egipt — Między
drzewa przy wschodzie słońca — dziś
wydrzący mowy ich słup.
Płyniemy dalej Nilem pobrzeża wsze-
dzie pomniki — wielkie jak
Juz zdjęto w skale Ebsambol — skały
wycięte z ... Bałwanie ...
wodne Nubii
Memfis — pod dzisiejszym Kairo
Piramidy Heliopolis naprzeciw — dalej
Labirynt 3000 komnat
Piramidy — grobowce — nad ...
kwadratowe — Herodot twierdzi że
Cheops król okrutny był pierwszym bu-
downiczym piramid — Karol ...
w pałacu arabskim ...
dzieli je na drugi stronę (Libijska —

Menzel 20 str.

Że Cheops używał do [illegible] 100,000
ludzi, z tych 10,000 odmieniało się
co 3 miesiące — Przez lat dziesięć pra-
cowano by założyć wał po którym kamie-
nie aż do przestrzeni na której
miała się wznosić piramida — Ten wał
był długości 531 stóp, 60 szerokości
a w najwyższem wzniesieniu 48 stóp
wysoki — był z kamieni pokryty polero-
wanemi ciosowemi — zrobiony po bokach
kamieniami ozdobionemi — w skale
na której miała stać utworzono sklepy
oblany wodą Nilu — na niej zbudowano
grobowiec dla króla — w tejże skale wyko-
wano komory komnaty — Dopiero na tych
komorach ne ~~[illegible]~~ bezustannie wzniesiono
piramidę — która mimo potrzebowała
20 lat czasu — Kamienie [illegible] ocio-
sane piramida najmniej 30 stóp.
i szczelnie ze sobą spojone — [illegible]
poukładane — liczą 208 schodów
Piramida Cheopsa największa [illegible]
Memphis [illegible] [illegible]
wysokość jej pionowa 428½ stóp —
każdy jej bok 728 [illegible] [illegible]
Wewnątrz nic [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
6

rzadkuta, cobuły wrosułkiem do
wynosito 2,022,000 fl. na austr

Kugler
Hd. str. 3

W tej grupie piramid pod Gizeh
najstarszej Piramida Szafra, 454 stop
wysoka - ponieważ pir. Cheopsa o blisko
wzniesiona - poniżej wznosi
Menkeresa stop. 218 - na około
stanęła pewna ilość mniejszych
piramid -
Do tej grupy należy jeszcze olbrzymi
niet dziś wrzebione jakto kolos
sfinxowy - kadłub lwi głowa królewska
sfinxowy - kadłub lwi z głową królew
dla - ona ze skały wykuta 65
stop. wysoka - dziś zasypane piaskiem
tak że jedynie ... a to
cała uszkodzona -

Charakter sztuki
egipskiej

Mariel

Architektura wielka tworzy
jednakie i ścisłe formy -
Linia równoległa do poziomu
jest przeważająca - panowanie
tylko wsparta w obszernie budowy
... dolnej przez kolumny, ... nigdy
... -
Plan świątyni tebańskiej - Alea
sfinxowa - dalej kolumnada
- wstęp do dziedzińca ...

twory brama, między pylonami
to jest dwoma piramidami ściętemi
między niemi drzwi – to tych pylon
nich schody prowadzące na wierzch
skąd widok dalszy – skąd widok na
gwiazdy –

Dziedziniec otoczony kolumnadą –
ani mieszkaniem kapłanów, komnat
ich świątkami –

Z dziedzińca dopiero prowadzi do
świątyni przysionek mający ściany
z obu stron a opierający się na ko-
lumnach – to był przysionek prostao-
Potem cella bez kolumn – naj-
ciaśniej to komnata podzielona – tu
przechowywano rzeczy poświęcone
świętsze –

Ale takowe rozporządzenie
najprostsze – w wielkich świątyniach
wiele dziedzińców, bram pylonów
obelisków kolosów

Mury miasta składają się z
olbrzymich ciosów tylko ze strony
wewnętrznej są ściśle płaskie
ze strony zewnętrznej są ukośne
niby ściany piramidy –

76

Charakterystyczną cechą są obeliski niby słupy pomnikowe — ściśle geometryczne — kończące się ostrym piramidalnym

Świątynie, w czasach najwyższego rozwoju, wznosi się na tarasie [illegible] wzniesionej nad ziemią, od tego wielki mury piramidalnie uwieńczone od góry gzymsem [illegible] [illegible] nad [illegible] całości wejrzenie [illegible] i [illegible] [illegible] — nie ma [illegible] kolumnad — nie [illegible] wierzchni [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] —

[illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] dla osadzenia [illegible] [illegible]

I [illegible] i brama [illegible] [illegible] [illegible] charakterystyczny w archit. egipskiej

Wszystkie [illegible] krawędzie [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] k.d. 58

d. 8.

Kolumny także w twardym stylu
stanowią o głównym charakterze w
budowie Egipskiej bywają wielce
rozmaite — to jednak około używane
przypominają formy roślinne — nie
nie ulegają regule żadnej jak to by-
wało u Greków — nie ma reguły Schnaase
ani co do stosunku średnicy do I 397
wysokości, ani co do wysokości kapi-
teli a kolumny — ani co do ścienie-
nia — To tylko jest pewna, że trzon
trzonu jest forma opłaszczona walcowata
Trzon sam bywa to gładki, to okryty
ozdobami wokoło hieroglifami, które
nowemi liniami poziomemi rozdzielają-
cymi na osobne działki —
Nie rzadko kolumna egipska składa
się z części pojedynczych, niby kilku łodyg
[illegible] ma swój wierzchni
i wattkowa [illegible] — zwią-
zane obwodem [illegible]
szaa [illegible] egipskie opatrzone są w przedziały
poziome — czasem z rzeźbami jest tak-
że i kolumna jak w prost odrobko-
wana — czasem ścienienie z zadnego
nie widać — czasem ucholkie
kolumny

równa się tylko średnicy dolnej szyjki więcej [illegible]
razem 5 i 1/2 – Stopa prawie zawsze bywa pod kolumną ale
składa się tylko z jednego kolistego krążka – bo kwadrat nie podlega
żadnemu prawidłu.
Najczęstsze atoli rozmaitości spotykamy w głowicy – Najwięcej
ich jest w formie kielicha, za wzór wyjmując liście drzewa [illegible]
zdobiące – a w kielichu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
wyjęte ich [illegible] obiega – a to w [illegible] [illegible] – Dla tego [illegible]
[illegible] kapitele ozdoba w kształcie powtarzającej się ze wszy-
stkich [illegible] najdują się [illegible] [illegible] [illegible]
Inne kapitele przypominają [illegible] [illegible], lub
Schn 199 nasiennika (Samenkapsel) także kapitele od dołu [illegible]
od góry [illegible] – Ta forma nie [illegible] [illegible] –
[illegible] jedynie [illegible] naśladowania form [illegible] –
Niektóre kapitel [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] kapitel [illegible] [illegible]
ze [illegible] [illegible] [illegible] się zawsze [illegible]
[illegible] się od góry lub [illegible] się zawsze [illegible]
się wrażenie jest [illegible] jakby [illegible]
Na kapitelu nie najdują się bez najmniej jakie [illegible]
[illegible] czyli tablica ale [illegible] bo tablica [illegible]
kości a mniejszej [illegible] – [illegible] kapitelów [illegible]
tylko tablica bywa mniej nie [illegible] części kapitelu
Tam gdzie forma kapitelu [illegible] [illegible] tablica
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
kapitelu – w tym [illegible] [illegible] belka [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] jest mniej niż
kapitel [illegible] między kapitelem a belką [illegible]
miejsce [illegible] [illegible] [illegible] z potęgą a [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] –
Rozmaitość bywa w kolumnach [illegible] [illegible] [illegible]
przymiotem, że kolumny a [illegible] kapitelu [illegible] [illegible] [illegible] barw
bywają odmienne [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible] rozmaitości barwy i [illegible]
tej rozmaitości kolumn odpowiada rozmaitość [illegible] odmiany – według [illegible] nie
rozłożono

jej ich naturalną barwę a w ocei wewnątrz budynków oni wewnątrz

ściany, filary, kolumny, gzymse, oprawy drzwi, stropy odźwierze ~~[skreślone]~~ rzeźba
a są powleczone i barwami dość grubemi z tryjemnicowemi a [?] pełnemi — nadedrzwiach [?]
zasmu nazywają się oraz jego uskrzydlone — co dla biwu ozdoby znacza
perspektywę —

Rzeźba i Malarstwo Egipcyan — Żaden lud nie utworzył tak Egipcya-
nom co do mnogości ornamentalki rzeźbiarskiej i malarskiej — Grecy może
mieli więcej liczbę posągów ale co do plastyki, co do wielkości rozmiarów
i kolosalności nie mogą się równać z Egiptem — Ilość budynków nadzwy-
czajnych od Aleksandrii aż do [?] gdzie wszędzie na ścianach budynkach
nie ma ściany, kolumny bez płaskorzeźby lub hieroglifów. Należy się naj-
wyższy podziw kamieniarom egipskim — we wielu świątyniach cała kapli-
ca utworzona z jednego kamienia — Jakie były te środki którymi tę masę
odpierano od skały, którymi je podnoszono i transportowano Dziś [?]
tu często w dawnym Rzymie i w dzisiejszej Rosji ale też o tem mówią
jakby o czemś nadzwyczajnem — a to u Egipcyan była rzecz zwykła powszednia
Dziś jeszcze w ternach granitowych spotykamy obeliski z [?]
obrobione a z 4tej jeszcze wiszące się jeszcze w skale — a te obeliski już opatrzone
w hieroglify — O właściwem malarstwie nie mówimy — bo ... ściany
[?] — obrazki są tylko [?] — Na malowidłach [?]
widzimy u konturów barwy czerwone potem czarno pomalowane — potem
podmalowane farbą białą — potem odpowiednia farba była przykładana na tej farbie
Trwałości w ogóle ... farby i klimatowi zawdzięczamy ich czerwone
tak świeżo utrzymało — Wybór farb wielce ograniczony jak czerwona kolory
farba, zielona, Jasno i ciemno błękitna, żółta i czarna ... nie chodziło bo i cieni też żadnych
nie ma — Egipcyanie czerwone z natury ... żółte — nieprzyjaciele narodowi, bogi
barwy — Kobiety egipskie więcej żółte — ... żółte zawsze dla symboliki
niebieskie zielone czerwono zielone ... jak Grecy
egzotów — § Egipcyanie Architekt. i rzeźba architekt. ... w rzeźbie nie jedną i tej same
ale wolę ... — stąd jednostajność prawidłowości w rzeźbie ... konstrukcyi
choć 1000 lat przeminęło — nic a nic nie ... w kolosach — w Ipsambul są
Posągi wyobrażające kolosy — to im było ... — a sfinx pod piramidą jeszcze ogromniejszy ...
figury wiszące dochodzą do 60 stóp — ...
[?]

Cielesne formy wyrażają ulg — Piersi niewielkie [illegible], ramiona
dość wysokie — szyja podniesiona tak że osadzona — często smukłe, nogi
wysokie smukłe — muskuły nie oznaczone — ale ukształtowanie
całości wiernie zgadza się z naturą — formy zdrowo wyrobione — kolana
wyrażone w rzeźbach — u nóg kolana wypracowane wielką dokład-
nością, ale uda prostszą linią, ościle — tył dlatego nie wystaje — To samo
postaci niewieście — zawsze wielkie czarne peruki spadające — omaca-
ne [illegible] taśmami — Na głowie obojej płci rodzaj czepca — włosów
nie widać wcale u pewnych bóstw widać kosy — ukrywanie wło-
sów było rozpowszechnione obyczajem —

Rysy twarzy są zawsze te pewne — Nos niewielki i okrągły — nato
niewielkie, ptaszkie i poddające się w lot — dalekie od profilu greckiego
Kości policzkowe wielkie znaczne — oczy wąskie oczy i ptaszkie —
ukośne wewnętrzne kąty niższe — wargi przymknięte i niewielkie
Kąty ust do góry wzniesione — uszy osadzone na wysokości broda
wiotka malutka — zarost brody nie naturalny ale wiszony
niby warkocz — najczęściej bez zarostu był strzyżony ozdobny, niekiedy
nawet ściętej kształtu niecowaty uzdatnione — Forma twarzy jest
pośrednią między murzyńską a rasą kaukaską — spokojny wyrazisty — szczęśliwy
wyraz twarzy zawsze jednostajny — spokojny wystawny — szczęśliwy
ale zbliżający się do uśmiechu — Jest harmonia między twarzą i
ciałem ale ciało ma pierwszeństwo — bardzo ciało odznacza się pełnością
wspaniałe szlachetne i zgrabne —

Porównawczy Egipskie kształty ciała widzi ktoś, rzeźba
Egipska już w tem wyższa że nie zna poruszenia ani ciała — dalej
egipski typ pierwszy, prawdziwe architektoniczne ciała bo rozwinął
organów cyściej wyrażony — gdy wiedzy jakich wielkości wyrażał
się z członków które się prawie rozwiązywały
Co się zaś tyczy wyrazu charakteru też słabszy, ani niż wiedzieć
mało w egipskiej rzeźbie niż wiedz-
-miej —

Jakoż w Egipcie nie znajdujemy ścisłej różnicy
płci ani wieku nie ma młodych postaci ani
starych wszystko w jednym wieku — nawet
dzieci mają proporcye dojrzałego wieku tylko
mniej drobne postacie

Judye z niniejszego uczony w Liście z 866 zeszytu – również Egipt który w nim z jego, kapłani – Izraelicka sztuka zdawna w zeszycie 11/XI 866.

Początek Sztuki

Źródło jej poznać należy – bo wtedy
tylko rozumiemy jej treść toczą-
ca w rzeczy we wszystkich ludach
jest choć zarodem – choć w dzikich –
chociaż ozdobą ciała – malowanie
ciała – To nie sztuka ale jej
zapowiedzieć – przed świt –
Więc jest ściśle w potędze
czystości źródła – nie zależy
od klimatów pochodzeniem
Ba! dziś ci świadectwa
drzewo czytała miejskie i kwiat.
Więc ponad wrażeniem –
przyszedł na świat z łatwo-
ściami – najgłębsza jego
materya – w głębi jej badań
należy –

w kaplicy Syxtyńskiej rzym-

skiego Watykanu – Noe była

nad ołtarzem a Bóg unu-

sił się nad głębokością.

– a Bóg stworzył wszystko

i rozdzielił ciemność od

światłości – i stworzył

dwa światła wielkie...

... mniejsze –

Człowiek pierwszy – pusty po-

brzeża – niemowe [illegible] ma-

rzenia – wichrem gromu

błyskał przez Słońce Boże

Sacra iskra –

To iskra jest dla [illegible] –

odblyski bożej wieku – to

rzęs [illegible] – bez [illegible]

i [illegible] [illegible] [illegible]

1. Jako pragnienie wiary

3 { 2. moralności – sumienie !

2 { 3 zadza wiedzy –

4 twórczości – a to znaczy?

by treść tę niewłaściwą uwidomić – by ją ubrać w kształt – to jest sztuka. Ⱡ

Sztuka nie jest uwiększaniem idei nad prostotą mieszającej człowieka a przyćmione słabostki myśleniu – fantazja wraca – ~~sztuk treść musiał~~ sztuka bez tego owa wraca jest w całości powiastką niebiańską a przedtem rzeczy kładziego Ⱡ

Piękność wyraża się

Ⱡ jak w obyczaju wypada pójść w głąb – do woli we wszelkiej powierzchni myśl układające się w porównań, jako w maskach. –

Piękność natury – do niej należy i człowiek o ile działa nieświadomie jej niedostatki – ale rzeczy wielkości – jej niemartwości – duch powszechna Fantazja – jej nieświadomość – natchnienie szczególowa – publiczność – natchnienie – odrazu treść duchowa i forma wyśnione –

Ⱡ jest przyczyną całości – celowości sztuki – prawdy a piękności albo to jest skutek nie cel – Gdy cel w tej czystości wzniosły

Nieśmiertelność ~~augustyn~~ jak fantazja powszechna ~~fa~~ntazja architektury

Twórczości ~~wie~~ jest ta Idea – to razem ale cała i rzeczy a forma. Która myśl a stopień ~~forma~~ nie rozdziela

w pięciu przemianach –

1) Architekt.

2) Rzeźba

3) Malarstwo

4) Muzyka

5) Poezya.

a) Epopeja z rzeźbi

b) Lyrica muzyce

c) Dramat mala

i najwyższe poezya

~~Architekt~~, ~~Ar~~ Początek

świat.

Architekt. – mierzący

Rzeźba – dotykająca

Malarstwo właściwy świat.

Muzyka słuch –

Poezya łączy je wszystkie

nazwiemy jest mowa –

Przedmiotowe zasady

Archit. w przestrzeni tworzy

stałymi rzeczą – ar [illegible]

nie może być ograniczone

Fantazya

a Ogólna fant.

b Szczególna –

a Z spostrzeżeń

b. wyobraźni

c [illegible] –

[illegible]

[illegible]

Fo. Zachwyt.

Ideał –

Rozmiar przedst. zasadz. [illegible]

[illegible] – [illegible]

[illegible]

obrazujące [illegible], [illegible]

stopień –

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Potrzeba fantazyi stosuj

i zasady [illegible].

Historya –

wschód

Klassycyzm

Romantyk

nowoczesn.

‡ ale też większej prze-
wyższenie a tak przemawia-
[illegible] – metryczne.

△ symbol.

wszystkim jest przemioda
przed naturą – coś, [illegible]
drzewa – wzgląd na [illegible]
nie symbolu – nie architekt ‡
[illegible] metonimii i harmo-
nie proporcji – a nie
charakter art. jeno [illegible]
ale tak rzeczy artysty
architektury technicznej. Panteizm △
Plastyka – Tylko jest materya
[illegible] ducha i [illegible]
[illegible] – i [illegible]
Tylko materya stała się
[illegible] ducha – Tylko
całkości jest nie więcej
[illegible] organizmu
[illegible] nie [illegible]
[illegible] – ale [illegible] – i [illegible]
[illegible] – to jest nie
nie całkości – jest [illegible]
ale idealne

Muzyka do prostaczy
mówi — ~~prostacza~~ a uzależnia
ów — asocjacyj organiz
owanie jest pierwszą prostu-
ną. — Ta można uzależniaj
symboliczna — Rytm. — Stąd
w poezji jest owo wpro
wadzenie — przez [illegible]
słowa przez proporcję
i miarą rytm.

Inne sztuki. Taniec jest
rzeźba — akademickie
1. Francuskiej a raczej włoskiej
szkoły jest archit. — tutaj
~~natura oddaje~~ oddaje naturę oddaje
detale —
2. Angielski raczej [illegible]
sztuka oddaje naturę
artyzm dramatyczny
Taniec w sobie — o tyle twórczy
iż uwydatnia ideę i [illegible]
w stworzeniu przez poetę.

E
Ikonie [illegible] —
1. Sztuka religijna [illegible]
[illegible] kościół —
rzeźba religijna — malarstwo
kościelne — chorały msze
requiem, hymn.
2. Wielkomiejska — ~~[illegible]~~
~~[illegible] Dom~~ [illegible]
publiczne — parlament —
pałace — pomniki
polityczne [illegible]
[illegible] — [illegible]
symboliczne — hymny narodowe
3. [illegible] [illegible]
E [illegible], [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible] —

Epoki sztuki

1. sztuka wschodnie
2. Klassyczna
Grecka i Rzymska
3. Chrześcijańska — F
Arabsko-wschodnie
Indyjskie.

[illegible] natura i tradycja [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] symbol [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] natury i [illegible] — a [illegible] [illegible] [illegible] potworny — a [illegible] [illegible] jest [illegible] [illegible] [illegible] symboliczne

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] przejmujący [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] natura [illegible].

ocienita ~~natura~~ ozdobne i wiele
świętnictwo – rozplenita jego
fantazya – Tutaj Ind, strzeliste
bawił w sobie i równie – to
samo się wobec onkiej chwili
tomów ~~zadaje~~ rzeka się iskry
wdziający sobie rzeki i Ketrowa –
Kajcerów – murate – deni
przyprawi zadaje – wiedzi i
pierwastki i zadki niewiele
natrych – –
Tutaj natura tak przepełnione
i ~~wzadne~~ karta – słowo
brak rozwiązu historycznego
zawsze w tym chaosie – gdy
Alexander W. 330 przed Chr.
jer stare księgi indyjskie a tak
jako natury – Bramińów
Dziś przez zachmurzony ów ubra
nazewnia o rzut dawnej
architektury zwrócił –

zdaje się że w Indyi ~~[illegible]~~ stworzono
te budowania aż w Buddhizmu
przyjęciu — to jest między 600
a 540 r. przed Chr.
Wszakże co pewniej że
wielkie [illegible] machiny
kamienne — wtedy jeżeli budowa
[illegible] [illegible] [illegible]
Architektura.
Całe Indye a w tak wiele
jak Europa w Rossyi — w
wszystkich miejscach jedne
te prymitywne architektury
~~[illegible]~~ [illegible] przez [illegible]
oddzielne opisane fantazja
najprostsze formy [illegible]
pojedyncze
Stupa albo Tope — [illegible]
jest [illegible] — najczęściej
murowany ~~[illegible]~~ [illegible] na
niedomurowanym [illegible]
po [illegible] kamienie wszelkie
rzeźbami po bokach — [illegible]
[illegible] na [illegible]
[illegible] swoje — Król Asoka

miał ich postawić 84,000
— pomiędzy któł Dusztaga
mali około r. 150 przed Chr.
na Ceylon postawił Stupę
który choć zmniejszony dziś
jeszcze wznosi 140 stóp uzupa
kości na trasie 506
wolkami a obudowanych
a granitowych ciosów.

Innym rodzajem budowy Klasztory buddyjskie
są Vihara — [illegible] w skale
wykute — zwykle pod lekkie
wyprasowanej formie — Vihary budowane na ziemi nie utrzymały
się — ale zachowały się te które
w skale wykute w latach a takowe
zostały grotami chaityca
Pagody naśladują budowy
pierwotne drewniane i odnoszą
się z ktorej do linii...
ale inne chaitie które mają
kształ wiatru — z niej kolumny
wschodnie zaś w końcu
z półkoli z wiązaniem budki
Przykład w Tapasu
Przypominają do kaplicy — Przekrój

Bramy [illegible] przeciwne
przez [illegible] bóstwa
ornamenta — wysoki
Elefanta pod Bombajem
i w Ellorze zwany Kailasa
na Ellora cały granitowy
w półkolem, nie mały
wykute

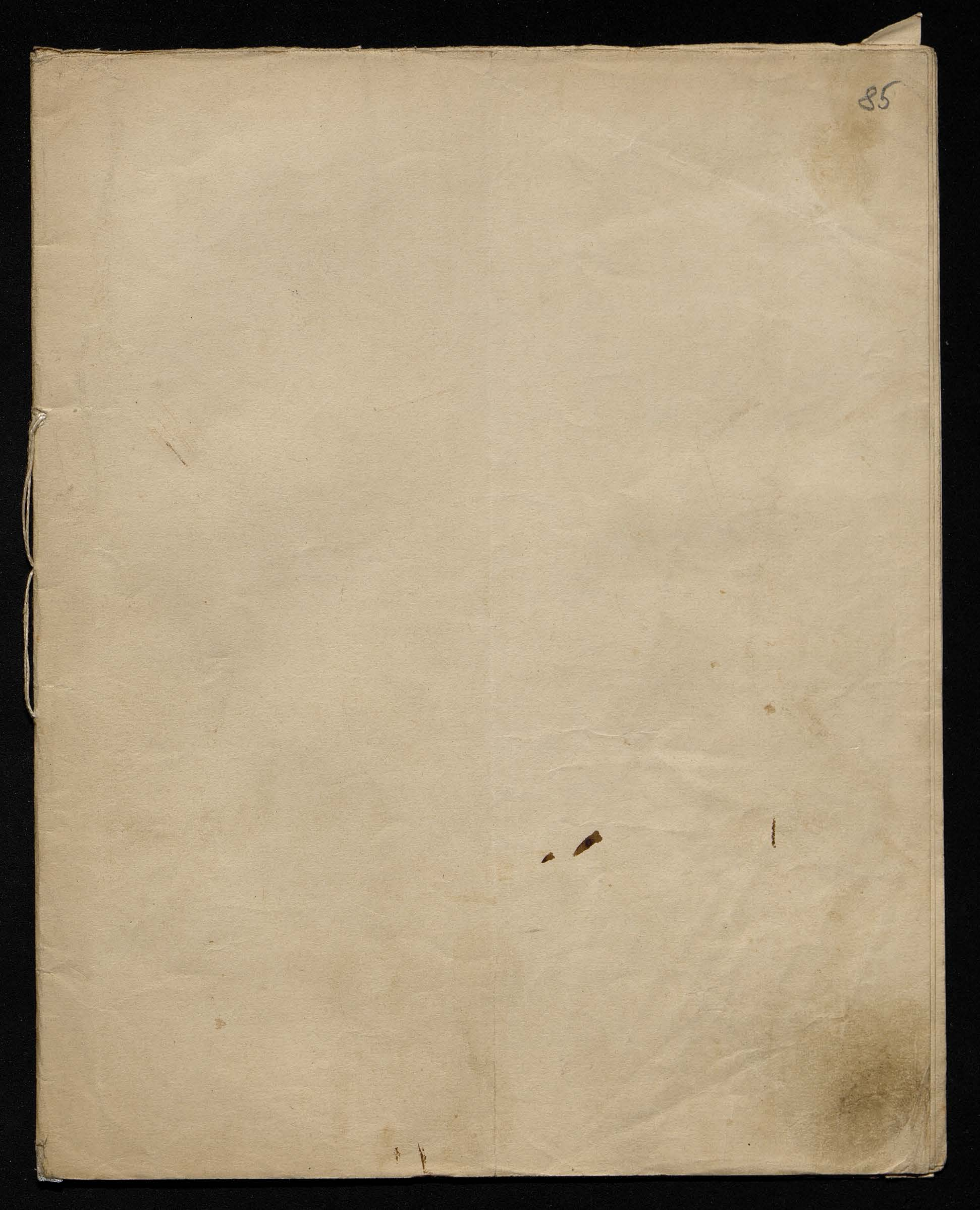
F Rzeźba Schnaase I.

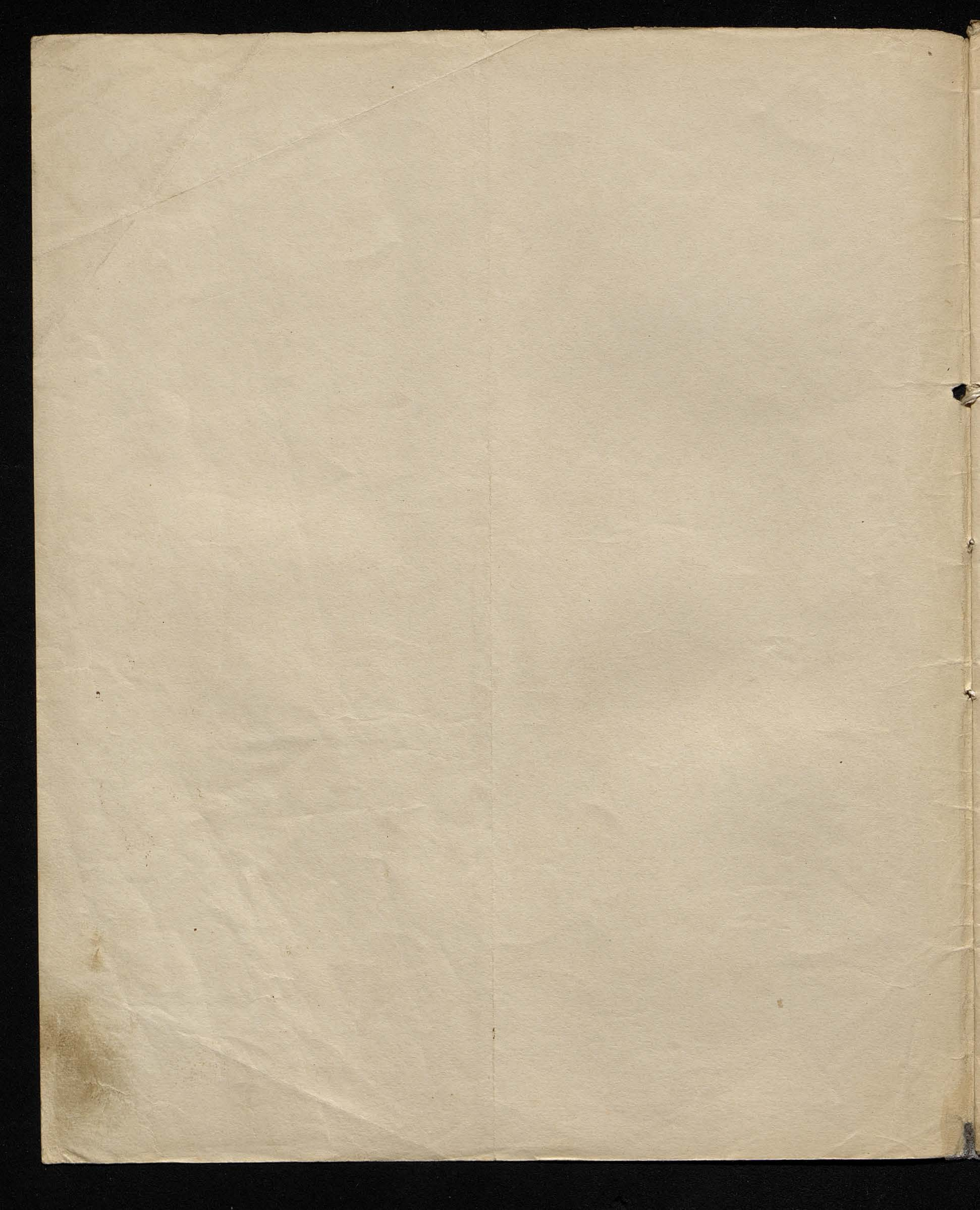
[illegible] [illegible] [illegible] — [illegible]
[illegible] z greckich [illegible]
[illegible] — Formę ciała
[illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible] — ciało [illegible], ale
[illegible] — [illegible]
do [illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]
i [illegible] — [illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible]
i [illegible] na [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]
ale [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible]
w kolosalnych [illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible]
[illegible]

Między dwa [illegible] — [illegible]
nawet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] —
rozłamano [illegible] [illegible] —
[illegible] — i rozstawiono
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] w Kalaisa
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] i [illegible] [illegible]
Mahama — [illegible] —
Rzeźba [illegible] — [illegible] — [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
nawet [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] — F
A [illegible] [illegible] [illegible] —
[illegible] w [illegible]
Kaszmir w Nepalu
Jawa i Pegu
Chiny
Ostrowy kraj —

Przykłady sztuki — powstające
ich gra — oryginalności naśladowcy
brak oryginalności wykonawców

Pewien mniej zadowalający
[illegible] stał w kolosalnych teatr-
rach np. w [illegible] Budy nie
[illegible] [illegible] dochodzących do 80 [illegible]
a zostanie w tej [illegible] bowiem
mają powinnością człowieka — nawet
potrzebnej z organami [illegible]
[illegible] w sztuce, [illegible]
gdy [illegible] nie ma się za przedsta-
wienie po [illegible] (np. [illegible])
gdy [illegible] powinna się człowieka [illegible]
jest [illegible] naturalny ich [illegible].
Bo wiele [illegible] zadają [illegible]
której nie ma czasu — Jednak [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] człowieka
[illegible] przedstawiono i naturalnie
[illegible] [illegible] od [illegible] a [illegible]
[illegible] [illegible] tylko [illegible] — widziane
[illegible] [illegible] — nie widać jak
[illegible] a to właśnie [illegible]
na [illegible]

Rzymianie –

Chwała Rzymu – praktyczności
nawet Bogi utilitarne – Podboje
[illegible] im, iż ich pertinaci-
[illegible] pomniki – Pompe-
Cicero sądzi dość że widoki:
dla sztuki jest niezwiązła-
Tuscia – Plinius – Sztuki
des Reichthums –
nie ma ściśle [illegible]
sztuki rzymskiej –
Dopiero od podbicia
Grecji [illegible] się [illegible]:
w Grecji sztuka – Po
Antoninach nowy upadek:
[illegible] [illegible] się [illegible]:

Architektura

nie ma ideału [illegible]
technika, [illegible] powiedział
[illegible] – cegły [illegible]
opus reticulatum –

Sklepienie — [illegible] celle
podobn. do Gr. niż do Etr. —
Tamte tylko kolumny — ściany
kamienne i bez okien — tam
nie było schodów w koło — tam
tylko schody z przodu — [illegible]
był tam [illegible] przedstawiony
świątynię z obu stron schody.
z boku świata prawie — [illegible]
martwe —
Pomnik więcej greckie formy —
— Donatello go nie stworzył — bo
tyś nie umiał [illegible] piękności
Podkreślić [illegible] podobny ale
[illegible] [illegible] nie [illegible]
[illegible] bo [illegible]
strony.
Potem nie musze [illegible] [illegible]
korynckie — [illegible] kapitel

uczem bez [illegible] –
obydwu metrycznie i kontra-
nośi jego – w ~~przedtem~~ kapitele
jon., kor., rzym.. i dorycki
– Belkowanie prawie greckie
ante pomora – często ko-
lumny bez potrzeby – skład
belkowanie nad kolumną
wyskokowate (Verkröpfung)
– Pilastry –
Sklepienie – Concha –
bez przeprow. bez kolumn
cyj nie mieszczą całej budo-
wy – Kolumny zachowane

Romańska Archit

Jońskie - tradycja. - kanelli

[illegible] — kwadraty — krzyże

Confessio gdzie co — relikw —

Sklepienie nie kolumny nie

dopasowała — więc na przemian

albo dwie — kapitel — basis

aby ale przemian nie prosta

nie lubi — potem gęsto

filar i kolumny plastyczne —

Potem zmniejszenie konstrukcja

[crossed out] Kapitele —

Zenith — [illegible] wzrane

Bogactwo — brama — [illegible]

lubi nad [illegible] i we [illegible]

[crossed out] — ściele [illegible]

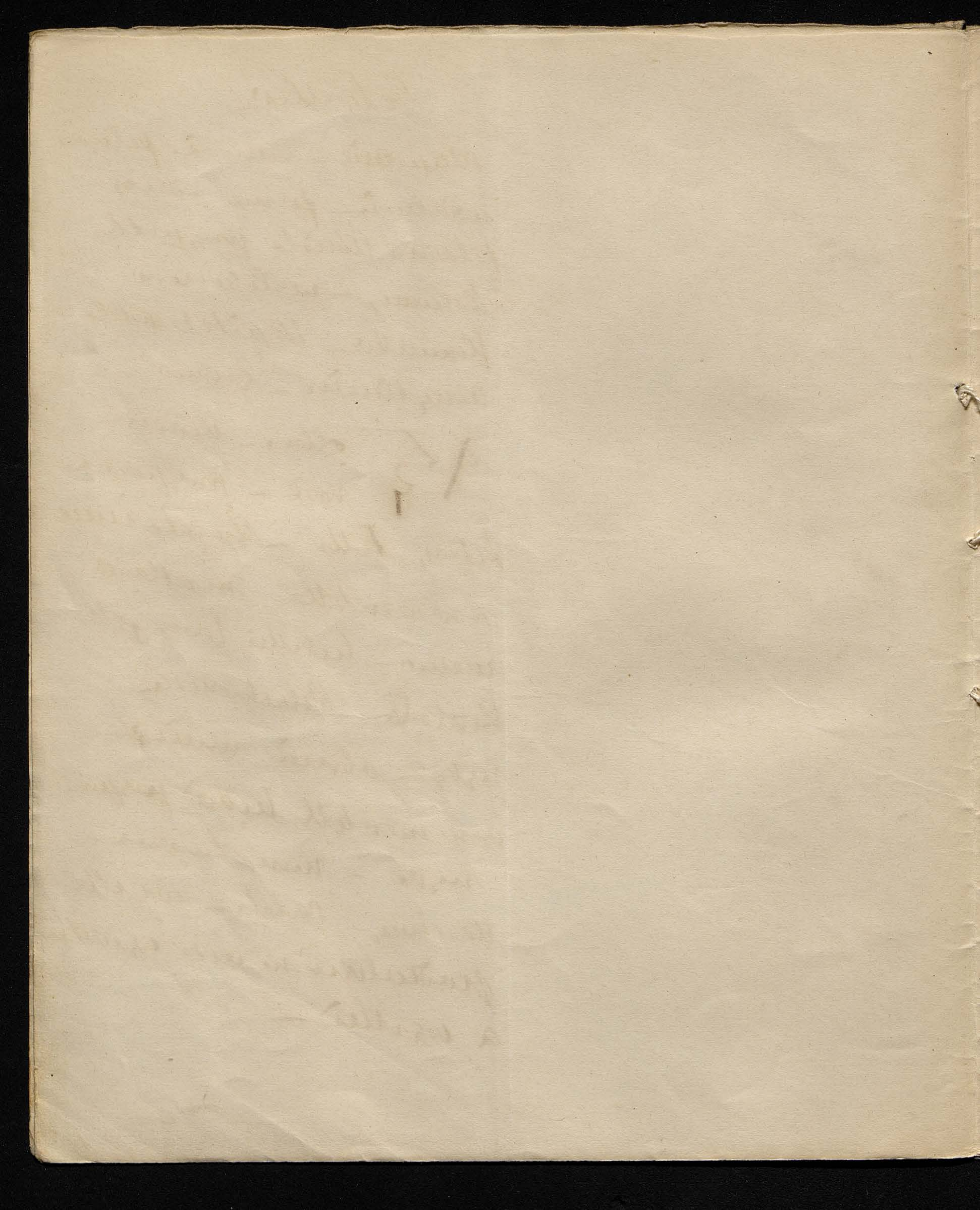
nie umalowane, dach stromo [illegible],

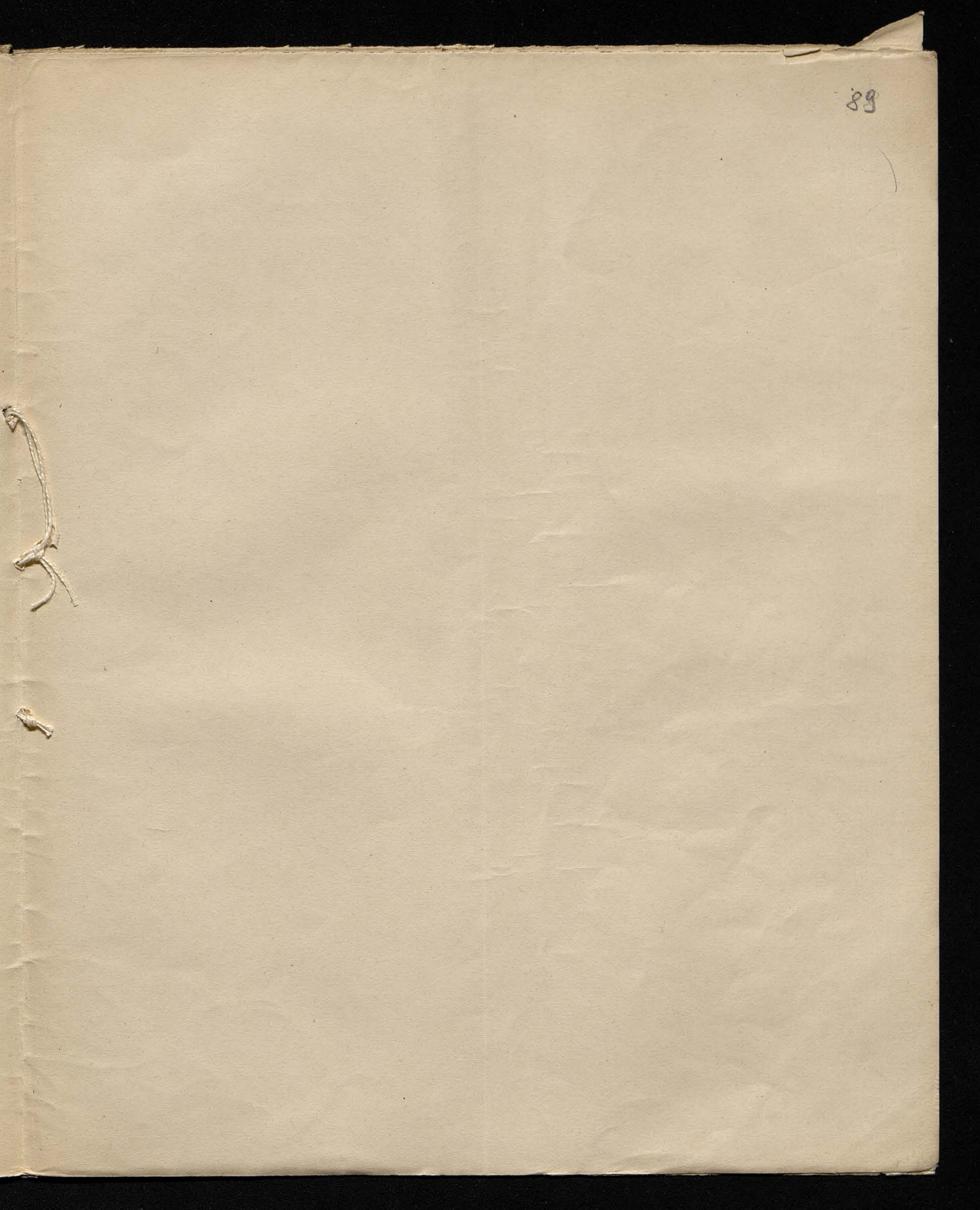
lub ołtarz — [illegible]

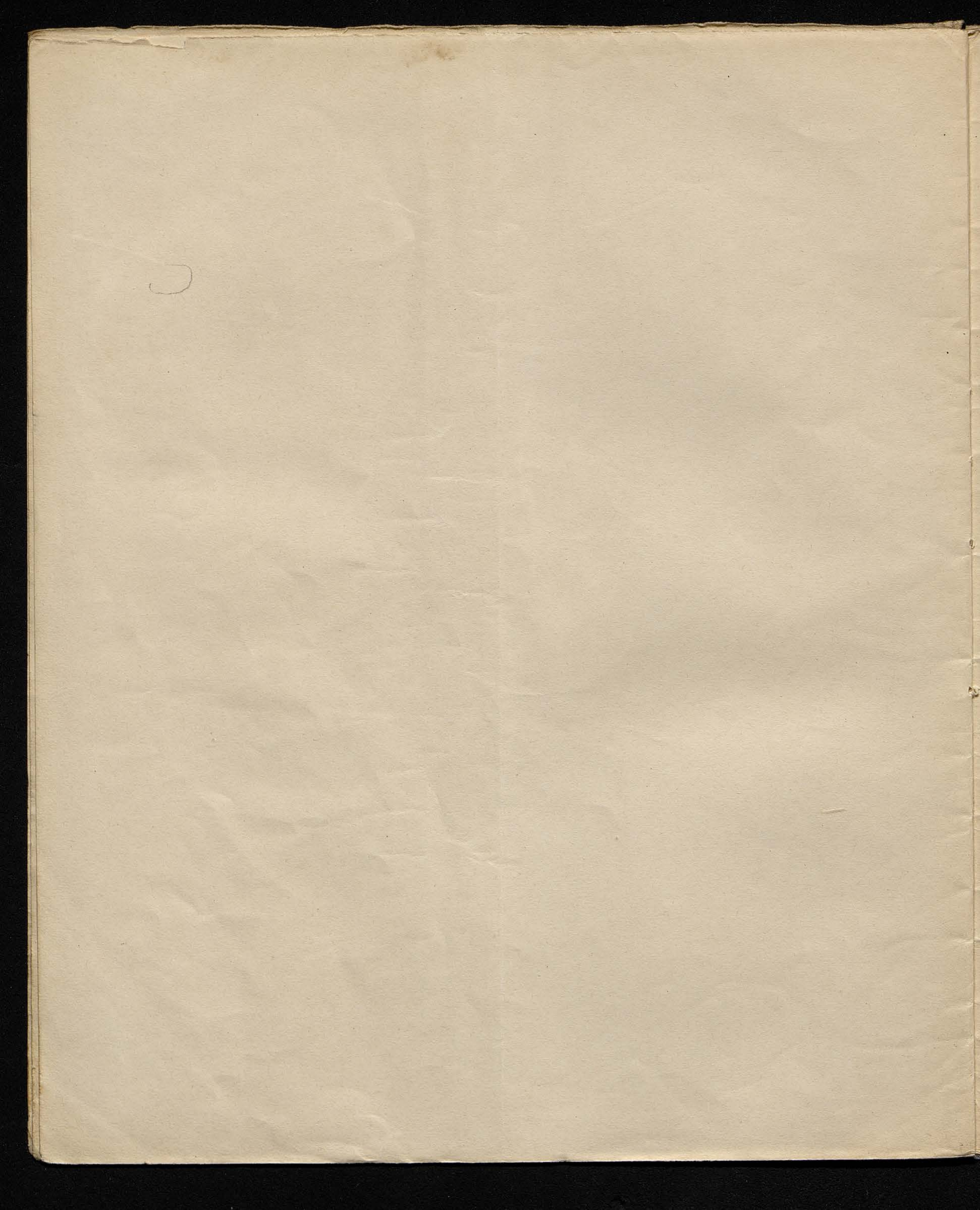
malowanie

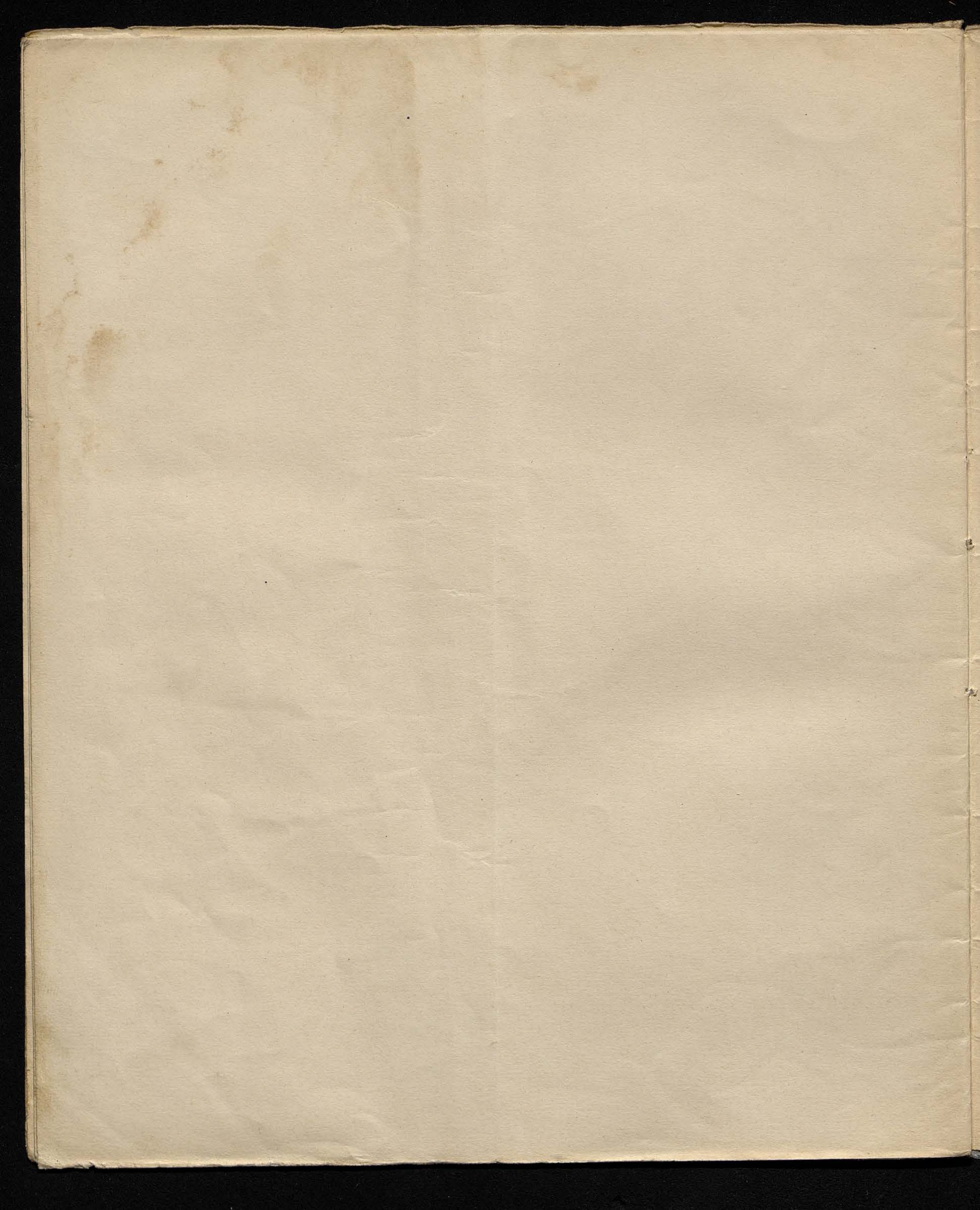
Gotycki –

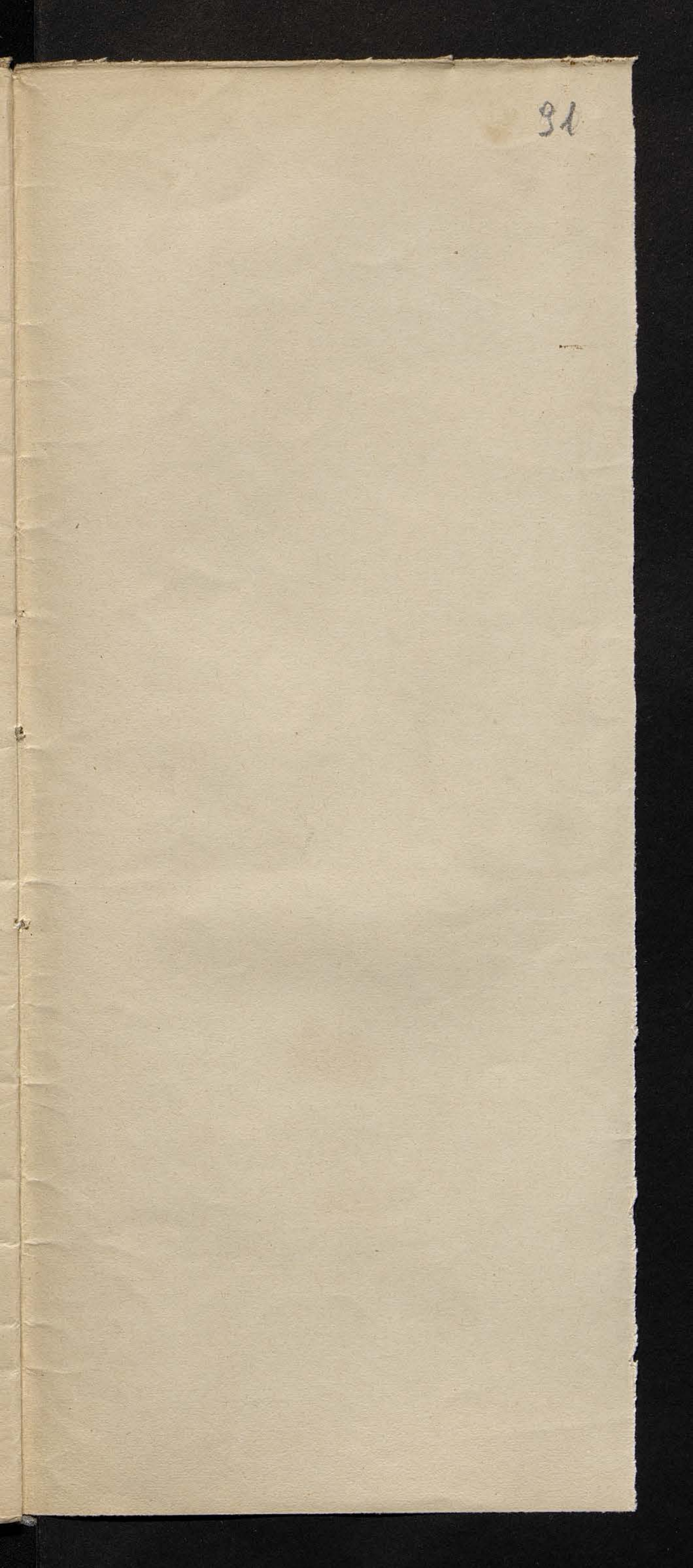
Wsparcie – [illegible] filarów
arkadach – forma rozety
filarów [illegible] przypory
Kolumny – [illegible]
kamienie – kapitel [illegible]
[illegible] – [illegible]
olbna – [illegible]
roze – przypory
filary, [illegible] – [illegible]
ornamentalne [illegible]
[illegible] – [illegible] forma [illegible]
[illegible] – Polychromia –
[illegible] – obrazów [illegible] –
ornamentalne [illegible] [illegible]
[illegible] – [illegible]
[illegible] – [illegible] – [illegible]
[illegible] [illegible]
a [illegible] –

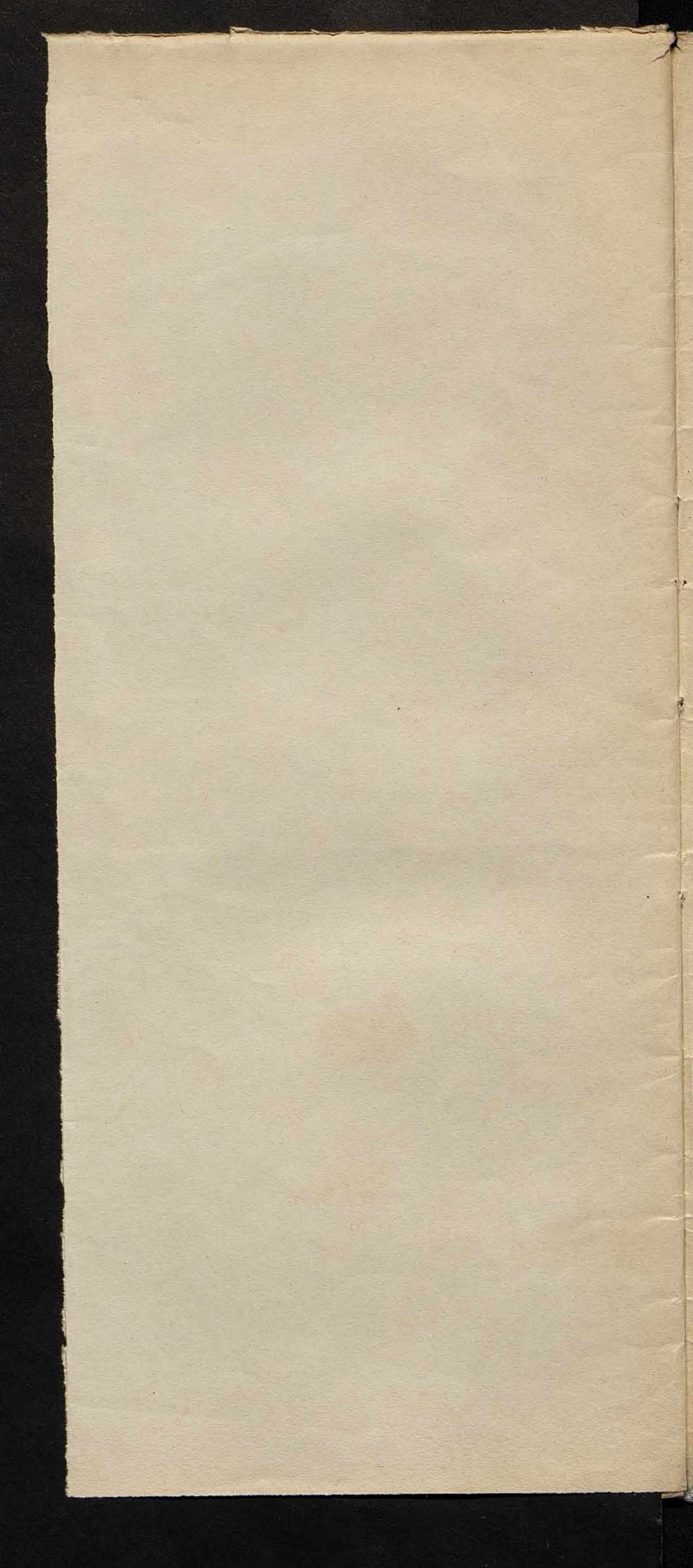

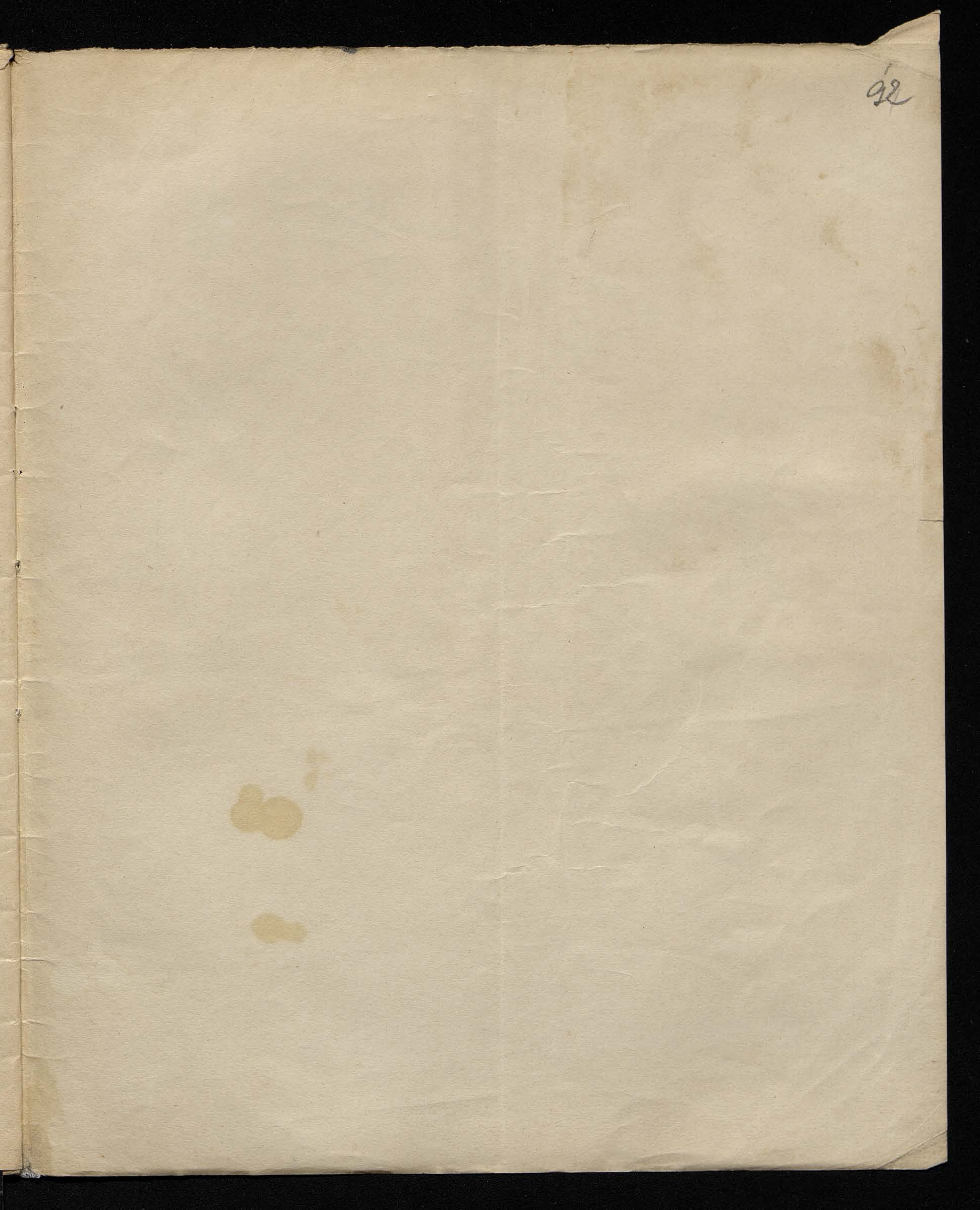

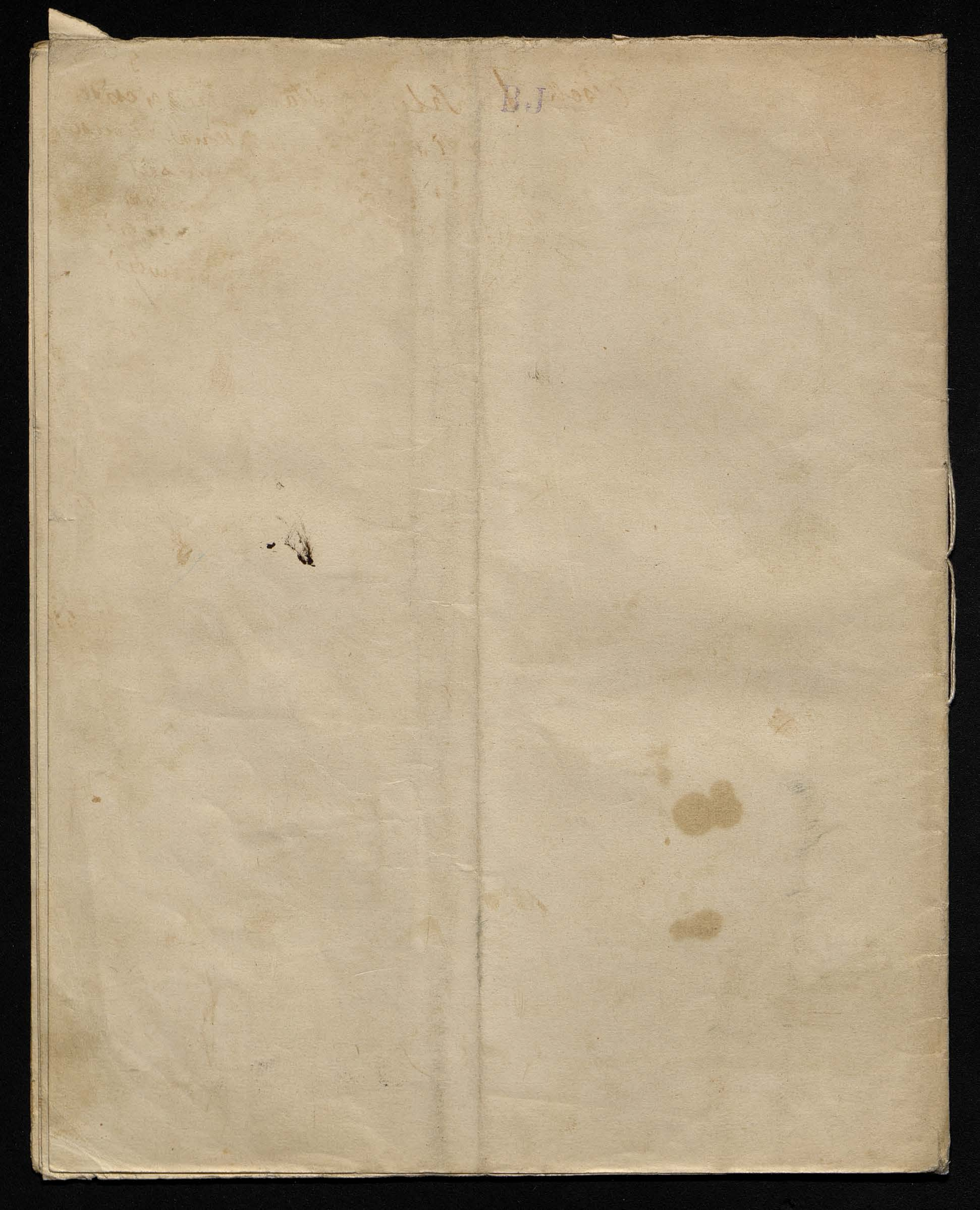

Arya zachodnia

Assyrya i Babylon

[illegible] — Kalife

Bagdad —

przyczyna upadku — cegły palone i niepalone — polewane ropą.

Mało wiadomości — — Babylon olbrzymie miasto — krąg [illegible] wielkości — Hellah nad Eufratem, środkiem Eufrat, dziś polem, mury — ruiny Babylońskie — świątynia Belusa — pyramidalna — podstawa 600 stóp [illegible] wysoką — schody zewnętrzne — w środku wysokości odpocznie — na wierzchu świątynia — tam łoże złote i stół złoty — w koło muru przestrzeń 1200 kwadr. — mieszkanie kapłanów — Dziś pozostało [illegible] jest to pagór Birs Nimrud ~~[illegible]~~ 2082' obwodu 200 wysokości, w środku mury — przypomina [illegible] jeszcze też należy [illegible] gród, który równie na stronie zachodniej Eufratu —

Duncker 198.
[illegible] opisuje — [illegible] [illegible] na stronie

Inne gruzy są na stronie wschodniej jest to Chaldaiczyki napadzie — aby przybierają obyczaj Babylon Nebuchadonozor 600 — tutaj 2 [illegible] — tak zwane wiszące ogrody Semiramidy — Pirata — może 6 wieków —

Schnaase 201

Kugler 69

Pod temi terassami [illegible] nie były
puste, może składem [illegible]
[illegible] one niby były napowietrzne-
[illegible] zdaje się że nie mamy [illegible].
— [illegible], że [illegible], u [illegible] były
ozdobione w [illegible] — Były całe
[illegible] polerowane ozdobione-
[illegible] tutaj [illegible] cały [illegible]
— ogrody, przystanie, aquaeducty,
[illegible], nawet [illegible]
[illegible] miasta cały [illegible]
[illegible] w ziemi, tutaj na [illegible]
[illegible] — tam fantazya
tutaj [illegible], tam [illegible]
[illegible], tutaj linie, i [illegible]

Persowie i Medowie.

Na wschód Tygrysa aż do Indusu, ludy Medowie Baktrowie, Persowie, Chaldeiczykowie. Zend — na zachód ~~Tygrysu~~ Eufratu ludy Żydzi Semickie albo Aramejskie — Syrowie Fenicyanie arabowie, Babylonie — Medowie oderwali się od Assyryi — a Medów pań-stwo padło pod ciosami Cyrusa Persa. Zend-avesta — Persowie nie mieli-

posągów Bożych – bo bogi nie mieli kształtu
postaci – nie potrzebowali świątyni
Schn. F 210. bo ofiary pod gołym niebem. religii
ich abstrakcyjna, nie poetyczna. –
Ale gdy podbili Egypt i osady greckie
większej części poddane były w. Królowi
nie brakło na dworze jego obrazów
Obrazy nie były wymagane ale nie
były zakazane – najważniejsze
pomniki są później niż 4 w.
Ale były pomniki i z czasów najlep-
szych Cyrusa. – najważniejsze pałace
znajdują się w okręgu Persji we
Farsistan – tutaj groby – w całej
okolice ma znaczenie religijne
narodowe – Tu Cyrus [illegible]
Medów – F ~~tutaj~~ Królowie byli powie-
rzeni przez magów – tutaj przechowywali
odbywali tutaj – tutaj ich groby
– Nie ma wątpliwości o miejscu
ści kolejności – tutaj grób Cyrusa –

F tutaj Cyrus założył Pasagarde w miejscu w której

Kugler 84. ~~[illegible]~~

Grób Cyrusa.

niegdyś nazwano grobem matki
Salomona dziś gr. Cyrusa – w okolicy
Pasagardy – przypom. babilońskie
wieży, – Pyramid. ciosy marmurowe
kolosalne 44 st. 40 [illegible]
– 40 kroków wys[illegible]

Siedem chorów – na wierzchu domek,
Dach świetny i marmurowy – dach z alabastru
gzymsikiem od ścian – Potem złote kamienie
i łoże na ~~od~~ złotych nogach – kobierce
kolorowe wełniane – strojne klejnoty, stroje
wkoło wielkie kolumnady otaczające –
– ziemia tylko wielka –

Groby królów Perskich

W ścianie skały Persepolis – Alex. W.
Poli – Ktesias. – Diodor. – na wschód grodu.
góra królewska – niżej [illegible] wschodu
dla machiny kamień. – Ktesias Darii
ulatają – 40 kapłanów. wykute w skałach
6 grobów – na 2 doły – wewnątrz
Męczarniach wolnych – Zagłębienia w
skałach grobów [illegible] 14. [illegible]
100' wysoko 53. szerok. – Pod ścianą
– kaplica [illegible] – na
kształt [illegible] kamienie [illegible]
nad nim [illegible] [illegible] do [illegible]
[illegible] – [illegible] do [illegible]
[illegible] [illegible] – nad niem
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] figura
na ~~[illegible]~~ [illegible] – [illegible]
[illegible] – brody i [illegible]

~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ [illegible] obłaz-

nad kaflowem [illegible] - ci

[illegible] - [illegible] -

uwaga w tej archit. [illegible]

[illegible] archit. grecko = [illegible]

Najważniejszym pomnikiem [illegible]

[illegible] pałacu w Persepolis - [illegible]

na wzgórzu [illegible] - i [illegible]

[illegible]

[illegible] pałace [illegible] - [illegible]

1400' dług. 900' szer. - [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

- [illegible] [illegible] do portyku, [illegible]

[illegible] jeszcze kolumny [illegible]

[illegible] [illegible] kolumnach

[illegible] -

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] - [illegible] kolumnach - [illegible]

[illegible] - obok kolumn [illegible]

jakiegoś [illegible] budynku -

[illegible] [illegible] - [illegible]

[illegible] [illegible] -

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] -

Charakterystyka - kolumny

[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] - [illegible]

[illegible] [illegible], [illegible]

~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]
28' - [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

wyrobiony w liście nad ten wałek

kapitelu bogate – ale to bardzo rozmaite

Tak w kolumnach pobocznych jak

największych w kolumnach grobowych prawdziwie

na wzorzec – w nadkolumnie kolumny

napotkasz częściej rożny – naprzód jest tu
Także częściej w liściach wyrobione
formie wyrobione liście – następnie

następujące formy – mające ...

kontrastowe woluty – ...

napotkasz do jońskich podobne ale ...

wprost – ale także i ...

ale coraz prostsze – Podobne ...

często portyki ale także i ...

przedłużone – ślimaki – niewiele

jakie kiełkowanie, ale najczęściej

kolumny oddzielne i często ... drzewo

jako materyał najczęściej – V

Co się tyczy drzwi – te mają na miejscu

górnym przypominające politeeli

egipskie – do tego jednak ...

Camb. ... egipcjan ...

... – nie chciano wyprowadzić

... i ... wtedy ...

ku egipskiej – ale to nie ...

mamy obok opuszczonego

Bras główny jak portyk

z architrawem i ...

... nad tym

belka na małych klocach

które przypominają

sobie portyk. – Nad

drzwiami ... na nim

... wyrobiony

pierścień –

96

[illegible] to nieznanie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Zdaje mi się tedy, że Pers. mają własć. Arch. — Opisać w [illegible] — [illegible] bo [illegible] [illegible] [illegible] — co mi [illegible] [illegible] — [illegible] ale [illegible] bo myślą nie ma [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] — [illegible] [illegible] — [illegible] — [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] z profilu — [illegible] [illegible] [illegible]

bo oprócz tego [illegible] [illegible] nie przyp. Egipt — [illegible] nawet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] jak Egip — ona [illegible] [illegible] racji do [illegible] [illegible] sprowadzono z Egiptu — kolumny [illegible] [illegible] nie [illegible] do [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] że [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] do Persepolis — Persep[illegible] [illegible] tem jest dla nas dla [illegible] [illegible] dla Architek. Egip.

Fenicyanie

Dwojacy, Europ. i Azyatyccy — [illegible] — Tyrus i Sydon — [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] Kartagina — Bardzo mało wiemy o Architekturze — [illegible] że robili [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] —

spolem Volumena

Król Hiram stawia przepyszne
miejsce w Tyrus — tutaj kolumny
złote — kartagina miała nie
gradzie — a druga kartag. wielkie
miało świątynię w ołach
złote — około porte kolumnade
jeszcze — W Gades w hiszpanii: złote
ozor kolumny —

Jeszcze świątynia ~~na wyspie~~ Pa-
phos na wyspie Cypral — za świątyni
ścieżkę stawał między 150 krokow
100 nerole — ona ...

Judici

Pomagania w pomocy — Król Hiram —
Salomon — Egipt ...
Przybytku, do noszenia i do ...
...

Kobierce, i ~~...~~ na ...
...

97

Wkoło drzewnice, depa 50

dziedzinni 50 łokci 100 łokci — świat
przybytku
przegrodzony opony, pierwsza część
20 łokci — potem przy najświętsza mieszkanie
10 łokci — opona na cztérech słupach
obtoczonych złotem — Znać cztery
formel —

David myśli o stałej świątyni
a Salomon lubiący wspaniałą
łość uskutecznił tę myśl — biorąc
przybytek za wzór — o nim mało
wiemy — dwa miejsca [illegible] i proroka
Ezechiel — pewnie nie grecka ale
egipska — spomnieć o niewolnictwie
egipskiej — sprawiać i wypracować — zdaje się
że wspaniałość i okazałość — zdaje
materyał — dość w biblii wzmianki
ze 3000 dozorców — a 80,000 robotników
w cieśli i kamieniarzy — a 70,000
ciężarów — a
pomocników, lasy Libanowe —
siedem lat trwało — Madiani
dziedziniec na Zachód Jerozolimy
na górze Moria — fundamenta
Dwa drzewnice ~~przysionki~~ — jeden dla
kapłanów, wewnętrzny dla kapłanów
mur przedzielający był z drzewa
cedrowego i złotemi belkami
cedrowych —

Podobny mur otaczał [illegible]
dziedziniec – ten mur zawierał komory
dla sprzętów świętych – i mieszkania
dla lewitów na straży będących –
Poniżej niżej dziedziniec co był oddzielny
dla kobiet – i pierwszy dziedziniec
dla cudzoziemców –
W środku [illegible] – ołtarz
ofiarny zapewne [illegible], [illegible]
[illegible] – 10 stołów służących podczas
z miedzi – ozdobione z cherubinami
[illegible] koła – do obmywania
mięsa ofiarnego – Dalej morze
lane 10 łokci [illegible] – 12 [illegible]
wołów – do mycia kapłanów
[illegible] ofiarami –
Kościół sam 3 podziały –
1. Przedsionek – 2 święte części 3
przenajświętsze przybytku – część
wyroczni –
[illegible] szerokość 20 łokci
[illegible] nie [illegible] bo 1. 10.
Kościół 40 – wyrocznia 20. Z [illegible]
[illegible] 20 łokci [illegible] nieco [illegible].

[illegible], kościół 30 łokci wys.

w koło na zewnątrz wyjawny przy-
ścianki obiegały budynki z kamie-
nia — [illegible] z [illegible] — 3.
piętra — każde piętro 5 łokci
szerokości — drzwi wewnątrz [illegible]
do dołu — wschody kręte wewnątrz
do góry — ~~dolne~~ te poboczne
[illegible] po 10 łokci nie [illegible]
całej [illegible] — ale niektóre
nie [illegible] — w owej ten [illegible]
5 — 6 — 7 łokci — [illegible]
szerokości
nie ustępuje

Schwaz.

chóry, składały się z ciosów i belek
cedrowych — [illegible] nie widziano
kamienia ale drzewo cedrowe, strop
z belek cedrowych — podłogi z desek
cyprysowych — w ścianach [illegible]
[illegible] palmy Cherubiny
a wśród [illegible] w [illegible], jak
i [illegible], jak we [illegible].
wszystko złotem powleczone
[illegible] ściany, jak [illegible] podłogi
nawet.

W wnętrzu ołtarz, z cedru
z ~~porta~~ [illegible], potem chleby
złote stoły ~~ob~~ na chleby
[illegible]

pięć złotych lichtarzy o siedmiu ramionach — 70 lamp na nich wisiało na złotych — okna małe bez ulepszeń ozdób [illegible] —

wyrocznica ściana cedrowa była oddzielona od kościoła — a wnęki drzwi [illegible] oliwy — kotary kobierce [illegible] złote jeszcze więcej miasto [illegible] — [illegible] wyrocznicy — arka przymierza na [illegible] — dwa cherubiny [illegible] 10 łokci wysokie — skrzydła — [illegible] kaplicy [illegible] do ołtarza —

[illegible] jest forma [illegible] ściany były [illegible] — [illegible] bez kolumnady — [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] płaski [illegible] — przy [illegible] do miejsca [illegible] dwa słupy Jachin i Boos. [illegible] z kapitelem 23 [illegible] — [illegible] łokci — kapitel 5 łokci łokci [illegible] — kapitel był pękaty, bogaty [illegible] w [illegible] splotów z 200 jabłek granatowych —

Tilus

wydaje się że to były tajemnicy
oddzielone granicami – które prze-
[illegible] od kapitelów obwodu,
w koło [illegible] – Jakin = ~~[illegible]~~ [illegible] –
Boaz mocny –
[illegible] więc dość wykładanie
[illegible] o których też [illegible]
– [illegible] [illegible] – [illegible]
jest nie [illegible] [illegible] archi-
[illegible] [illegible] – [illegible]
[illegible] i [illegible] nie [illegible] [illegible]
architektury pierwszej – ani
tylko [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] – [illegible] w od-
[illegible] [illegible] a [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
– Prawdziwie architektura
tylko formy ~~pierwszych~~ pierwsze – i to jest
jest drogą – złote i inne
choć jest tylko [illegible] –
[illegible] tej form – ale [illegible]
[illegible] [illegible] –
O innych [illegible] Salomona
mało [illegible] – [illegible] tylko

i pałac budował lat 13 — oprócz tego
domu który miał [illegible] [illegible]
[illegible] kolumn ~~[illegible]~~ cedrowych — [illegible]
[illegible] cedry — mówię o kamieniach ale
[illegible] [illegible] [illegible] —

420 lat po wystawieniu świątyni
Salomona lat. zburzony przez Nabu-
chodonozora —
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] w której [illegible] [illegible]
Zbaw. [illegible] [illegible] [illegible] ale
[illegible] tylko [illegible] [illegible]

[illegible] —
20 lat przed Jchr. [illegible] [illegible] —
[illegible] Herod — miał [illegible]
[illegible] [illegible] — ale [illegible] [illegible]
w [illegible] w tej [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] — a do [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dla pogan — [illegible]
[illegible] nie [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] — [illegible] tylko 70
[illegible] —
[illegible] Petrus [illegible] —
Julius [illegible] i [illegible]
[illegible]

chciał odbudować
ale nie dokończył —

Grecy.

natura przecięta, ale nie za
potężna — upiększa kraj.
Klima piękne ale nie bujne usypia-
jące — góry — porznięte [illegible]
[illegible] [illegible] — tak
lekko — natura [illegible] ale nie zbyt
potem — jako przeszkoda — one
przeszkadzają obce [illegible]
chowe — rozmaitości w pojmowaniu
— [illegible] alternowanie ~~kraju~~
co do Religii kapłani nie kastą nie
panami — nie swoboda — gdzie
kapłani rozkazali Religii i myśl —
w greckim [illegible] — uczucie polityczne
osobowe — Bo potęgi natury [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible] — wszystko uosobione
nawet gwiazdy, góry, rzeki, [illegible]
wody — [illegible] [illegible]
i [illegible] — umiarkowanie
i ubóstwa — to był w uczu=
ciu — ograniczenie ich —

1 Nie ulegają Naturze
~~[illegible]~~ natura kraju
Bogowie osobowi
swobodni.
2 nie obcy [illegible]
3 [illegible] [illegible]

Charakterystyka greckiego artyzmu
rezumé AA

Pr. ch. [illegible] 3.12

Wszystkie pałace – w Grecji świątynie –
mimo rozmaitości [illegible] prototypów –
Świątynie jest budowlą o kolumnach – w
Persji – [illegible] – w Egipcie – u Pers[illegible]
[illegible] nie ma myśli głównej prostej
– główna myśla [illegible] jest dom [illegible]
[illegible] – otoczony kolumnami –

– Forma jej prostokąt nie □ – w prostej
kącie potem [illegible] – otoczony
potowa – wewnątrz ściany mają w
koło kolumnad obrazy niosące wielkorzeźb[illegible]
Dach – belki [illegible] wprost spoczywają
na kolumnach. – Dach ukośny – ukośne
ku obydwu stronom – na węższych tworzy
szczyt. – dalej [illegible] – świątynie wolne
z wszech stron – całość spoczywa na [illegible]
około 3 lub 5 stopniach – one obiegają
wokoło. – Kolumny [illegible] wolne –
[illegible] [illegible] powtarzane –
się przestają – nawet prześw[illegible]
między kolumnami wszędzie równe –
ściany prostopadłe – świątynie [illegible]
część – Przysionek [illegible]
dalej Cella właściwa świątynia – dalej [illegible]
– dalej skarbiec tego w mniejszych
świątyniach nie było.

Ściana tak prosta i oprócz [illegible]
wchodu – a na drugiej stronie drzwi do
[illegible] nie mieści żadnej ozdoby
– okna w całej nie było – [illegible]
ne uroczystości odbywały się na [illegible]
wolnym powietrzu – ofiary – a małe
wyobrażenia posągu [illegible]
co nie potrzeba
a większych osobne mieszkanie
Dach [illegible] nie dźwiga [illegible] –
[illegible]
i jest [illegible] – a potem [illegible]
[illegible] przez kolumny. wewnątrz
– te kolumny wewnątrz [illegible]
z portykiem – tak i z [illegible]
[illegible] trzy portyki
i się nazywa Hypaithros to
jest pod gołym niebem –

Mimo tej prostoty – przecież można
wyróżnić się – są trzy rodzaje – trzy
style mające swoje określenia,
odznaczające się najwięcej porządka-
mi – różnica ta okazuje się głównie
w kolumnach, te najczęściej porów-
[illegible] się [illegible] –
To jest – dorycki – joński – koryncki
z Grecji – z Rzymu toskański
i złożony rzymski – one się odmi-
[illegible] doryckiego i korynckiego
stylu –

Trzy te porządki ~~[illegible]~~ nie idą w następstwie
czasów – ale racyj objawem szczepowem
Dorycki powagi [illegible] – joński ozdobny
i miękki – korynckie [illegible] lekki i bogaty
nazwano Dor. męzki – joński niewieści
korynckie dziewiczy –

Charakter kolumny – Trzon okrągły
ale nie walec, ale wrzeciono w środ.
z [illegible] i nabrzmieniem (Entasis)
linia na dole szczuplejsza niż linia
u góry [illegible] [illegible] –
[illegible] [illegible] [illegible] – [illegible]
[illegible] [illegible] – [illegible]
– [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible]
z [illegible] [illegible] [illegible]

Charakter jońskiej architektury
[illegible] doryckiej. W doryckiej
jest to co potrzeba do [illegible]
[illegible] [illegible] – dorycki [illegible]
[illegible] – Joń. architekt [illegible]
[illegible] i [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] że [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] – [illegible].
[illegible] [illegible]

102

się od persony – ale [illegible] Grecy

forma – [illegible] przez [illegible]

nie symbolizm [illegible] – [illegible]

się od rogów wierzch [illegible] – [illegible]

się przeznaczają rogi barane [illegible]

...appoloneo – ale przed grecką takie

nie wyplącz – ani do archit. ale

do mythów – chodzi o to żeby

aby przejść z form organicznych

do abstrakcji [illegible]

Kogutki wyrażenie wszystkie na

[illegible], ale nie tak [illegible]

jak samo to – bo widzimy

go w Egipcie, i w murach nie–

tak – niby kulisa świata –

i tutaj przejście z abstrakcji i form

do Quadratu i poziomu – dowodzą

~~Kogutki~~ ornamentu bo też to

miasto wyłapują na zewnątrz

Kogutki – nie formy wszelkie

nie wymalować – dowód ich [illegible]

do natury mechanicznej,

Kogutki roślinnej – tutaj

więcej niewolnicze –

ale gdzy michaeli- bywajmy

na tego zamianie kolumn ze

rodzice – niechcianno samemi

kapitel na kwiat, a stopa na tod ES

była to igraszka fantazyj –

i [illegible] te ody formy

prosto polecaj i ~~[illegible]~~ zobrostlerro

Płyta lekkiej rogami 4ko i liście

wygląda – tatowanemi nowi ~~[illegible]~~ obwodzeniem udziwnej

– koszyk – nianka – grob – Acanthus

– rzeźbiarz Callimachus –

Potem ołta wtedy stop. w por. i [illegible]

8 do 10 – w d. 6. 5. – zamiana

w d. monumjon – mniej ochronę

dozgodni nie mamy przenoś [illegible]

dosięgnąć – w [illegible], wzglęmi

kapitele zginące od [illegible]

powietrze –

Jstobbowaniem czyszcz – w [illegible]

i korynckich – liczba wtedy 24 zwolki

wklęsy – nie wiele, głębokie mocno

światło i cieni – u góry u dołu [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] pas cały

nie przecięte słupkami — Drzwi 20 słupki
płytki — nie rozłączone ale ściśle się
ostremi krawędziami — nie szklą się
tu — idą więc aż do kości — bo inaczej
byłby ~~[illegible]~~ jako plastyk nie ładny tem że widzimy
że ponosi więcej — i też widzimy
stopkowaniu [illegible] ets, tak żyjący
cytości i elegancji —
Podobnie też rozwija się we freskach
i kształtuje wszystkie całe charaktery
rozumiem [illegible] od doryckiego —]
Dach — gdyby greckie [illegible] dach
płaski charakter charakter — plemienny
i mechaniczny, nie też egipski
za agregatem — budowli — dach
i kolumnie [illegible] całe budow
greckie — dalej [illegible] element
— musi za wschodem — kolumna
tego przez ukończenie dachu, [illegible]
[illegible] — Doryckie [illegible]
szerokości na dach wynosi 1/10
szerokości w Jon. i Koryncie
aż do 1/9. i więcej
Charakterystyczne jest że
pilastry między kolumnami
jest mniejsze niż co

+ w doryckim
na przemian tryglify
[illegible] i metopy
składa się całość [illegible]

jak arabodi kolumny – a potem
dopiero maximum 2½. – Ta zaś
ołtarzy iż jednodi – rozmiar
nieodpowiednie być do kolumn
do cos [illegible]

Dorzućmy [illegible] [illegible] [illegible] –
oprócz tego że jest [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] kolumnady, –
1° wedle liczby kolumn [illegible] na
[illegible] [illegible] – tetra[4] tetra – hexa[6]   tetrastylos
– okta[8] – deca[10] – dodecastylos tyla – [illegible]   hexastylos
[illegible] aby – .... [illegible] –
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] jak
[illegible] [illegible] parzyste [illegible]
[illegible] – [illegible] [illegible] 6 = 13, 8 = 17.
[illegible] 6 do 8. – – Peripteros
[illegible] [illegible] – albo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] kolumnad
[illegible] [illegible] – [illegible] in antis
– dwie kolumny – – i [illegible] na [illegible] [illegible] na
[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]
kolumnady –

104

Templum in Antis
Prostylos – przodu kolumn – wiersz i z tyłu
amphiprostylos – z obu końców
Peripteros naokoło
Pseudoperipteros połowa –
Dipteros podwójny
Pseudodipteros –

—

otrocki [illegible] – peripteros
[illegible] [illegible] obe-
[illegible] przy porządkach
na charakter bogów – [illegible]
[illegible] – wszystkie [illegible]
[illegible] [illegible] kolumn –
[illegible] [illegible] [illegible] w
[illegible] –
2. Platea sparta [illegible] –
3. [illegible] Erechteum – [illegible]
[illegible] – [illegible] [illegible]
Kanephory –
[illegible] – Metopy w dorsk.
w frontonie – ołtarzyna.
– dalej [illegible] portyku:
[illegible] [illegible]
u góry – [illegible]
bieżące –

2 / 16
13

Jednak to nadto – bo niebiadkenie
pierw. architekt. od plast.
1. Słowna reguła że nigdy ozdoby całości
nie osłabiają ale podnoszą ~~[illegible]~~
nie [illegible] bogaty lecz [illegible]
[illegible] – one pobudzają [illegible] ale [illegible] nie
[illegible]. – Tutaj w greckich [illegible]
[illegible] – [illegible] symbol. nie ma
[illegible] obcych – [illegible]
[illegible] forma roślin i zwierząt.
Prawidła [illegible] symetrya, [illegible]
Proporcye. [illegible] ale [illegible]
[illegible] – [illegible]
[illegible] – ale to
[illegible] – ani 2^{ga} [illegible]
[illegible] – [illegible]
– ani [illegible] – [illegible]
[illegible] i to [illegible]
[illegible] –
[illegible] ~~jest~~ [illegible]
[illegible] dla [illegible] –
nie [illegible] – [illegible]
[illegible] aug. [illegible]

Charakter wzbudzający zachwyt... A. A.

A.

Charakter wzbudzający
dla czego sztuka ulubiona I osoba?
1. Spokój — prostota
2. Umiar natura
3. Szaty
4. Kompozycja — nie wiele figur — chyba wzruszenia
5. Basreliefu ornamenty — fryz — metopy. — pod nad profil.

106

umiejętnie szczęśliwi, nie gotyckie kościoły, lub nowoczesne pałace — ciemności! ... w nie masz ... — np. ściany bez okien, kolumn ... ! — Lud grecki ... jest symboliczny ... architektura ...

Ilustracje w tekście

I Perykles ... do Salonu

Czas heroiczny —

malarze bezowie.

1. Bratający uzdolnieni do ...

2. Rzeźbiarze ... klopsie ... ducha — głosy nie ... ani spojone z sobą, lepsze zresztą ... — npary ... kamienie ... wypełnione — ... wewnątrz sposób: katy które ... w ... wschodzie — ... Hellada ... zgromadzeni ... dla nich ... poloniny ... — Dni albo ... połamane.

albo pchnięt do celki a gdy

stoiom przez Volumes — to

murach bywało nawet chomik.

cały — —

W ~~[illegible]~~ kulkach w miejscach otwierał

się cień dawnych królewskich

grobow to jest skarbcu — budynku

okrągłe, niby wspinające kopuła

albo wesołości albo więcej

~~[illegible]~~ — owe, pieczary, kły

noty —

Thesaurus Atreus w Mycenai 50'

[illegible] [illegible], szerokości 50 — [illegible]

[illegible] — Komora [illegible] — [illegible]

[illegible] — [illegible] blachy — [illegible]

tablica [illegible] i polichromii

[illegible] [illegible] w [illegible] — [illegible]

[illegible] spiralne

Heraklion, jońskie i dorskie style zastosowane są ... w miarę ...

[illegible]

rzeźba – brama w Mycenie
lwy – herbowe – wąż
symboliczny – słup hermy
– kolumna wąska ...
przygotowanie – ale ... ... ad Egipskich ... – Palladium – drewniane bożyszcze malowane ... prawdziwe

II^gi Period.

do Peryklesa – 150 lat,

Epoka ... się
i rozmaite –

doryckie ... i jońskie i ... – ... Zeus Olimpijski ... i Delfach – oba doryckie

Joński efezyjski w jońskiej im, który — [illegible] Joński porządek
w Samos słowy jońskie [illegible] przerzedzone się naj-
większy, [illegible] —
Odbudowanie świątyni Delfickiej [illegible] dorycki porządek
porannej [illegible] narodowej. [illegible]
a do Egiptu. — Rozwinięcia wielu
Spartharos i Koryntu, a Teodoros
z Samos się zaciągł, przybył do [illegible]
[illegible], z efezyjskiej [illegible],

—

Początkiem architektury wdrożyła
— [illegible] prowincyi i całej [illegible]
[illegible] dlatego powinna być [illegible] —
nie tylko w Grecyi właściwej
ale i w jońskich miastach, wielkiej
[illegible] włoskiej i Sycylii.
Paestum 500 lat. przed [illegible] Poseidona, dorycki Hypaethros Peripteros
[illegible] — ~~[illegible]~~
miasto — [illegible] [illegible]
[illegible] — [illegible] — [illegible]
— [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] — 3 [illegible]
2. [illegible] — 6 kolumn z frontu
—

14 [illegible] na [illegible], a 13 [illegible]

mniejszych.

[illegible] i mniejszej — wszystkie

stare — tylko kolumny bardzo

zniszczone ale bez [illegible]

[illegible] o wiele [illegible] niż [illegible]

Arabica spody.

~~[illegible]~~ — wszelkie posągi.

1 [illegible] kolum. — [illegible] kapitel

2 [illegible] kolumny 26' ale

[illegible]

2. [illegible]

3. [illegible] ale nowo

[illegible] — tylko

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] — [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] — [illegible]

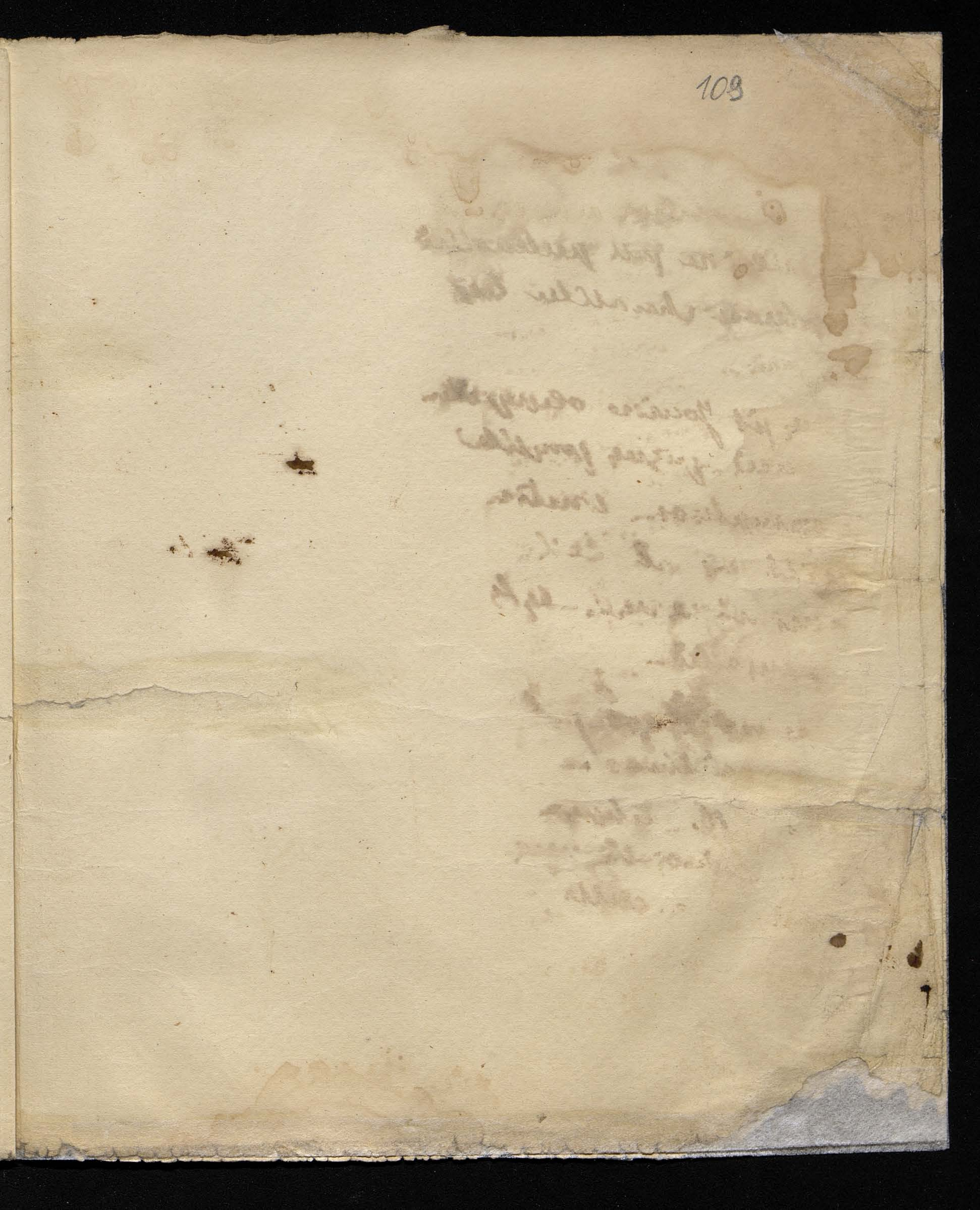
[illegible] [illegible]

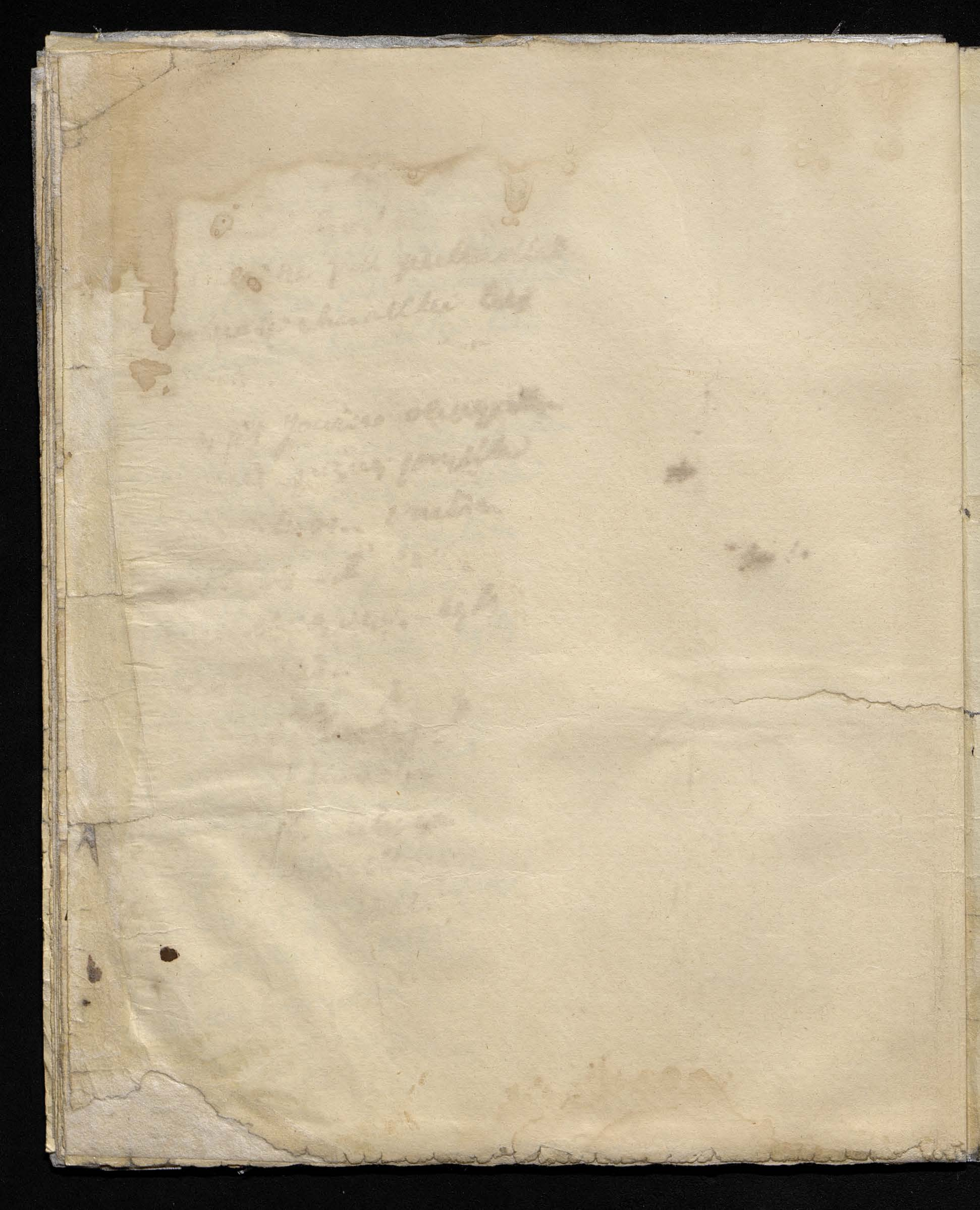
[illegible] — w [illegible]

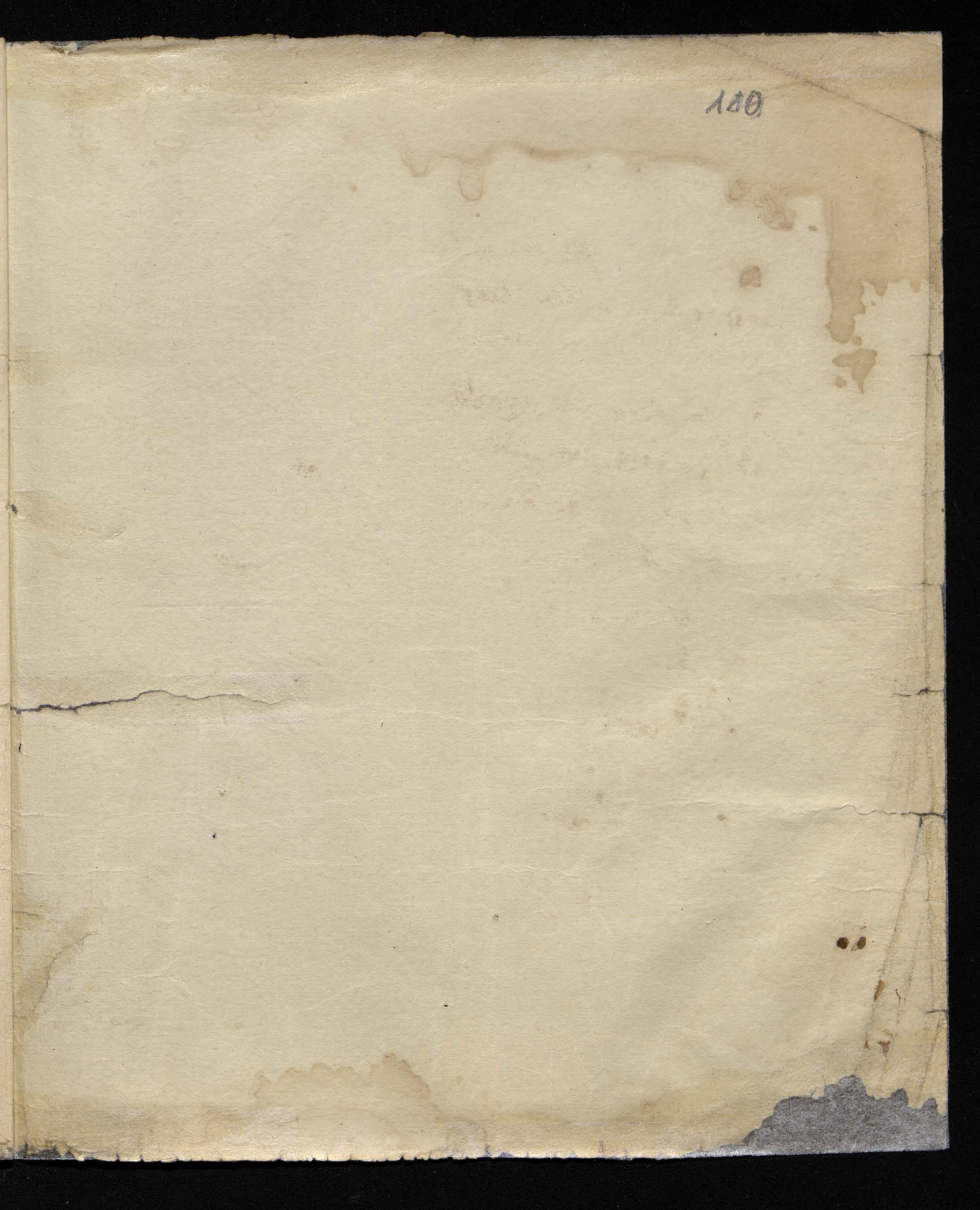
[illegible] — [illegible] —

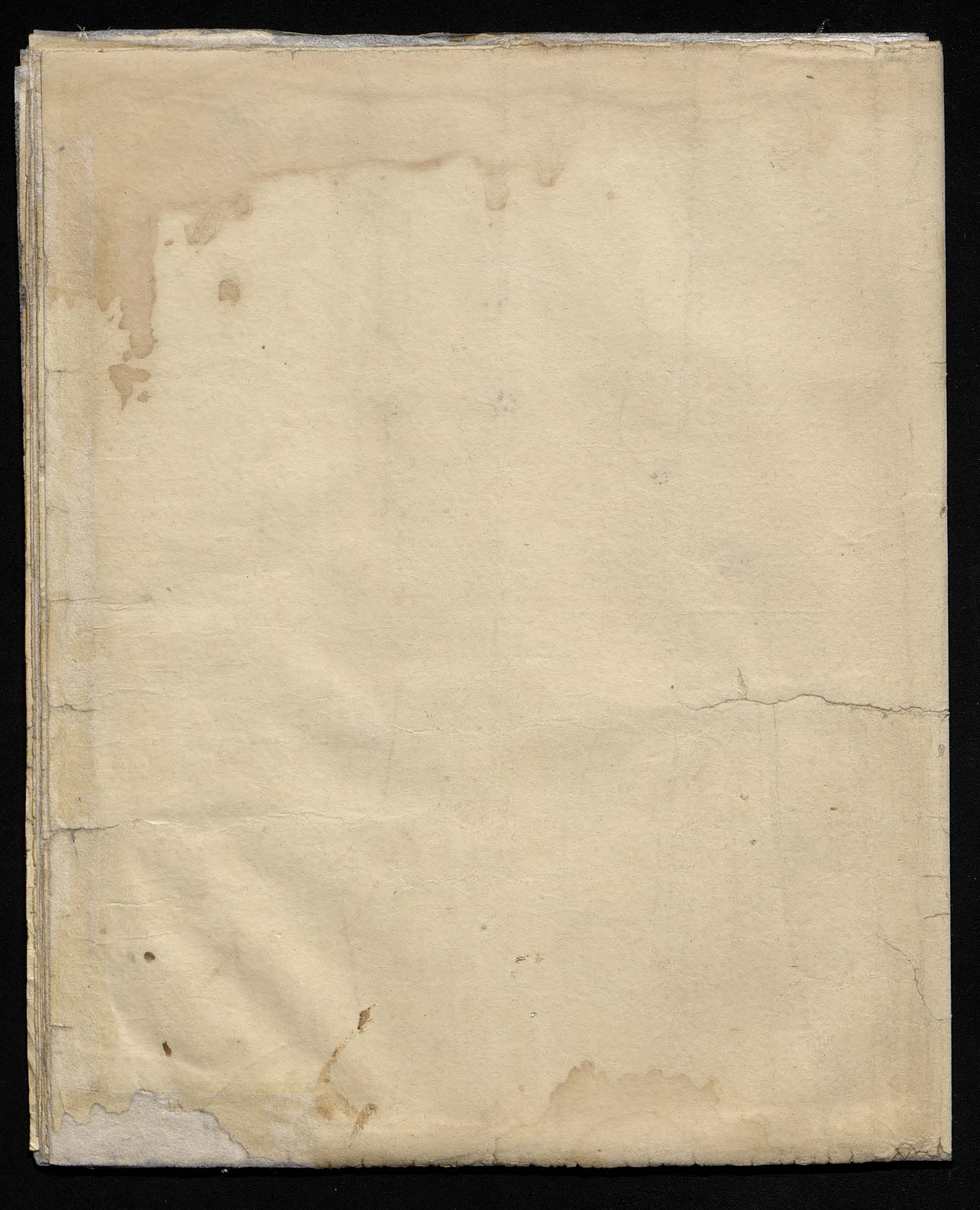
Sycylia — w Selinus, 6 świątyń
peripteros w gruzach, wszystkie
nadzwyczaj ciężkie, kolumny
krótkie i przysadziste, były
[illegible] i [illegible] entasis
Kapitelów przesadzonej siły
Brakuje ozdoby — jeden
z tych jest hypaetros = dipteros
szeroki 161 stóp, długi 367 stóp.
Gdy Kartagończycy w r. 409 zdobyli
Selinus ta świątynia nie była
jeszcze skończona — kolumny i [illegible]
nie były skończone — bo ich brak żłobkowania

i Joniszcze w Selinus — i w
Agrigencie i w Egeście — Kolumny
przy tych budowlach nie są
wysmuklejsze jak pięknoklasy[illegible]
— i ogólności charakter ten
sam —
Kolosalny jest Joniszcze olbrzymiem
w Agrigencie — tyczy przykład
pseudoperipteros — w którym
hypaithros ale tak
ze zamiast ścian — były
kolosy wysokie —
— Joniszcze w Selinus jest
dipteros hypaithros —
p. 8 — i po 2 X 16. — wkoło
[illegible] — a ich wszystkie [illegible]
dnia nie [illegible] w celli
[illegible] [illegible] —

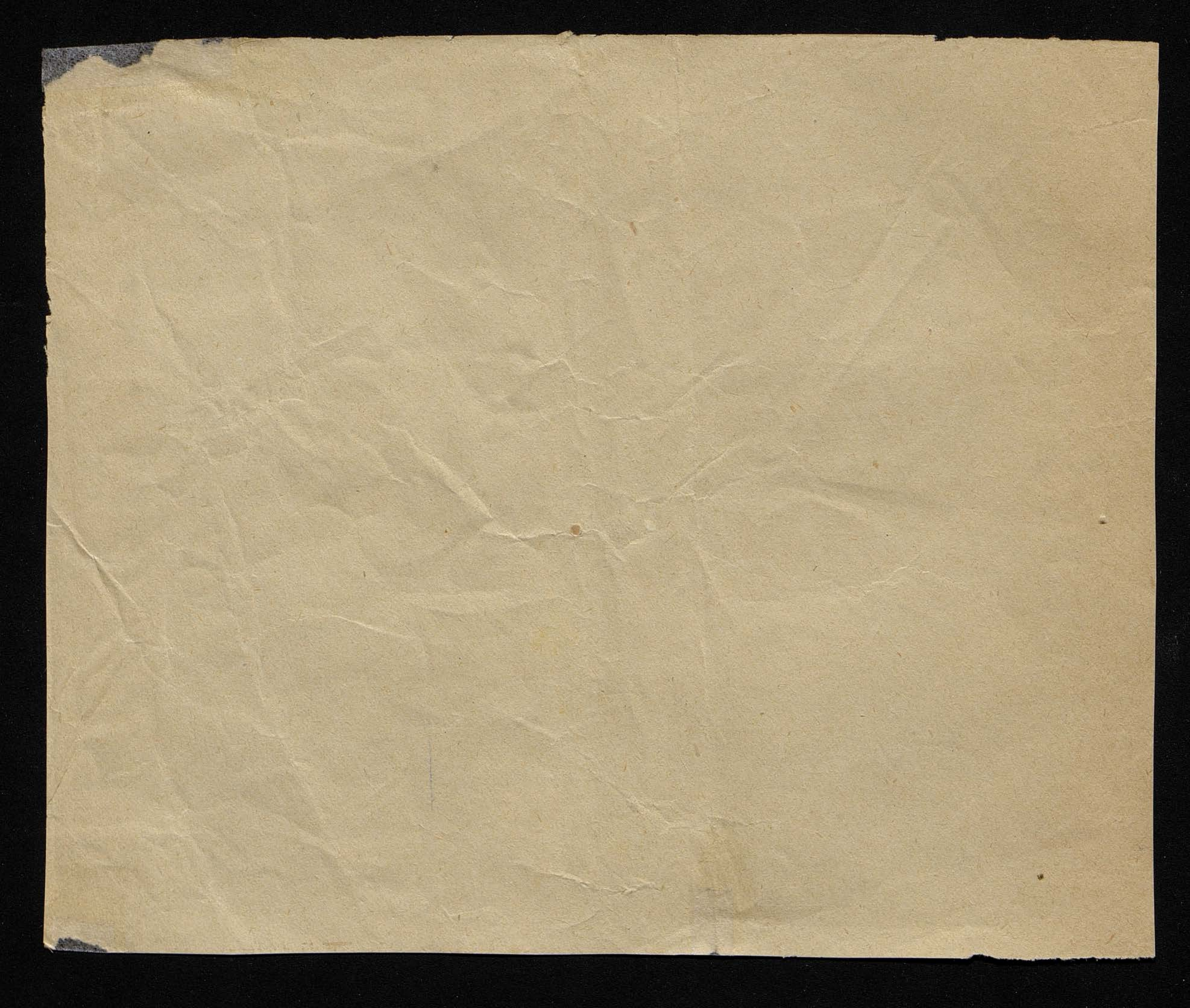

Spółczesny rozwój filozofii
kultury i sztuki u Greków

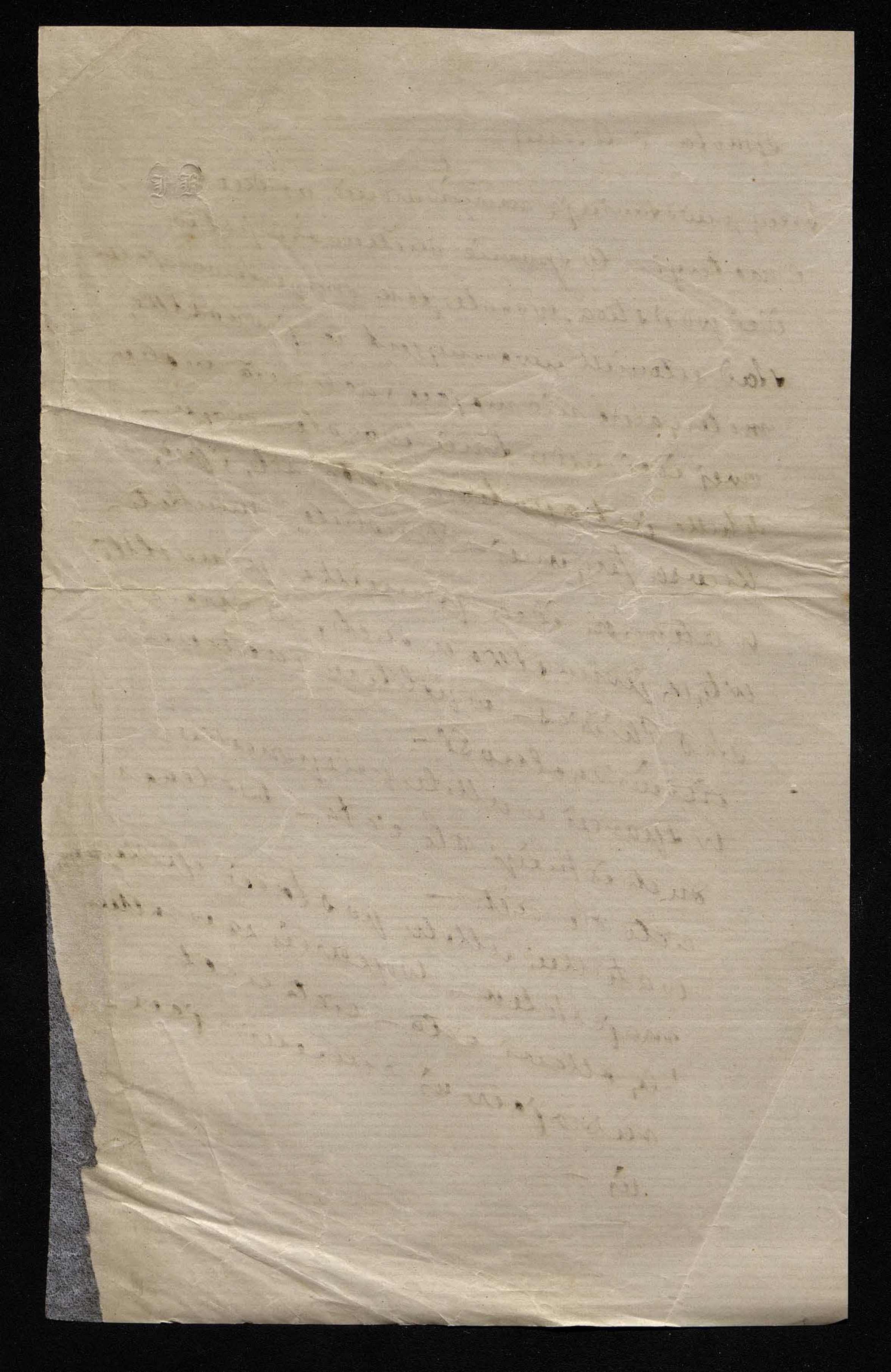
112

Sparta i Ateny –

Grecy przedstawiają zrównoważenie się ducha i materyi – w Sparcie duchowości jest w idei państwa, wogóle, tam oraz przeważało stąd człowiek uważany jest za jednostkę materyalną nie mającą znaczenia w obec owej idei ani w ogóle w ogóle – owym – sztuka jest apoteozą ciała, siły i pięk- ności fizycznej – Dziecko słabe – nieukształ... w Atenach idea przeniknęła jednostkę w tych jednostkach ducha się uznaje stąd Phidias – w polityce znaczenie indywidualności –

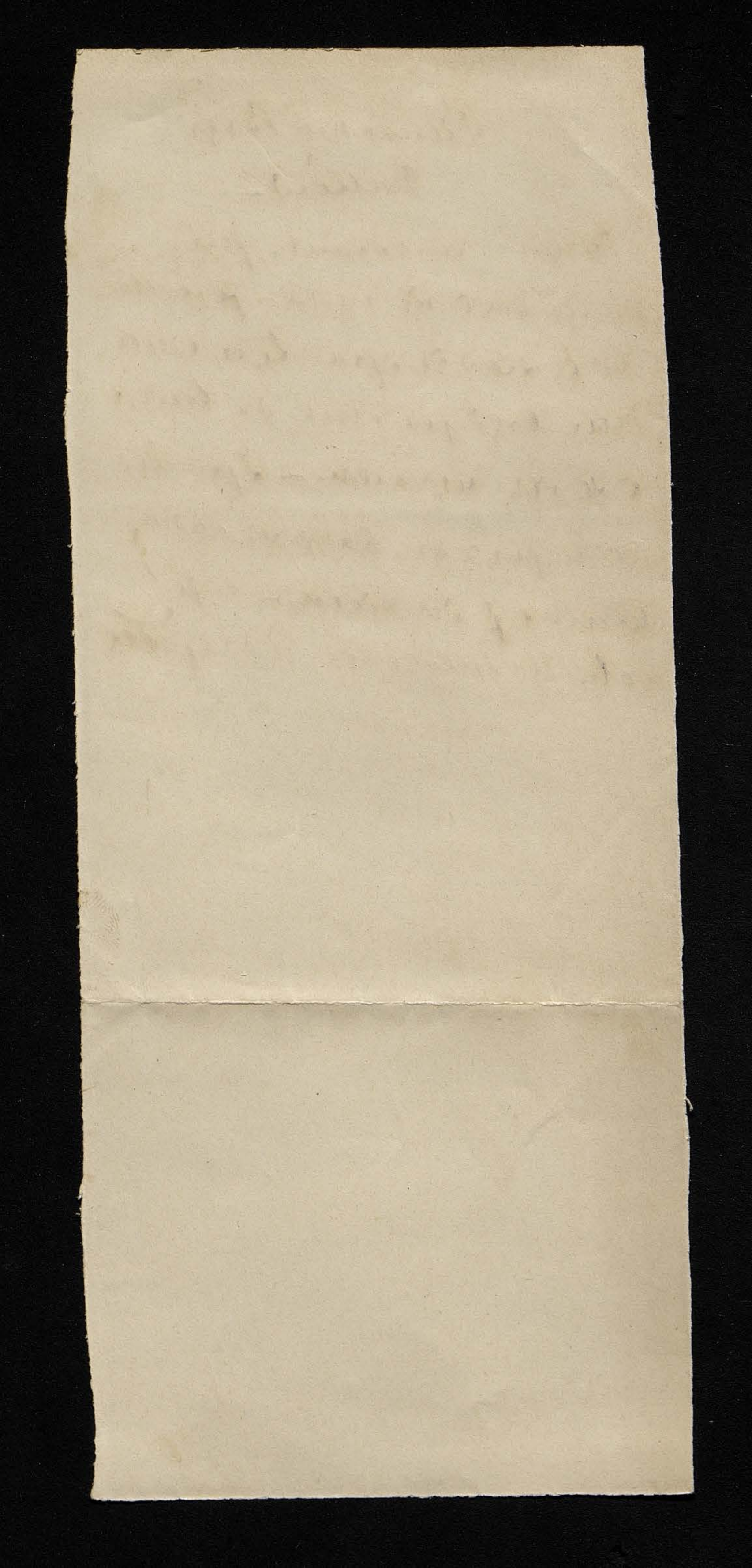
w Sparcie w szkole peloponeskiej duch istnieje dla ciała – w Atenach ciało dla ducha –

w attyckiej szkole postaci społecznych majestatem – w Sparcie są wielkie dla ostatniej ciało – ciało ich rozwijające się zmieniające się –

Pierwotne Bogi Greków —

Hezyod przedstawia jako zaczem bogi się rodzą — że wedle niego to stąd że i przed tym wszystkiem bogi podobne do ludzi i że ich stworzeniem — I później nie najprzód bogi się rodzą Kronos jest ich ojcem — to jest cała Kosmogonia Hezyoda

zorne zdobycie
i urodzajności grunt

1 Doryzm i Jonizm

3 osobowość niezupełna
 bo kobiety (Bernhardy i
 mieniole) kraj prawie sporyja.
~~3~~ platoniczna stanowczość.

4 Stąd obywatelskość – wolność
 republikańska – małe republiki –
 Sparta i Ateny uzupełnieniem aryst. i demokr.
5 Stąd bogi się osobowi (dawny
 fetyszyzm pierwszy – wolność
 i godność – fatum – Posłani bóstwa i nauczeni
6. personifikacye – brak mocnego
 uczucia piękności natury – koncentr
 wal i natura –
7. familie ale niezacięte tradycyi (o
 imion familijnych –

8. wiara urosła z poezyi – bogi (a
 wolność poezyi i z filozofów – niezależny
 ponad formy
9 uprocznie – to duch i duch natury

10. ~~[illegible]~~ przenaucie do wschodu –
 od Jazona –
11 Z Deutingera o jedności – trzecij
 Królów – i ich tyranii – republ i
 ponownie monarchia –
12. Dla osobowości początek nauk
 przyrodniczych – i [illegible]
 umiejętności – i sztuki stąd Grunz
13. nie ma uchwalstwa tylko
 wszelkie Achillesowym.
 odczucie rozbrojenie się naw.
 [illegible]
14 Nieznaność języka. (Bernhardy)

15. Język który narody pert. [illegible]
 wielkim ludu – oto harmonii
 nauki i w ogólności –
16. akropolis i polityczni
 i religii i to są świeta bra-
 ateneje –
17 obyczaj piękny V. T. 130.
18 znaczenie artystów sława. Zeuxis
 Pharasius, i Apelles.

19 Zabawy i igry olimpijskie –
 odwaga ciała i ducha

20 Nawet mistrzowość zatwora
 od Katos Sokratesa u Phryny –
 Phryna wstrzymuje [illegible]

21. ostracyzm – owoc i wzniosłość
 odwagi się agolaoś –

22 domy prywatne ani skromne
 z wiatrem spokoju – nawet
 lecz i skromne –

23. Dramat ma poważne religijny

24. Rozpowszechniony mają
 znaczenie polityczne –

25 Historya prawowita z pisarz
 u tu wraz pierwszy
 wielkiej polityczny – autor
 mniejszej nieznaczny wzniosłości
 wolności pożądanie –

Hodegetyka

Przedmioty z których uczynione excerpta.

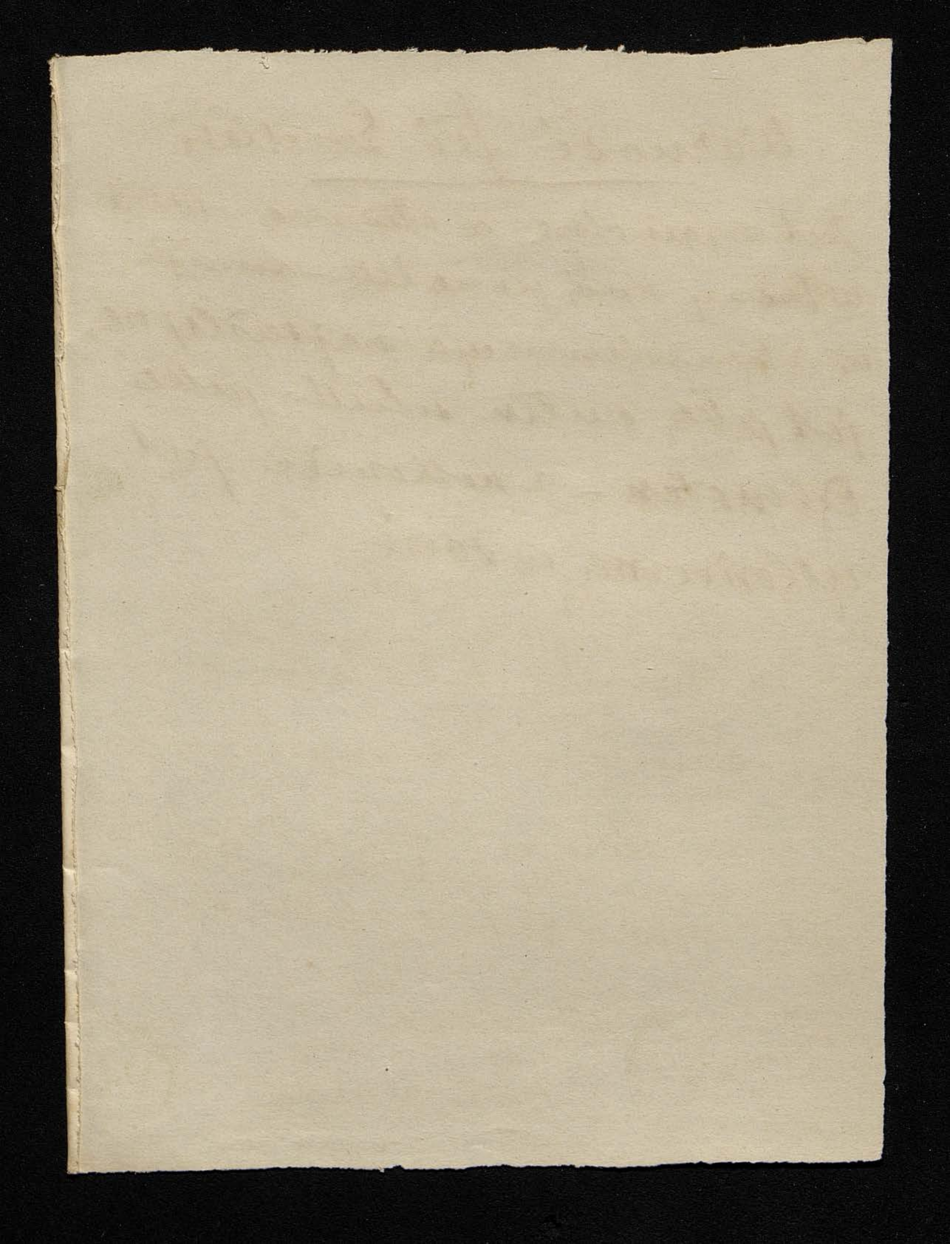
I Istota i znaczenie umiejętności

II Związek wzajemny umiejętności

III Szkoły.

Ważność Sci Greckiej

Jest oryginalna – a stworzona sobie
własny swój początek – rozwija
się z konsekwencją najściślejszą,
jest jakby [illegible] [illegible] jakby
dramatem – a nakoniec jest
ukończona w sobie

Niezmierzoność duszy –

tworby wszyscy teraz nam z siebie ze-
skarb ..., ~~że~~ o życiu zagrobowem
w którem znów powitamy tych co byli
początkiem miłości, rozkoszą naszej ziem-
skiej wędrówki – tak nam miło marzyć
~~po grobach~~ co śród grobów i cmenta-
rzy z mogiłami, z którymi pod ziemią
nie ~~wraz z ciałami rodziców przyjaciół~~
~~braci po duchu ciele lub po duchu~~ spo-
częli rodzice bracia po ciele lub po duchu
a ziemi do grobu wtórowała ich
naszego ostatniego wyrodzenia – nam zobaczyć
ci łoty – Znów patrzymy w niebios
przepaściste głębie i wierzymy w Pla-
tonem iż te gwiazdy oczekujące ...
będzie żaden co nie odczuli na ziemi
i patrzyli na nie i wierzyli ...
~~Z promieniem~~ A z takiem ponieśmy
co nam przyniosły z odpadłych ...
nie śliczna krajów i przygnodzi ...
mistyczną będą niemoż
wiary kultury
wolną

bo ich myśli i wejrzenia prowadzą mimowol-
nie do bezkształtego stworzenia bez tamecznych
świata — Dziwno czytamy w mądrym którego
mądrości być książkami najświętszemi
resztę wieku — (Kant cała moralne
postulat —) A nad to jeszcze my wiem
Zbawiciela w objawieniu stycznym
Głos od Betleem skąd stworzeń — / jako
w domu ~~[illegible]~~ ojca niczego, jest miłi nikłej
— i ~~[illegible]~~ — a przecież a
przecież serce szedłła ci stworzeń
Bo mówimy na ... jako
wszystko miłością ze nie radością
bez stworzenia — Herakli i pred-
zawsze serca woła ach tak nie być
wcale ! — Ilu tery a wielki starą
kasznica dziejów radu budzenia-
Potęga pani stów ... miły ale
wiadomo nie żyje dawnych aniołów
bez ... przy ... — Pellegrina, Jaśle-
wiktoja niczego ... królewskich grobowców
wspomnień ... domowej ...
troche dawniej ... Rucker
Roza Ruckerta die stehende Blume
prosząc obecnie gdzie ale te leżeć
tam ... —

117

Epoka III

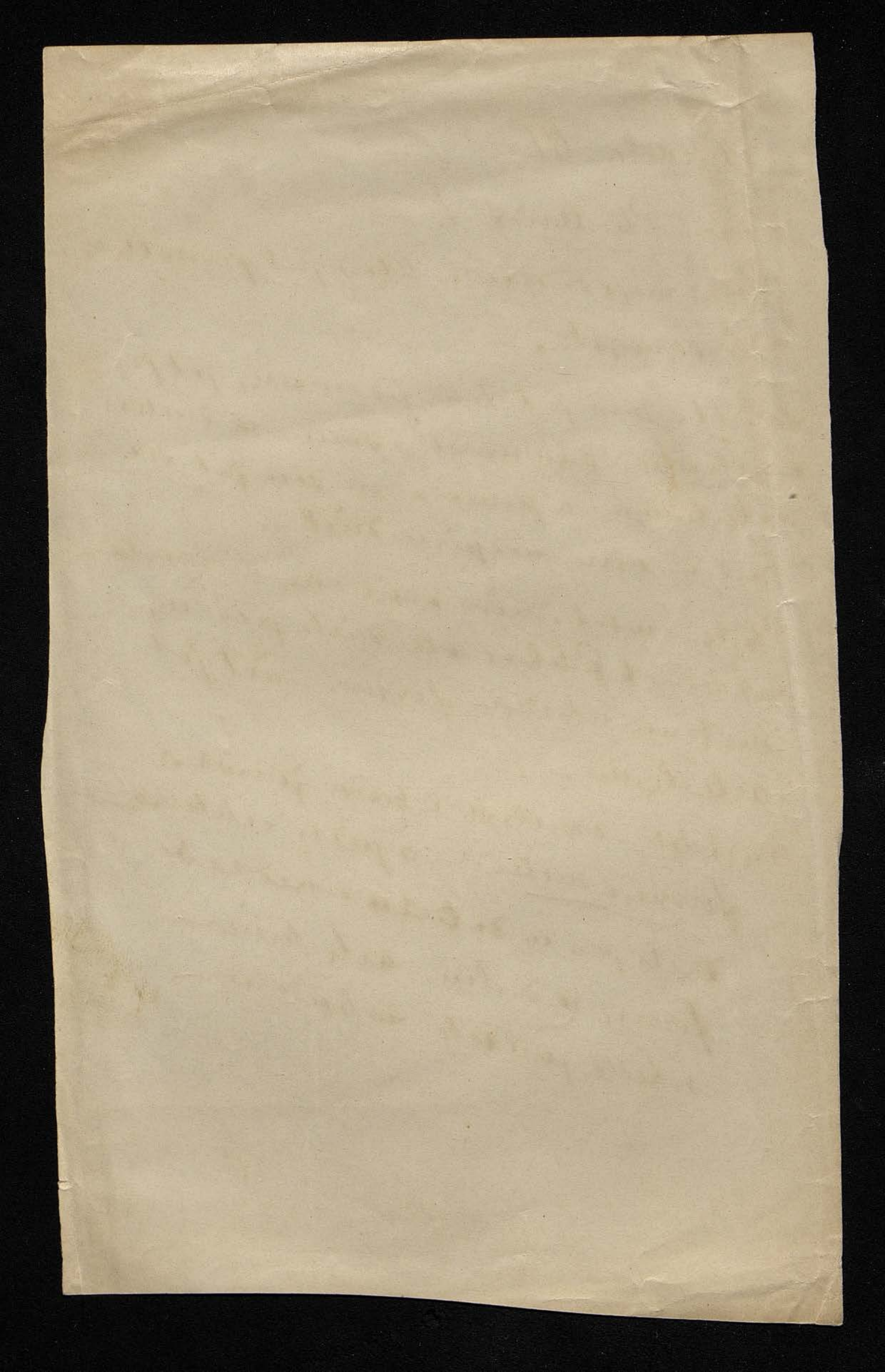
Sokr. Pl. Arist. i. —

Jak ci mogą do sztuki która jest przenośnią idei i znaczeń? —

Sokrat. sam jest także przenośnią, jest jej uosobieniem przenośni i znaczeń do życia artystycznym — a przecież on sam jest też dalekim od sztuki —

Plato — mimo idei odwracającej od sztuk — mimo wrot Platona ale daleka przecież od doskonałości sztuki — forma jest przecież artystyczna —

Arystoteles — on odwraca i bada formy i metody — a przecież sztuka — forma i metody — dzięki jemu to do tego miejsca co do formy i do życia artystycznego sztuka przeszła na badania

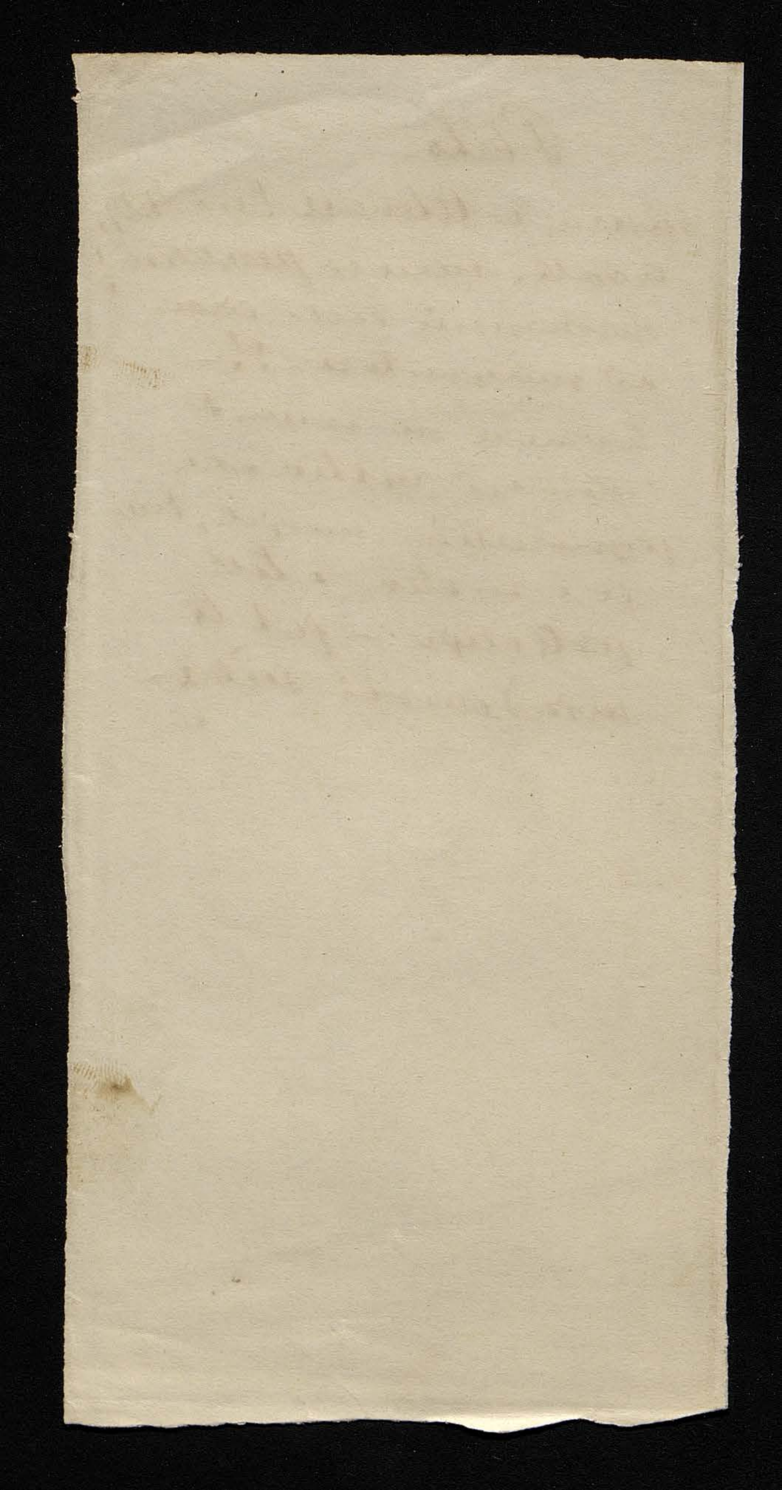

118

Plato –

urodził się w Atenach ! (r. 429),
w roku śmierci Peryklesa;
Rozwinięcie ducha idzie
od niezgodności – !! –
Ważne że on zarazem t-
poznał [illegible] ale
[illegible] wszystkich, które
je wszystkie a tak
potrzeba – jak to
uświadomić sobie –

—

Charakter Fil. Greckiej

Tak tedy we wszystkich kierunkach w każdej epoce widzimy w tej Fil. cechy rodzinne ludu greckiego owa pełna harmonia, człowieka z naturą, jego wzrost w [illegible] [illegible] myśl i nauce, osobistą [illegible] a ~~[illegible]~~ obyczaj — i t. d.

Munk I 1.

120

Usposobienie Wschodu

I Egipt mimo rozsadlonego gospodarstwa spoczął na naturze która go oczania, i on miesza czynniki duchowe i przyrodzone, i rzeczy naturę – ale jej jeszcze nie rozumie – ona nie jest zagadką – W Indyach panteistycznych wszelk natura z bóstwem, a mianowicie staw i fontanna bez imienia – Aryjskie ludy są dualizmem, ale takowy ogarnia człowieka, walka swoja. – i całą naturę.

Obacz Kosmosa –
i Schallera zapatrywania się ludów na Naturę

Obyczaj Greków
i filozofia ich.

Zeller 54 ale swobodnie — według mnie
uczucie miary i umiarkowania
zmadra poczucie formy — i także
jest powodem że każdy człowiek
poddaje się ogółowi — Ale właśnie
dla tego iż od jednostki czuły
w sobie w tym ogóle — ten ogół
był właśnie ich krwi — stąd ta
ochota do państwa była tak mocną
obszerną — a pomagała ku
Samą plastyka ziemi i myśli.
To tylko się łączyło w ogół ce
było wszelkie sobie potrzebne
Ogół państwowy każdemu wszystko
położenie [prawo, religię, obyczaj] jego — jego powodzenie
i obyczaje — stąd posłuszeństwo
dla ogółu. Prawda że wszystko
obyczajowy był ciasny — ale był
zdrowy i żywy i istotny — był
całością każdy —
~~strona obyczajowa właśnie dla~~
~~tego iż każda strona republiki~~
~~była całością~~

Ta szczupłość i ciasnota
wyobraźni była powodem [illegible]
domowych — zaniedbania wycho-
wania kobiet — i niedokształcenia
wychowania młodzieży —
Dopiero za Peryklesa u [illegible]
oraz pierwszych rudymentów
wykształcenia — Dopiero
sofiści uczyli [illegible] dając
wykształcenie —

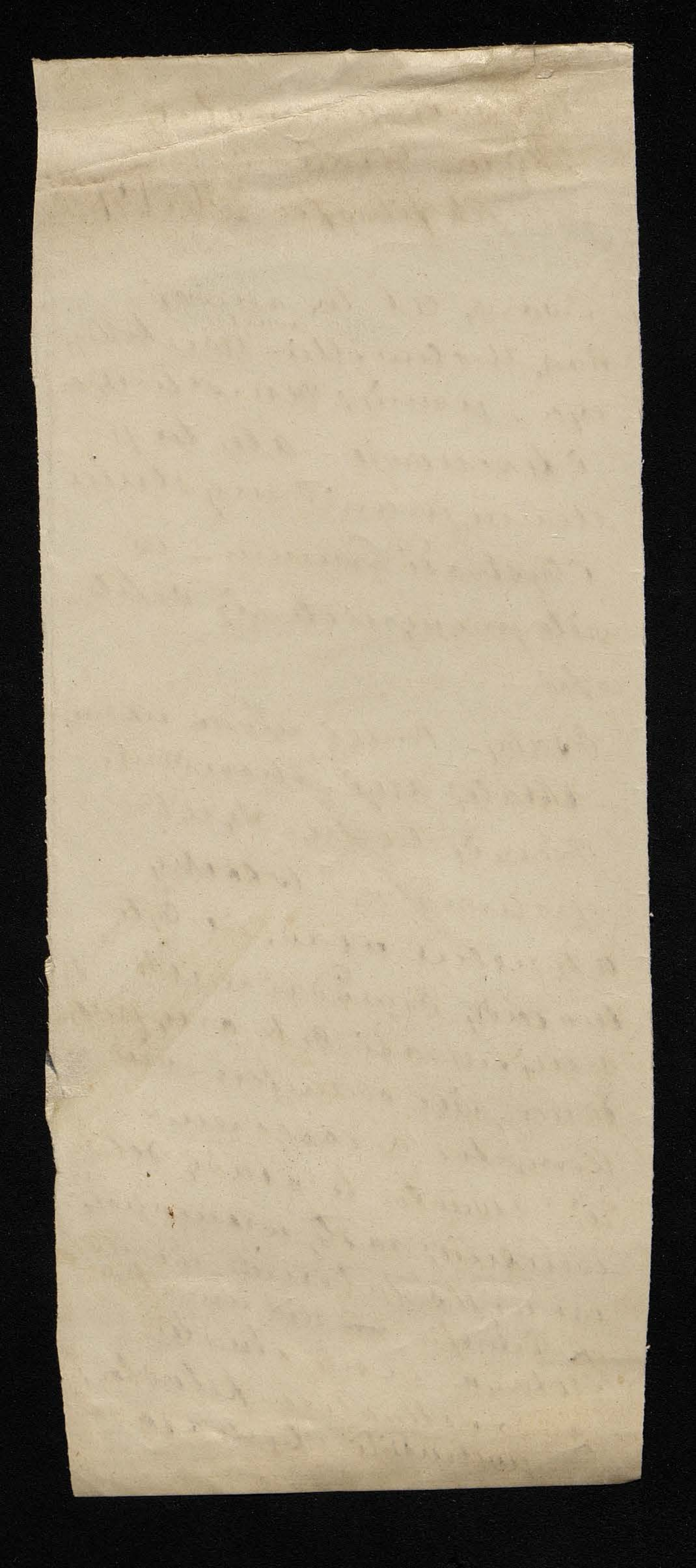
Ciasne było i skromne ale
to co było — było doskonałe!
Gdy człowiek, gdy ogół republiki
do której należał był całością świata
więc to było tłem dla [illegible]
myślenia — dla filozofii

122

Rozwój pierwotnej
Histor. Greków i
ich filozofii Zeller I 57, 58

Tworzy był ten rozwój —
Rządy królewskie — arystokra-
cya, później Demokracye
i tyranowie — ale ten po-
chwycony, prawił myślenie
i bystrość rozumu — to
wiele przyczyniło się do filo-
zofii —

Osady — Grecy morza całego
— Małej Azyi — Macedonii
Tracyi, wyspy — Sycylia
południowe Włochy
były pełne osad. — że były
te osady do wiadomie ich
macierzy swobodę była [illegible]
dana, więc obiecujące — więc
korzystne dla zaś [illegible]
ci — i wcale też te osady dalek
wcześniej rosły zamożność
we wykształceniu, w nauki
we filozofii nie się [illegible]
z których wyszli zaś [illegible]
aż do Sokratesa filozofowie
pochodzili z tych osad

123

Charakter Sztuki Greckiej

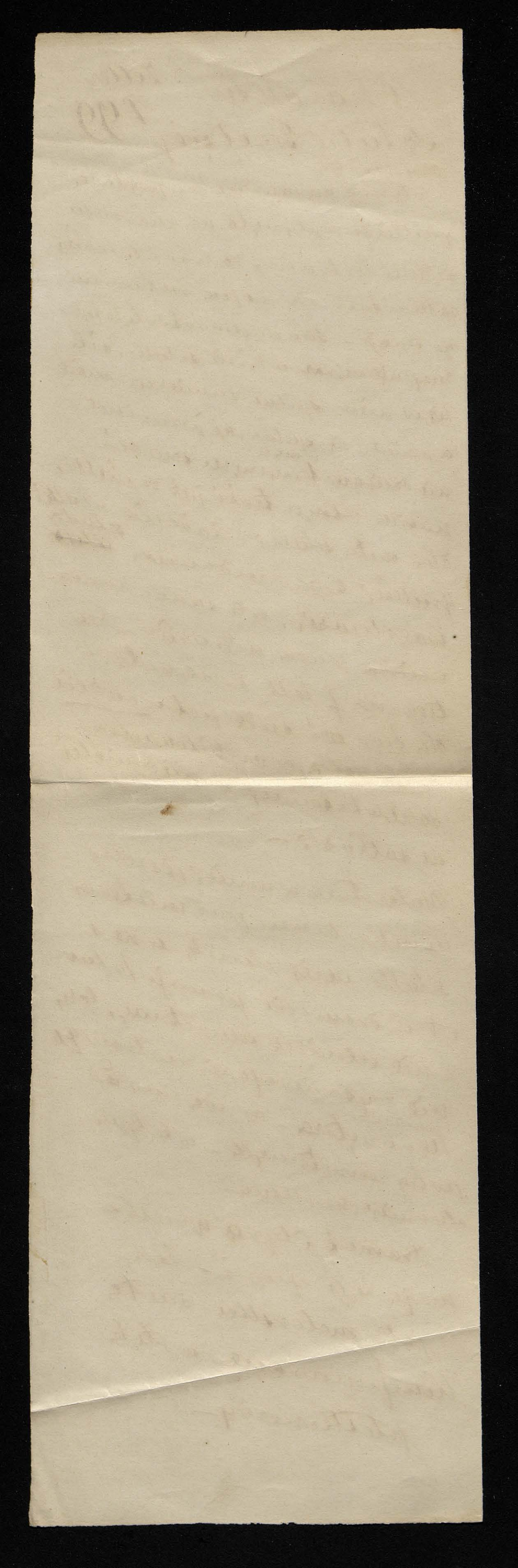
Zeller I 99

Ob. Zeller I 96

właśnie ograniczenie poglądu
greckiego wpłynęło na charakter
sztuki Helenów; bo zradzito więcej
całkowitości nie znając rozstawania
na dwoje – Idea duchowości o tyle tylko
znajduje wyraz w dziele sztuki, o ile
się w niem spełna pomieścić może
a pomieści się spełna, bo jeszcze duch
nie doszedł mu wyższych szczebli
na których treść jest za wielka
dla ducha sztuki – Zadanie sztuki
Greckiej będzie zadaniem
wogólności, czyto spełnia równa–
~~ra...~~ zaniem u Greków – dla
tego ona jest tak doskonała s
Dlatego właśnie jest w rzeźbie
w Epopei i w architekturze
doszła właściwej i niedościgłej
wysokości –

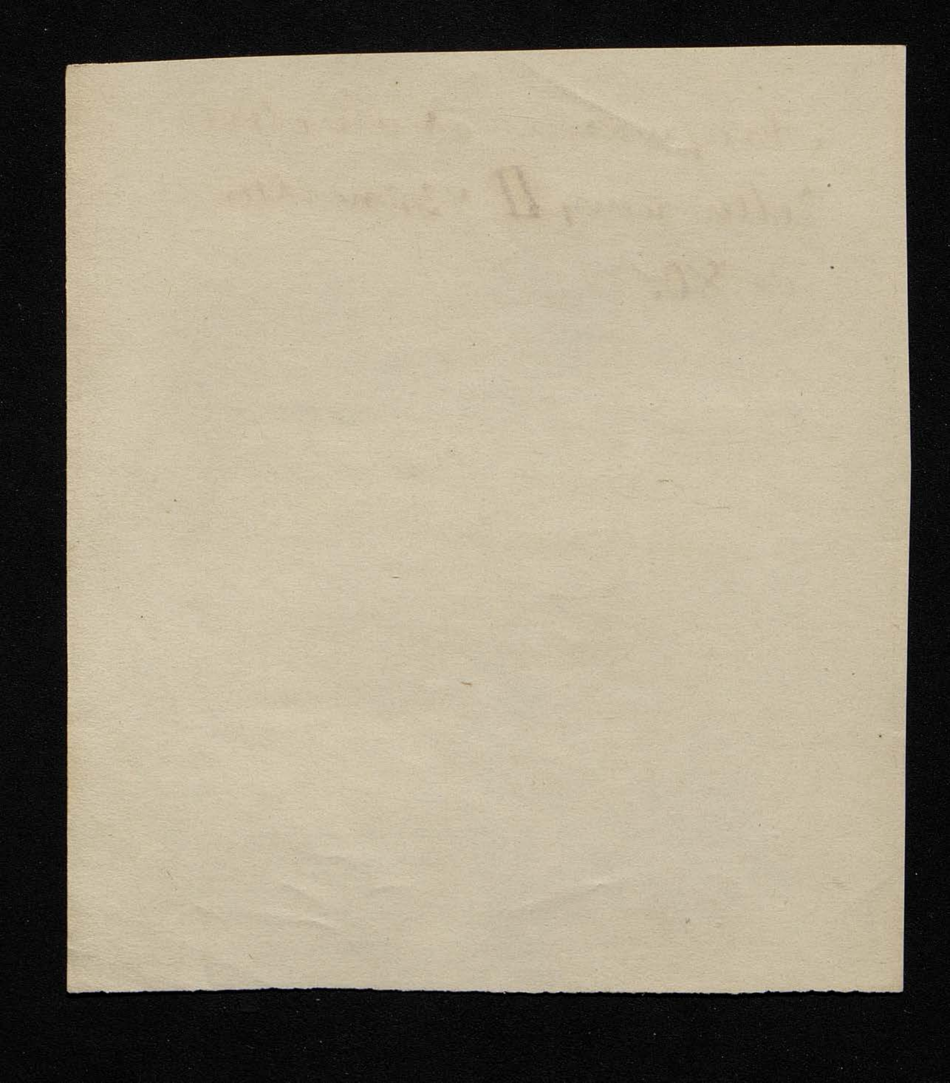
Malarstwo a może jeszcze
muzyka będzie podmiotowa
sztuka więcej stanęły u nas –
A w dramacie panuje fatum
a nie człowiek wewnętrzny, boży
nie wyrywający się z właściwego
charakteru (względnie) – a idea nie od
woli szczególnych – a do typu
ale może charakteru –

Dramat i lyra grecka
mają też epopei – tak
jak malarskie dzieła
komponowane w stylu
płaskorzeźby –

Arcyważne o Sokratesie
Zeller nowy II 73 i nastep
do 80.

nawet bezimienny 2go Sokr. jak
uczeń (Xenof. i Plato) jeden
biorą obraz ziemski ke drugi
idealna —

Spółcz. rozwój H. S. P. i u Greków I d. 20/IV 864

– wyrzucanie własne – [illegible] intelligencyi – naciągane!
Drugi 1000 lat – Mummius i rzymskie żołdactwo
w Koryncie – Gr. zamieniona w prow. rz. – straciła imię
Achaja – Grecya um. dla chrześcijańskiej ~~stary~~ historia
zdaje się na zawsze – ale duch jej unosił się ciągle nad
nas – lubo szczerze wielki zapomnieli o niej w czasach
[illegible] – ale gdy się Europa przebudziła, z tych marzeń
– roztworzyły się groby – a poezya a sztuka ich o
mowach wysłuchała z [illegible] – i znowu przemówiły
tą mową rzecz. historia, mowcy i poeci – więc warto
ją poznać we wszystkich kierunkach duchowych –
Nawet Rzym on spadkodawca naszej [illegible]
– a ostatecznem ogniwem starożytności a dziejów
chrześcijańskich – nie może być poznany ~~[illegible]~~ bez Grecyi
a to nie tylko dla tego że jak powszechnie uznano
się on przechowywał antyczną Helladę – ale dla tego że on
będąc wcale różny od Hellady nawzajem z nią uzu-
pełnia idee świata klasycznego – one są dwoma
jego uzupełnieniami – Co starożytny w sobie [illegible]
wyrobił i zachował to wyrosło dwiema klasycznemi
we dwa szczepy – Ale właśnie dla tego
są dwoma szczytami objęty w sobie cała

którzy w nich obchodzili [illegible]

przeszłość st-go wschodu – [illegible] że dla tego nie tylko quo ad gradum, ale genetycznie [illegible] się od niego różnią – jak [illegible] organ. od niego się [illegible] strony – które są jakby jego karykaturą.

Tak nie darmo od krzyżowców Europa – czerpie. u tego ciągle niewyczerpanego zdroju od [illegible] i [illegible] boleści – Zwarcie to było opozycyą przeciw zastarzałym mocom średniowiecznym. – ale zapomnieć nie zdołano iż [illegible] nauka, nie [illegible] starożytności.

Studya te nie są nowostką uprzedzeniu – przeciwne zdanie byłoby świadectwem duchowego ubóstwa. Tak nie sama piękność, ani sam oryginalny wdzięk – ni sama wszechstronność wzywa nas do tych studiów – ale głębsze powody! Poznaj siebie samego – napis na wyroczni delfickiej – [illegible] – [illegible] – Ten świat życie [illegible] potrzebnym [illegible] – [illegible] duchowi – Nawet [illegible] [illegible] w sobie [illegible] [illegible] – prawo rzymskie i [illegible] Romanum: Arystoteles – [illegible] – [illegible] od 15 wieku – zasłony [illegible] – przeszedł nam też świat nowy w 15 wieku Kolumb, który [illegible] i Konstantynopol [illegible] – świat dawny od [illegible] ty – nowa era w ludzkości – [illegible] przed [illegible]

być młodzieńcem stolicy samodz. myślem, na miejscu
fant poetyckiej, wrzyszła wolka o samoistność
stąd ta samoistność usuwała się z ust twoich
i powagi - a dzielną spożywieniem fil. stara. -
Ale inny jeszcze względ! - Pamiętajmy jedynie
o ~~trzech~~ dwóch prawdach - że którakolwiek stacyj pewnej społecz-
nie wolności doczeka się krom spodziewanych
jeszcze innych nie spodziewanych owoców - a
po wtóre że każda dawność jednostronna [illegible]
względny odwrotność sobie przeciwną - Tak naj-
głośniejsza ponoć stąd. od staroż. nieskońc. [illegible]
piękności - Jakoż w społeczności nowoż. wzrósł
niezmierny - przemysł, handel - szalone [illegible]
- wyżej dzieło ogromn. niż piramidy, a wszystko
znaczenia niż owe siedem cudów zarazem wzięte
ogrody, mury Bab. - rosnąca postępem przy tym wszystkim
- z każdym 10 kiem lat przewadzające ludzkie staran-
ki - potrzeby doczesne - bogactwa materyalizm
realistyczności - aż ciałochwalstwo - więc
nawet owe teorye rodzące się z materyalizmu i
łączącego - zamieniające społecz. na warsztat
robotników - a na ludz. - zapominające że człowiek
nie tylko samym chlebem żyje - [illegible]
dając mu chleb z masłem - za potrzeby duchowe
- ~~pra~~ pracując wśród materyalizmu o braterstwie

nie powinna się do Królestwa miłości bracia
wzniesienia ducha nad egoizm i materializm
Biada zapewne każdemu narodowi coby odwró-
cił się od przemysłu handlu i zabiegów – bo w takim
ubogiem golemu ruchowi świata ziemię jego
posiędą obcy przemysłowcy, – a on sam pójdzie
o kiju i torbie – ale równa osłabienia wyższej
druga, i kto baczniej śledzi, albo, spostrzegł że
w ostatnim pół wieku – zamiast materya-
lizmu nastąpił do studyów idealnych mających
cel same w sobie, a nie będące jej środkiem – ale
dowodem że świat wybił się z pod tej od lat
że się wzniósł nad potrzeby dnia powszedniego –
obok szkół realnych, techn. politech., gimnazya,
szkoły ... – a przedewszystkiem Rak. filoz.
się wyzwoliły w samodzielności – bo one w treści
będące idealne, mające cel same w sobie – w pośród
tych studyów nauki filozoficzne będące
człowiekiem humanitarne, humanizu-
jące. – Dziwna rzecz że to dziś oddające się filozofii
pod względem materyalnym zapewne mniej
zarobi ale jest pewnem że stanie na straży
oświaty duchowej – twardy zakon – To grono
pracowników w naukach specyalnych archeolog.
sztuka, historya języka – strona, Grekomanie,
– bo stanowisko to – [illegible] !!

127

Społcz. rozw. H., Sz. Fil. a Gr. III 24/IV 864

Filologia główna krzywa straż – Ta metodzi
rozchodzi się w obszar – nawet w kółka społecz
która przedstawia przemysł – ale w tamtej
tu ona pożądana – Bo Grecya właśnie na
tem stoi, że ma potęgi humanizująca, iż u-
duchawnia materya, uwalniając życie
~~ma~~ codzienne – (wystawy machin, na wielu
warowny greckie formy) a to tem więcej że Grecya
jest wskroś artystyczna – dla owej harmonii
– rzeczy kości idealizowana –

Że taki jest pokaz się zdaniem wielkie
naszego – dziś ~~głównie~~ badamy, wiele
na oku wszystkie pojęcia – ukażemy
też ducha harmonii drugich wielki
wpływ w tych pojawach, które też, wiele
wreszcie odrodziły bo w życiu i filozofii
filozofii fantazya – że myślenie – a przecież
są nawzajem sobie komentarzem
bo wystawiają znajgłębszej istoty Greków –
Grek jest z jednego odlewu niby wszystko on

nie jest złamany na drodze — Nyz łamani na drodze

Lecz atoli wypada nam przede wszystkiem

więc Poezyi
głębiej wpatrzyć się w łono sztuki i filozo-

fii w ogólności, by dokładnie zrozumieć ich

stosunek w Grecyi —

Filozofia i Sztuka

we wzajemnym ich stosunku do siebie

Jak wszystkie wielkie prawdy tak i szt. i fil.

zrozumiane być mogą, że stos. ostateczny do

Boga —

Mistrz świat myśli tworzy w dziele swojem —

a lubo niektóre dzieło nie jedno pracuje on całe

w dziełach bez ograniczonych bo w swe dzieje — a w ostatku jest przedstawi-

twie w którym — wiecznie wszystkiem Bóg świat w ostat-

dochodzi do świadomości siebie

wałku — a świat twórczy który w Bogu żyje i tem

sam u ~~którego~~ bo jest nieskończony — w ostatni-

kie rozszczepia się na promienie różnobarwne

— a każdy z tych promieni świadczenie nieskoń-

czonego przeznaczenia. — Jeden jest wiedzą

świadomość
kultyga wielkiej tej prawdy — i mowa w ciele

takowe ma wolę — i mowa w tworzeniu poetyckiej

a każdy z tych objawów wyrazem mocy nie-

świadomej siebi tęsknoty do nieskończonego

zdroju — Otóż wiedza która wszystkie widzi

w sobie tworzy tej

Spotcz. rozw. Hist Szt i Fil u Gr. IV

Twórcza moc jako odbicie stwórczej wszechmocności – pojęcia ich wartości –

Sztuka i fil. mają za treść swoją – bo z jednego źródła płyną – wieczyste prawdy idee – stąd jedne i drugie są jakby myślami innych światów – ale drogi i forma jest rozna

Fil. ma że źródło swoje myślenie samo przez się czyste, uwolnione od wpływów od natury i umysłowej a skłonności osobistych, fantazyi, i od owego polotu które stanowią różnice człowieka od człowieka

Źródłem sztuki zaś jest fantazya która własnie jest niezależna od wpływów otaczających, gorących, a skłonności serca – i od tych czynników które stanowią cały tak bogaty zasób umysłu ludzkiego –

Nad filozofią zaś wznosi się sztuka i wznosi się fila do całej rzeczywistości, bo do dziedziny duchowej świata, i do natury – i do własnego wnętrza. Rzeczywistość tak natury jak duchowa pełna przypadkowości dla czego sztuka ma zadanie by tworzeniem myśli które związanych z przypadkiem i duchowych zgoła przetwarzają wyobrażać, te idee które są przyćmione przypadkością ziemską – a to tak z natury jak i pojmowania duchowego, które z natury ich – i pojmować ducha by przyćmione przypadkowością

~~Ixi~~ i sama bez przypadłości Łączą cię
ale w tem wszystkiem jest przewodniczący myśli
przeciwnie — że naczelności nawet natury a prze-
ciwnie jej idzie nie jest ~~przeciwna~~ rozrzna od w której
~~idei~~ natury myśli — że nie są obce i całe
to odróżniłoby więcej się i w filozofii a nawet i sztuka
Sztuka przeciwnie ona nie ogląda same przez
się myśli ale w naturze widzi idee.
a to jest wyższość
jest odziane ciałem — dlatego też te idee jej
nie są myślowymi nie są przeciwni, które
chodzi filozofii a które są bezcielesne.
Idee mają na sobie ciało — idee nie są abstrak-
nie potrzebują natrzenia pozorne
cyjami ale są indywidualne, one niby odcią-
ne są cała przypadłością ~~pr~~ a jednak
mają znaczenie ogólne — one wyrażają
prawdę a jednak jednostkę — wyrażają
osobliwość, rozwijają się ad wszystkich
bez nadając jednostki — a można to czysto
to forma jest przewyższeniem przez myślą
nie przyrodzonym idei które w niej pło-
nie. Te przypadłości w sztuce są tylko pozorne bo
ich cel właśnie jest aby spotkanie
wyrażenie się tej idei — Tak w prawdzie

Spöler z rozw. Hist. Szt. P. u Greków. V 129

po prawdzie widzimy że idea już zamienion-
na dzieło sztuki jest wolna od przypadk. zew-
nętrznych, że jej nie tłumaczą się ... wszech
rzeczywistego – jest ... wyłącznym
majestatem – wzniesiona nad trafunki – jest
nieskończonym osobnym dla siebie świętem-
a tak wznosi się nad ziemskie dziedzice
Stąd filozoficzne pojęcie za dziełem, wyłonienie idei, płynie na
A przecież owo dzieło sztuki nie jest rzeczywistem
wysłowieniem – jest tylko jawem – udaniem,
czarodziejska ułudą – więc czyż zabawą
igraszka, gra? – może raczej a obłudą?
obłuda nie jest bo nie żąda aby dzieła sztuki
za rzeczywistość uważać – nie jest czczą igraszką ~~...~~ bo owo pozorem chce przypomni
przemawiać nadzwyczajne człowieka i
ulubieście nigdy nie przemijające prawdy
i potrzeby do wzbudzenia, ziarno Boże
... w duchu człowieka – Dz sztuki jest osobnym
... ale wolnym pomnieniem idei – Tor w pojęciu ... !
filozofia pragnie zbadać idee bezcelowe
a nawet powody przypadkowej
rządzące we wszech rzeczach, więc prawda najz
szlachetniejsza jest jej przedmiotem, nie człowiek
rzeczywistość – są to pojęcia które istnieją

choć by jak człowiek, nie pojmął, które są
i istnieją niezależnie od niego - i przed nim, które nie
tylko objęte myślą ludzką ale które same objęte
człowieka i nim rządzą - i władają -
Jednakże w sztuce i jej dzieła są jedynie potwier-
dzeniem tych idei ale nie są czymś koniecznym
mamem, powiada całego świata - dla
tego przyrody istnieje tylko dla człowieka
- [illegible] jedynie dla człowieka - nie istnie-
ona dla Boga ani dla zwierząt. - Czyżby
Alboż więc dzieła człowieka są wyższe niż Boże?
Zatem idzie że gdy Filoz. do cudzi prawd docho-
dzi pasjonowaniem tej myśli - a sztuka
przedstawia ją odzianą ciałem, więc bezpośre-
dnio, stąd też sztuka wcześniej przemawia
Poezja jest zwiastunką ludzkości - I silniej
na nich uderza bo żyjemy całym człowieka
bo jakkolwiek wielki filozofia nie odłączona od
końca, od skłonności od tych wszystkich potęg
które mogły bez [illegible] wpływać
człowieka - dla tego też sztuka tego jest reli-
gią ludzkości.
R.
06. nr 21

130

Rozw. społecz. Hist. szt. P. u Gr. VI.

Gdy sztuka wcześniej pojawia się od filozof. gdy fant. twórcza trzyma się ze wszystkiemi czynnikami umysłu ludzkiego, gdy wcześniej i mocniej działa na ludzi i dlatego jest właściwą nauczycielką ludów — Poeci kapłani — Phidias podobnie jak Homer dał Grekom Bogów

Rozwój fil. i Rozwój sztuki w dziejach Powsz. Ida! Prawda że każda epoka nadaje i fil. i sztuce swoją odrębność, a to z dwóch powodów 1. że lubo powołaniem fil. aby się wyzwolić od wszystkich czynników nie będących czystą myślą przecież tymczasem się wyzwolić od ducha czasu swojego gdyż ad qualit. ad quant. ad gradum właśnie dlatego narodu każdego filozof. będzie zajmował to miejsce które ten lud który zajmuje duch narodu w dziejach intellekt. Atimo tego, raz stanowią one w dziejach fil. każda wcześniejsza będąc podstawą myśli będzie szczeblem dla następnej, każda późniejsza winna ją nauczyć poprawniej jeśli sama chce czynić postępy — bo każda pozn. jest córą poprzedniej, a to nawet przez negacyą, gdyby późniejsza była wręcz przeciwna poprzedniej — ostatnia wypadkiem wszystkich poprzednich.

Stąd kara zmienna — ~~Tak~~ ~~ponad dzieje~~ się ~~także~~ sztuka i Poezya!

Talent wystarczy by pominąć ~~nawet~~ zwrot tej przez geniusz rozpoczęty

Bywa że znakomici ~~[illegible]~~ mędrcy we wiedzy ożyj-
nia przegląd wszystkich poszczególnych swoich
ale przyswajając sobie ich filozofię i filozofię
innych ludzi tworzą się wszystkie w jedną
całości, uzupełniają takowe za czynniki, wpro-
wadzają wszystkie do właściwego znaczenia
i wiążą je w system, a tak zmienia ich bezwzględność
pomocą na względną prawdę —

Inaczej się dzieje w sztuce i poezji — Ona
żyje fant., a fant. posyca się temi wszystkiemi
mocami od których się właśnie chciej uwolnić
tylkiemi mocami ~~[illegible]~~ uczucia, namiętności, radości, wesel, smutku,
i boleści, urazen, i wiąże się w szereg ścisłej z potęgami
moralnemi religii, obyczaju, miłości, narodowości
a nadto z działaniem natury, ojczyzny, brzegu
kraju, klimatu, wody, roślinności, położenia geo-
graficznego i z całego szeregu ojczystego
a skromnie tego właśnie jednostkowa indywi-
dualności nie ślepa tu gra potęgę — Filozo-
dzie się szkoła i poezja daleko silniej
wyraża epokę, naród i indywidualności niektóre
niż fil. — ocenienie indywidualności ludzi
potrzebny na oryginalności twórczej nie
wolno ogół epoki i narodu — Dlatego nie ~~[illegible]~~
przemawia do obcych ludzi i epok tak silnie jak do właściwych str. 226.

Gothe wer den Dichter will verstehen [illegible] i [illegible]

Spółcz. Rozw. Ż. S. P. u Gr. VII –   131

jak do własnego, chyba że się znajdzie w historyi
narodu który, jest wskroś artystą, który, więc stanął
na tym szczeblu na którym wszelkiego stoi
sztuka w szczeblowaniu ducha – ~~[illegible]~~ w którym
razie dzieła takiego narodu będą na zawsze
pełne, i wiecznym wzorem – Takim stoli narodem
jak obaczymy była Grecya – i będzie we części po
wszystkie czasy i wzór – Grecya dla tego jest
unikatem w historyi – Ale otrzymuje też dla
tego pomniejszy [illegible], tylko talent filozoficzny
dotąd korzystać z geniuszu następcy i zrozumi-
nać jego myśli, a nie pojmować co myśli – teat
[illegible] – tak też i w innych dziedzinach Koper-
nik, Kepler Newton – wyjątek machiny
parowej, pracha co raz doskonalsza – Daguerro
typ -- w dziedzinie artyzmu inaczej toby
talent nawet doskonały, który nie widzi
wzory i francuskie –
Eklektycyzm wszelki części dzieła poprawne
bezbłędne ale chłodne (np. szkoła Caracci.
profesorowie Akademii – ich dzieła [illegible]
i nauczą czego nauczyć można [illegible]
tych którzy nie robią –
Z tej różnicy artyzmu i filozofizmu

iż czas rozkwitu sztuki nie będzie zarazem
epoką rozkwitu filozofii – ani też a przeciwnego
i tego samego narodu –

Gdy atoli najdziemy tego wrodzonego u-
sposobienia że u niego wszystkie objawy
duchowe, jako działalność tak ~~[illegible]~~ przeważnych
kierunków będzie spółczesną bo w harmo-
nii i woli, tak iż żadna potęga nie obja-
wi się kosztem drugiej – w którym też z takiego
ludu zrodzi się sztuka wspaniała równa i
odpowiadająca filozofii – to gdy filozofia
tym najdą spółczesny umysł sobie
odpowiedni rozwój dusz – w której art. i filo
będą wzajemnym sobie komentarzem – i
wzajemnem sobie wyjaśnieniem –

Ludem takowym była Grecya i dlatego
właśnie iż u niej i z natury kolebki więc
że jest Rozwojem spółczesnym filozofii
i sztuki i Poezyi – a nadto spółczesnej
i odpowiedniej tej teoryi –

Ale stąd wynika że też cały tak wiel-
kich układów –

Naprzód wypada nam oznaczyć całe
usposobienie Grecyi – który wyprowadzi
właściwość czas artyzmu i filozofii – przecież
dowiemy w każdej epoce tak zaś sob. z sztuka i filozofia –

strona 227.

Rozw. społ. H. S. i T. u Gr. VIII 132

Og. usp. Gr.

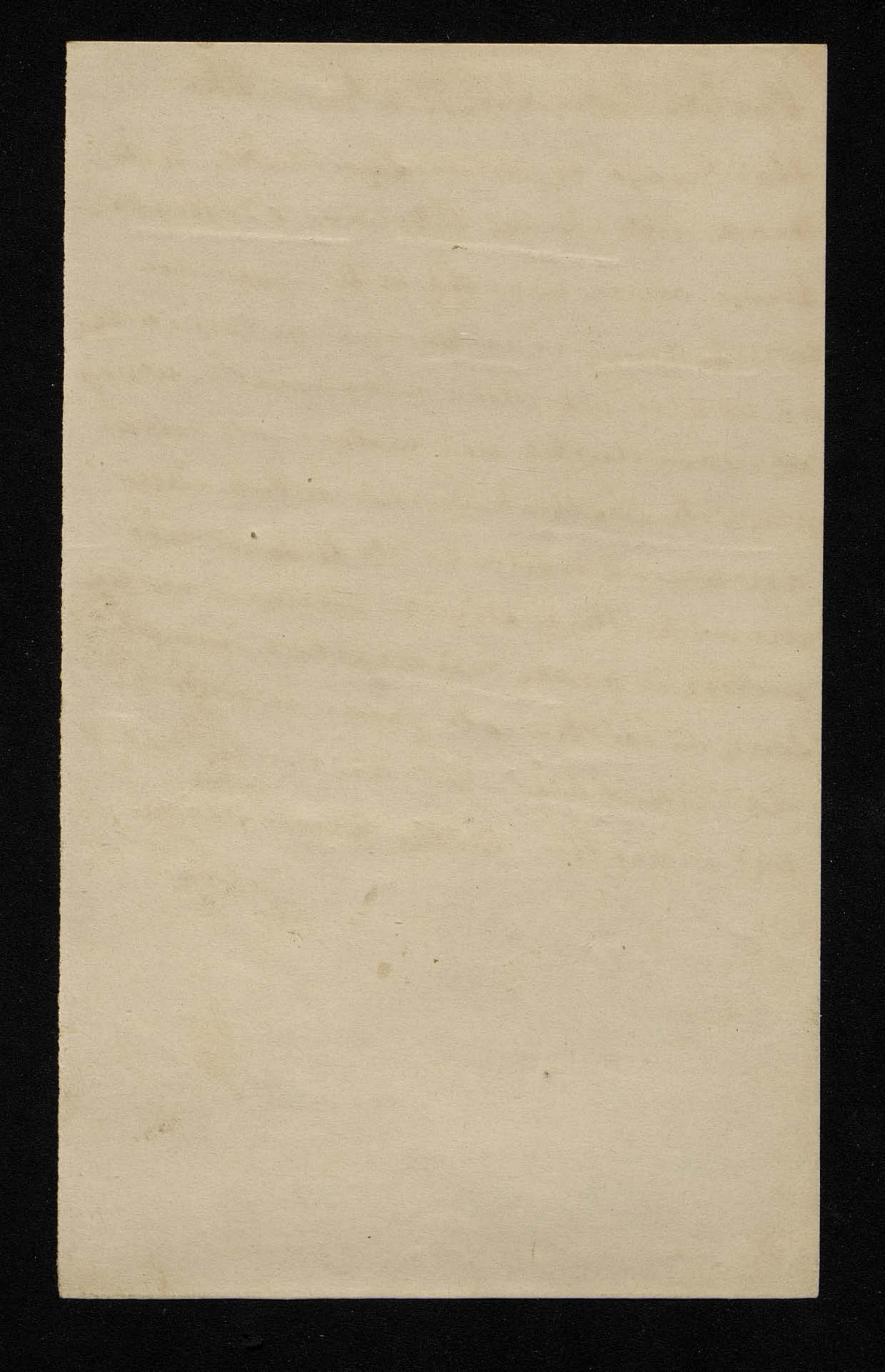
Zfokla. 1. Gr. jeszcze ludem staroż. 2. jak do E. do Z. należy. — Są to 2 czynniki wręcz odwrotne. Obaczmy czem są ludy staroż. wschodnie a czem ludy Europy, Zachodu — Dopiero z tych dwóch czynników nawzajem się modyfikujących wszystko znać Grecyi.

Ludy staroż. wschodu: 1° duch oddany podjęctwo natury — cielesności — brak odróżnienia natury zebrania w sobie — przewaga zjawisk natury — przewodnictwo — myśl oddane fantazyi — przewodnictwo nie rodowe, kasty, despotyzm, chroni myślenia — brak mniemania człowieka, — stąd brak religii — symbolowanie na mytów gdyż nie ma osobowości nie ma właściwej historyi, bo jedyną jest rozwój czyn ducha — albo stagnacya skostnienie jak w Indyach lub Chinach albo rewolucye — nie ma filozofii bo nie ma sztuki właściwej mitologii, bo zasadą

bo nie błyszczą w sercu idee nieśmier-
telne – nie ma ~~stąd~~ postaci w jej dziełach
bo postać to idea – a bez postaci nie ma
dzieła sztuki – świat ludzi i towarzy- (ogół i jednostki)
w całości;
2°. Ludów Zachodu tworzy twarz – Duch
wznosi się nieskończenie nad materią
D. i mat. sprzeczność – zerwanie z naturą.
stąd miłość do natury i tęsknota – stąd
dobijanie się jednostki – osoba – ducha bez-
denie, nieskończone marzenie jednostki
spirytualizm idealizm – przesadzony albo
mów materyalizm – więc ogólna subst.
albo monady – świat tu lub Leibnitz –
Helwecyusz lub Fichte – obrazowanie postaci
twórczości – u Helw. jednostka męstwa albo
u Fichtego jednostka jaźń – wybijanie
jednostki – tutaj wiara najgłębsza – miłość
~~...~~ na świecie – ...
tener – Tutaj Ulisses tyran – schille zwłaszcza
sobie piękność spirytualizm – i świa-
tanie kobiet wolności – uduchowia-
bo idealizowanie skarbników płciowe
i kobieta – ~~Heiten~~

Społcz. Rozw. S. T. H. u Gr. IX. 133

Stąd Grecya zapewne syntezę tych
dwóch odrębności Wschodu i Zachodu.
Grecya oderw. się od staroż. W. - pierwsza
wśród Z. Grecya uzewnętrznia pod materyi i natury
ale się od niej w sztuce nie rozróżnia - uznaje
wyższość ducha nad materyą - ale nie ma
przedmiotu wskazać - ona nie ze duch inne
a [illegible] w czynnym ale ta także nie
ma rozdziału w sztuce - nie wyrywa i ciała
z materyi [illegible], nie zupełne - nie uwol
[illegible] się rozgoleń ale jeszcze się wodzi
stąd republiki - Zwraca i natura ale
[illegible] tylko harmonia - 20)

Rozw. społecz. S. T. P. a Gr. X. 134

Natura ojczystego kraju – ważne dla owej jedności
dla tego obszaru
Pas geogr. ani słowami – ani urzędowo – [illegible]
niem. despotyzmu [illegible] swobodnych
żywota. – Trzy przyrodzie – wszędzie Pomorze.

Stanowisko wśród krajów – [illegible]
macierzy
od Azyi – ale nie przeciwnie od niej – bo wada
Tamże rozdział – blisko do Afryki – Egiptu – do
Italii i Sycylii – szeroko [illegible] pierwsi rozwarli.
Ta natura wtedy wyjaśnia majestatu – Co do
konturów porównujący jak Europ. do Azyi, tak Gr. do Eur.
Azya lubo więcej rozwinięta niż Afryka, przecież
ląd ogromny w porówn. do konarów, półw., wysp, [illegible]
Zatoki mało – Rzeźba pierwotna dolin i [illegible]
całości – obszary niezmierne – rozległe
równiny – [illegible] [illegible] [illegible]
– ludy jednak [illegible] krajów – rozgraniczone od
siebie [illegible] – [illegible] [illegible] – bez roz-
woju bez postępu.

Europa szczuplejsza – jedną stroną zrośnięta z Azyą.
z Afryki
z 3ch stron z ~~[illegible]~~ z Az., z Ameryki [illegible] Atlantyk.
Oceanem – Zatoki, półwyspy, międzymorza
śródziemne morza i Baltyk więc jest – długie
kontury

Długie pobrzeża morskie – a mnogie półwyspy –
Skandynawskie – 3 południowe – Włochy i przylegające
z dawn.
na ang. [illegible] – a dalsze wyspy ang. – nadaje
lądom wysokie znaczenie –
Plastyka – wypukła architektura – [illegible] – równiny
i morze [illegible] a wszędzie przystępne – [illegible]
łatki alpejskiego świata – a stepy – [illegible] –
a równiny stanowią [illegible]
Grecja miniaturą Europy, ale [illegible]
[illegible] – sucha i nałożona morska [illegible]
[illegible] zarazem – nawet [illegible] zacho-
wania [illegible] morza do lądu – prawie [illegible]
[illegible] wyspy, półwyspy, i [illegible] lądy które [illegible]
[illegible] półwyspami jak Hellas a też [illegible].
(str. 35)
wyspy czytać długie przypisek do 35
potem czytać Peloponez

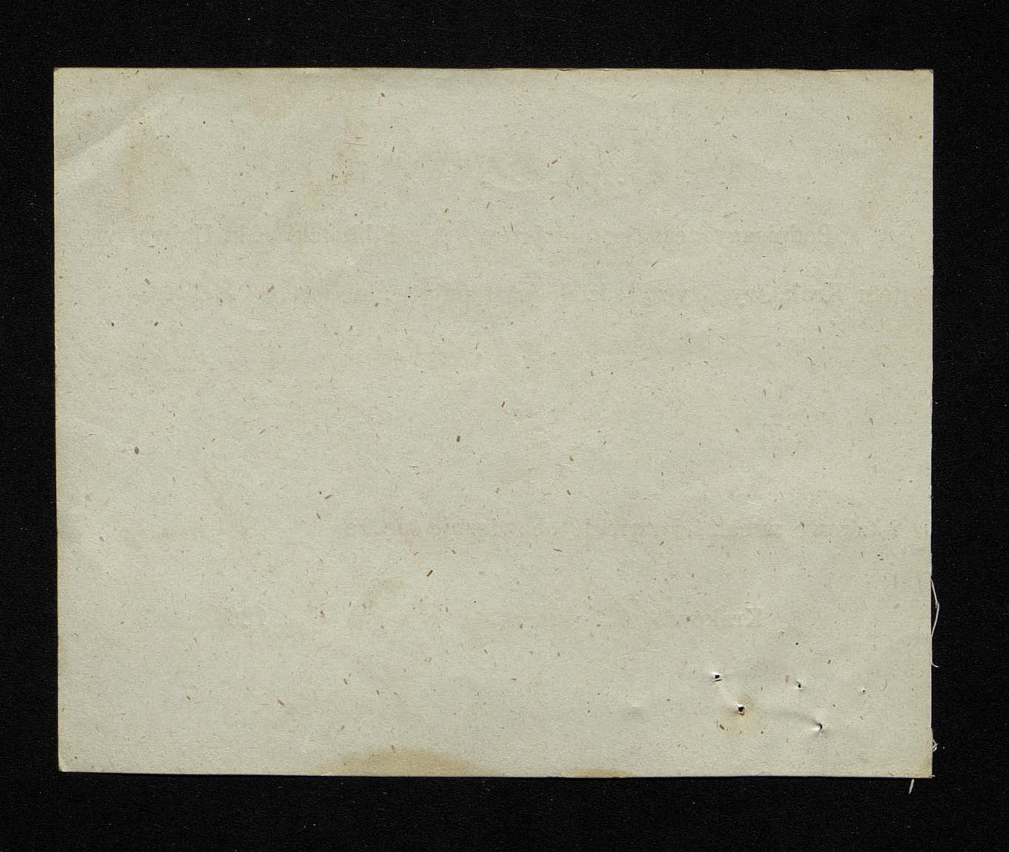
Carrière

Podpisany zeznaje niniejszém, iż z Biblioteki c. k. Uniwersytetu Krak. wypożyczył dzieło następujące: Die Philosophische Weltanschauung. 1847.

i takowe w całości zwrócić obowięzuje się za 1 vol

Kraków 19 październ. 1866.

Kremer

. . Chalybäus.

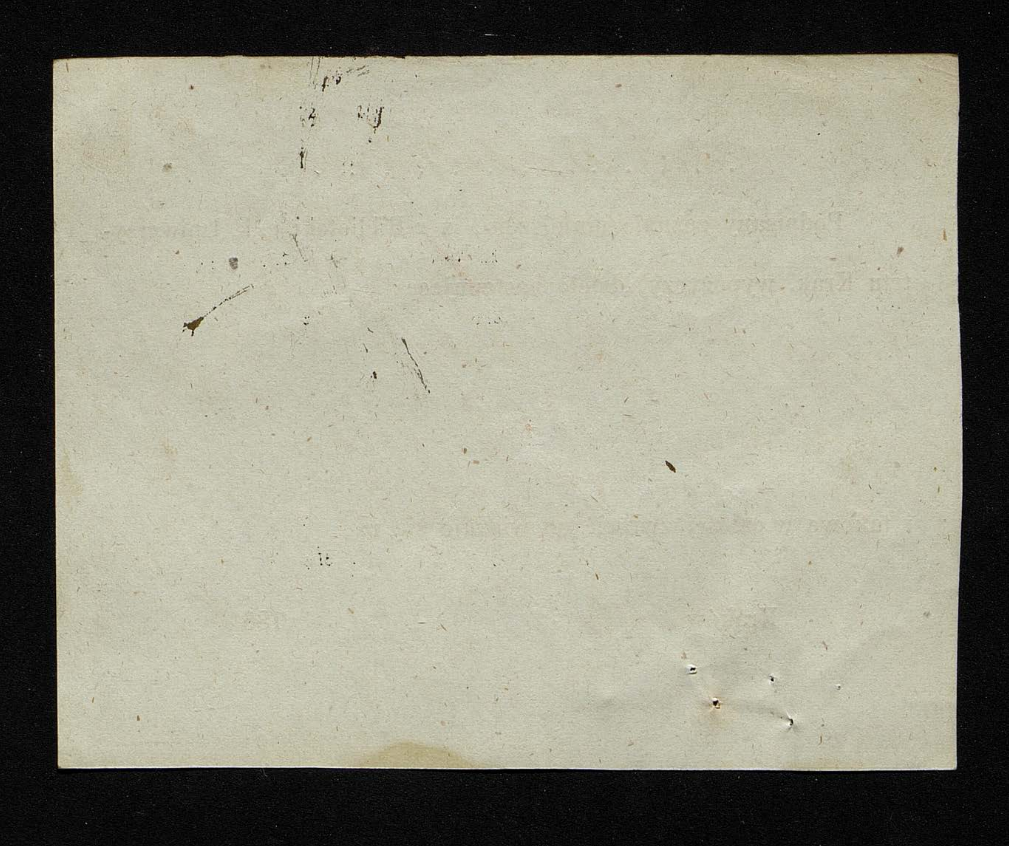
Podpisany zeznaje niniejszém, iż z Biblioteki c. k. Uniwersytetu Krak. wypożyczył dzieło następujące: Historische Entwickelung der speculativen Philosophie. Leipzig 1860.

1 vol

i takowe w całości zwrócić obowięzuje się za

Kraków 10/2 1866

Józef Krenner

Neubig

Podpisany zeznaje niniejszém, iż z Biblioteki c. k. Uniwersytetu Krak. wypożyczył dzieło następujące:

Die Grundlinien der Philosophie
Baireuth 1830.

1 vol

i takowe w całości zwrócić obowięzuje się za

Kraków 10/2 1866

Józef Kremer

138

Overbeck . . . .

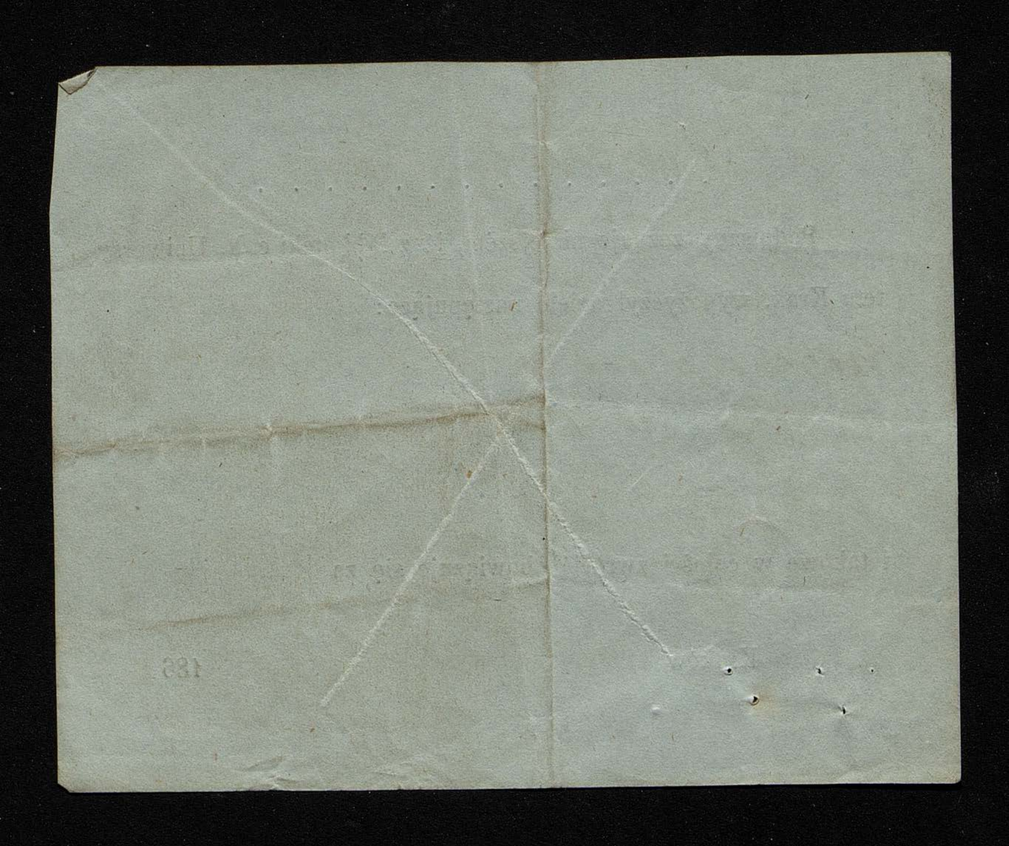
Podpisany zeznaje niniejszém, iż z Biblioteki c. k. Uniwersytetu Krak. wypożyczył dzieło następujące: Geschichte der Griechischen Plastik - dwa Tomy in 4to Leipzig 1857.

Zwei

i takowe w całości zwrócić obowiązuje się za

Kraków 11 Marca 1868

Józef Kremer

. . Reinhold . . .

Podpisany zeznaje niniejszém, iż z Biblioteki c. k. Uniwersytetu Krak. wypożyczył dzieło następujące:

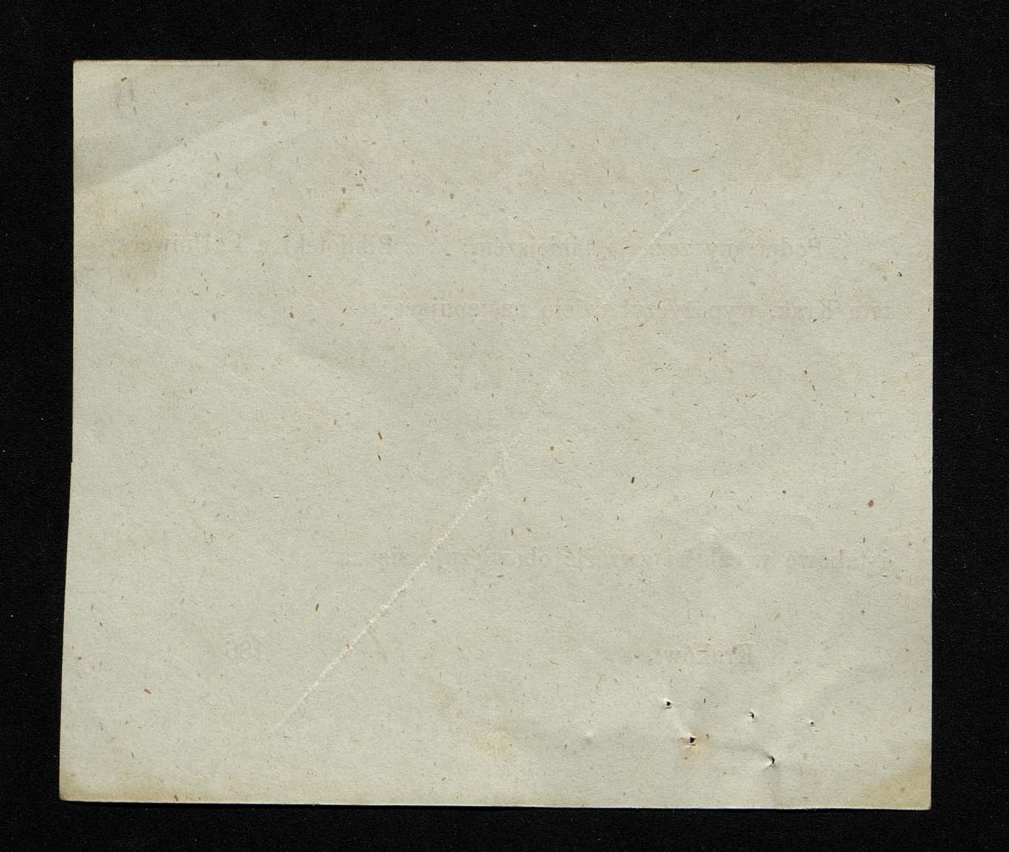
Anleitung zur Kenntniß und Beurtheilung der Philosophie. Wien 1805.

1 vol.

i takowe w całości zwrócić obowięzuje się za

Kraków 10/2 1866

Józef Kremer

140

Ulrici . . . .

Podpisany zeznaje niniejszém, iż z Biblioteki c. k. Uniwersytetu Krak. wypożyczył dzieło następujące: Glauben u. Wissen. Lpz. 1858. 8 [illegible]

i takowe w całości zwrócić obowięzuje się za 1 [illegible]

Kraków 19 [illegible] 1866

Józef Kremer

141

. . . Węzeł . . . . .

Podpisany zeznaje niniejszém, iż z Biblioteki c. k. Uniwersytetu Krak. wypożyczył dzieło następujące: Versuch einer zweckmäßig vollständigen Vorbereitungswissenschaft... Leipzig 1803.

1 vol.

i takowe w całości zwrócić obowięzuje się za

Kraków 10/2 1866

Józef [illegible]

Rixner T. A. . . . .

Unterzeichneter bekennt hiermit aus der k. k. Jagellonischen Universitätsbibliothek nachstehende Buch

Handbuch der Geschichte der Philosophie

Sulzbach 1829. Bd. II^ter

geliehen erhalten zu haben.

Krakau den 20 Maja 1867

[illegible]

143

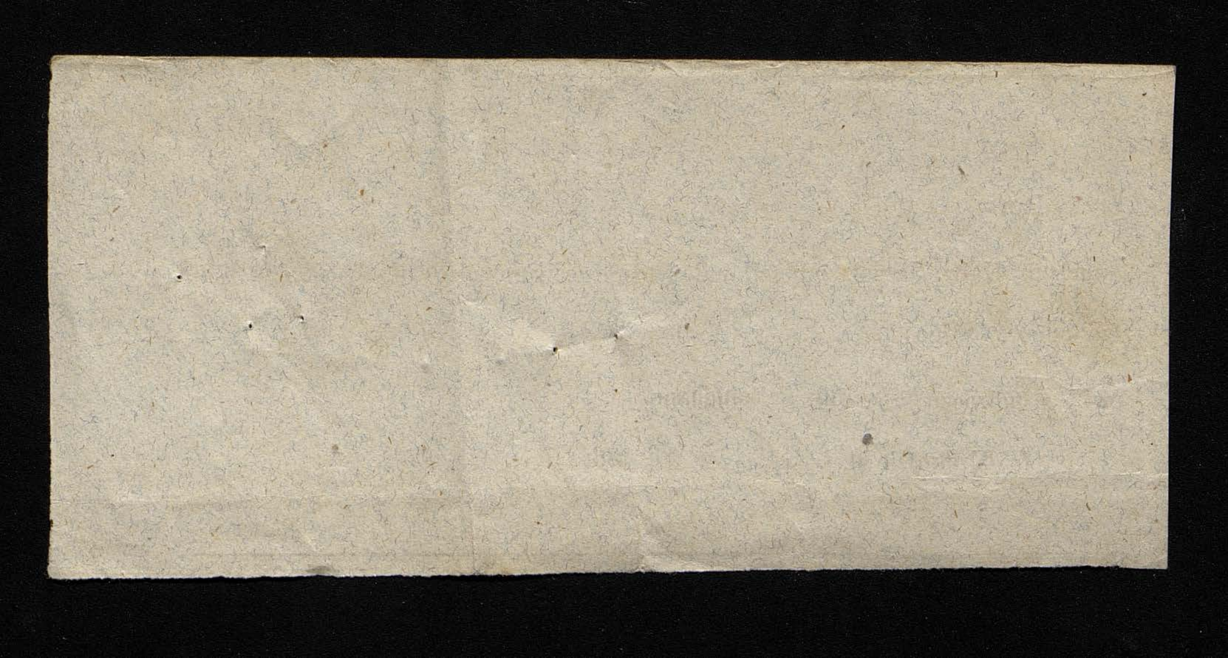
Pan Czerny

słuchacz Uniw. Jagiel. zapłacił należytość czesnego w kwocie 2 zł. 10 c. w. a.

za odczyty Wgo Kremera

w I półroczu r. s. 1866/7 słuchane.

W Krakowie d. 2/4 1867

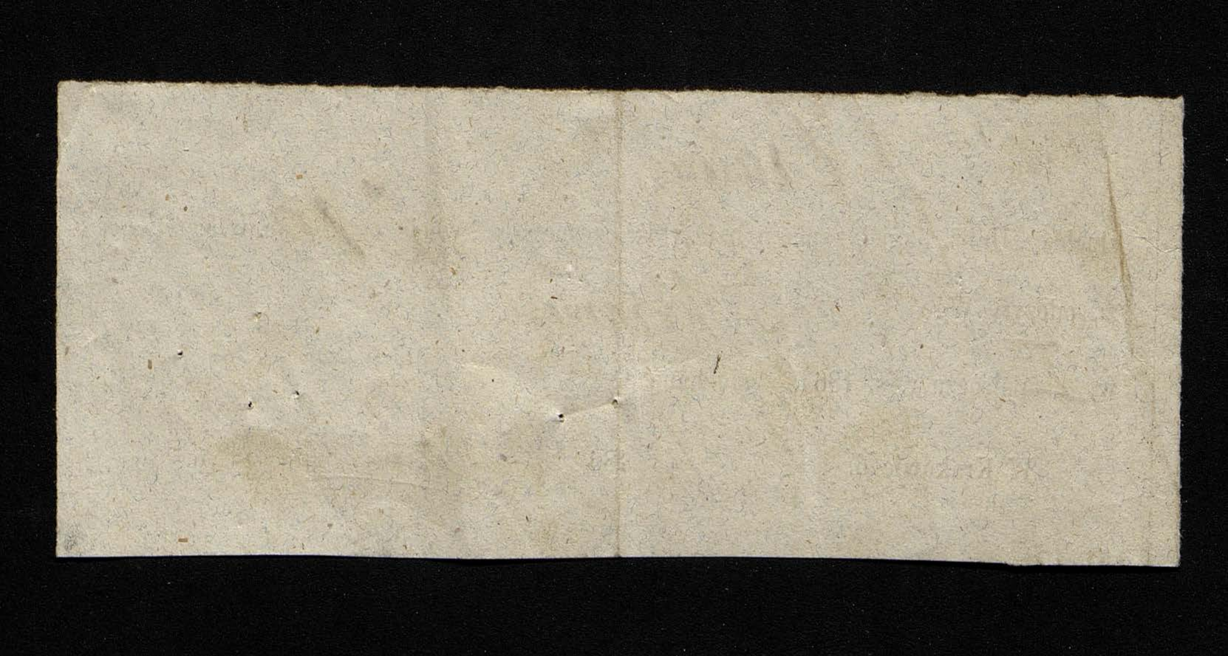
Pan Ciaciek 144

słuchacz Uniw. Jagiel. zapłacił należytość czesnego w kwocie 3 zł. 10 c. w. a.

za odczyty Wgo D Kremera

w I półroczu r. s. 186 6/7 słuchane.

W Krakowie d. 17 2/1 186 7 [signature]

Pan Bewryński Jan 115

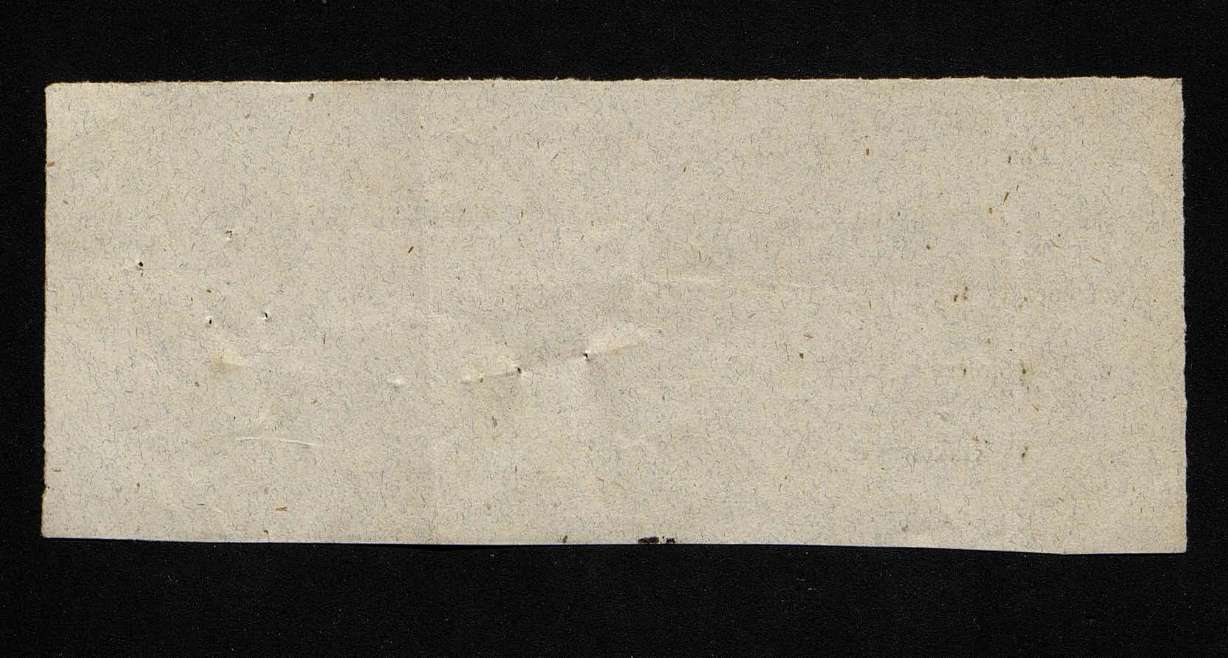
słuchacz Uniw. Jagiel. zapłacił należytość czesnego w kwocie 4 zł. 20 c. w.a.

za odczyty Wgo D Kremera

w I półroczu r. s. 186 6/7 słuchane.

W Krakowie d. 15/3 1867

Hankiew

SPIS

uczniów Uniw. Jag. w I. półroczu r. s. 186 na wykłady Wgo Dr Kremera . . . . zapisanych, którzy czesne należne do dnia 11 Kwietnia 1867 nie zapłacili.

Bylicki	4 f 20
Kling	3 f 15
Grudziński	3 f 15
Skrzyński Ld.	4 f 20
	14 f 70

Zapłacono 140 f 17 ½ kr. w. a.

5 procent 7 f 1

płacę gotowizną 133 f 16 ½

Kaukiew

mam 63

132 / 53 ½

4

~~Wesoło~~

Rachunek 3 kwitu które powinny były w katalog wpisane, a mnożenie samo 84.40

sumy i ceny mniej wnosi mniej 154 99

7 64

$\frac{0}{0}$ 7 - 1 + s [illegible] 63

~~154 35~~ 147 35 — zaległ

zaległe ~~14 70~~ 14 70

5 133 65

zaległo

